

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 1-వ తేది గురువారము } No. 152
సంపుటము ౧౨ } శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, అశ్వజమాన శుద్ధ చతుర్దశి ౧౪.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వందభాష చీటి చూచి కొనిన జ్ఞానముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బావును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్టబొగ్గును.
జెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విశేషములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 వేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నెడుంగాడి బాంకు లిమిటెడ్

స్థాపితము 1899.

ఇంకార్యోరేటు చేయబడినది 1913.

హెడ్ ఆఫీసు: తల్లి, కళింగోట,

తహాలాఫీసు: చాలాపురము.

బ్రాంచీలు: పాలఘాటు, బడగర, కళింగోటబొంబ, తిరువూరు, ఓట్టపాలెం, ఎర్రావలం, చాలాపురము,

కొచ్చిన్, తిరుచూరు, అలెప్పే, మంగళూరు, పొన్నాని, తెల్లచేరి, తిరువేన్ద్రవేల, కన్నూరు, మద్రాసు

అనుమతి చెందిన మూలధనము (31-3-25) బాంకింగునది

రూ 50,000,000

చందాలు చేయబడినది

14,08,700

చెల్లించబడినది

9,62,255

రిజర్వు ఫండు

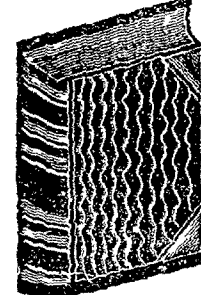
2,76,961

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు మిక్సిలి అనుమతిపైన పద్ధతులపైన అంగీకరించబడును కరెంటు, సేవింగ్స్ బాంకు
అకౌంట్లుకూడ గలవు గవర్న మెంటు చేపరు, పరకలు, ఇతర హామీలపైన బూము లివ్వబడును బాంకు సంబంధమై వ్యాపార
మంతయు జరుగును చిన్నతోగ మొదలుకొని పెద్దతోగ వరకు బంగారు నగలుమీదకూడ బూము లివ్వబడును
వరకులకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు. టి. ఎం. కున్హన్, కార్యదర్శి.

Agent, Madras Branch, 158 Broadway Madras.

చదున చదున సంతోషించెదరు! నీకు కావలసినదియు,
నీవు చూడఁబడినదియు చాలకోజాలు చెడికిన శాస్త్రమిదియే.

శరీరమర్త శాస్త్రము

అల్పభాషలో ఇట్టిపూర్తిరహస్య
శాస్త్రము ఇదివరకు దొరకినట్లును బహి
రంగముగా ప్రచురింపబడలేదు
దీనిలో శ్రీ పురుష లక్షణములును
చారిత్రముకల్గి అనయము విలక్షణ
ములు శృంగార రహస్యములును,
మొగ ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివర
ములును, పూర్వము మహాముఖుల
వర్ణముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును
చక్కగా 64 విభిన్నచిత్రములతో ముద్రించి యున్నాము.
ధర రూ 1-0-0 వి పీ చార్జి 7 అణాలు ఎం ఎస్. పరస్వతి
అందు కంపెనీ, నెం ౧, ఆర.ప.గంపేడి, మదరాసు

దంతశూలహరి

వెల సీసా 1-0-8-0

దంతశూలకు తెల్లము, రసవట్లు, ప్రస్థిపన్నులు, మల్లిన
దంతములు మొదలగునవి నాగుణములు నొప్పిగలవోట దూదిని
మందులో తడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు

పిండి - తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి పిండి చేర్చుకొనుట
వీలయిన సులభతైవిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-4-0

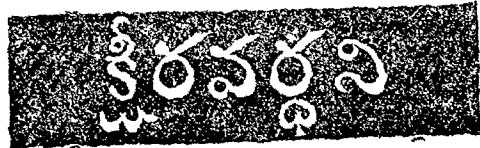
మొదటివాదన 0-4-0

హిందీ పాఠ

విషాద భావములు

ఆంధ్ర భావములు

ఆంధ్ర భావములు

యిది పిల్లతల్లులకు చనువలను నృద్ధిచేయును కృత్రిమపాల ఆహారము
నిచ్చి పిల్లలను పోషించుటచేత భవ్యయును, రోగముదాయము తప్పి
పోను బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-8-0

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ప్రొవైటరు, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

బంగారు వెండినగలలో

ఏవి కావలసినను మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి

మాను చిన్నిని పెద్దని అను వ్యత్యాసము లేదు కష్టము హలభము ఆకు భేదములేక పెద్దవాడు చిన్నిని చిన్నవాడు
చిన్నినకు భలంబందు వ్యత్యాస ముండదు ఎంతకాలము గడిచినను మాబిల్లుతో మీరు మావద్ద తీకిన నగలకు తెచ్చిన
అక్కటి గజాగ భగముట్టి పైక మిచ్చెదము. అర్ధరచ్చిన బృహిరము ౧ లేదో, ౧౦యొక నగలు యిచ్చెదము. లే
పైము కావలసినది తిరిగి నాప విచ్చెదము. ఇవరం బి గాము సీమవెండికి పూచీనిచ్చెదము. యిచ్చెదము. ౧౦
ఈ కాతానాడులకు బృహిరగింపుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశిక. 172 పుటలుగల వివిక్రమైక్య క్యాలెండరు 1-0-0

ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు గానివారు ఒకడనా గానిరెండు
ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టిగంపే
నగలవ రకులు, 25, చైనాబజారులో, మద్రాసు

నోటీసు

చెన్నపురి చైనాబజారులోనున్న నెం 21 రు భవనము నందున్న మా జార్జి బౌను (బాంచీయందు డాక్టర్ ఆ. లక్ష్మీ పతి, టి. వీ. ఎం. బి. టి. సి. ఎమ్. బి. జి. రత్నగారి సలహాను ఆధారములందు తప్ప తతిమదనములందు ప్రతిరోజు సాయం 7 గంటలనుండి 8 గంటలవరకు పొందివచ్చును. నానేజరు: ఆంధ్ర ఆయుర్వేదాంశ్ సారస్వతిమిమైడ్, 19, హారిన్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

స్ట్రీట్స్ నెట్ వేలి 2263

ఇది 1862 సం॥ రమ్మ నందు కనిపెట్టబడి, యింకను దీని గుణము వృద్ధియగుచున్నది ప్రపంచమునందు ఏదియు దీనిని మించుటకు వీలులేదు యిప్పుడే గవర్న మెంటు కలెక్టరు గారిచే న రామస్వామిస్వామి వద్దనుండి ఒక యోగ్యతాపత్రము వచ్చినది. "నా గడ్డమునందు గడ్డయుండి, తినివేయుచుండెను తక్షణమే మీ బొమ్మధనును వాడితిని. గడ్డ పోయినది మొండి గాయుండిన ఫలమునందు మరల వెంట్రుకలు మొలచుచున్నవి" బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-0-0. ట్రోకు ధరలకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు. Colingwood & Co., Mount Road, Madras నచ్చవినో! సామ్యవాపసు చేయబడును!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థూలము, భావస్థూలము, గ్రహస్థూలము, అష్టకవర్గ, పోడశం వర్గ, ద్వాదశభావపత్రికములు, దశాంతర్దశావళిములు, మున్నగు తెక్కుహంశములతో క్లౌకతాత్పర్యరూపమున ఈ గ్రంథము వ్రాయబడియున్నది పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇవ్వబడినవి. ఇది యింటికొక్కటివున్నది. వెల 2 0 0 మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము, 2181 కళింకాట, విశాఖపట్నం.

అగ్ని క్రీడ (బాణనంచా)

రెండవ కూర్పు 8 అణాలు ఉపోద్ఘాతము బాణనంచ చేయుటలో జాగ్రత్త, తుపాకీ మందు, బాణనంచాలోని పన్నులు దేశవాళీ బాణనంచ ఇంగ్లీషు బాణనంచ రంగురంగుల చెన్నముద్దులు, ఆకాశబాణములు, వత్తెలు, తారానువ్వలు, పేకలు, చిచ్చుబుడ్లు, చక్రబాణములు పోర్టుపైరు, బంగారువాన, వెండివాన, నెమలిపించ, పాముల కట్టి, రంగులపత్తాబులు, అక్షరముల చిత్రములు, అవుట్లు, గుండ్లు నీటుబాణనంచా భోగిమంటలు మొదలగునవి. మంజువాణి ముద్రాక్షరకాల, వీలూరు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

శ్రీ వెంకటాచలపతి స్వామివారి

(పటము పెద్దతిరుపతి) శ్రీలలుమేలు మంగతాయార్లు, (పద్మావతి అమ్మవారు) చిరతానూరు, శ్రీరాములు, శ్రీగో విందరాజస్వామి, భద్రాచల శ్రీత్రపటములు, శివ శ్రీత్రపటములు. శ్రీ చందనమకొయ్యలో విగ్రహములు బొమ్మలు, తెల్ల, నల్లకొయ్యగొమ్మలు చందనపు (సాన) రాళ్లు, తులసిపూస ల హారములు, తామ్రవిగ్రహములు, కంచుకూబాలు, వగైరాలు స్కూల్స్ కు కావలసిన జిల్లా, రాజధాని హిందూదేశము, ఖండ మాలు, ప్రపంచమాపులు, జంతువులు వగైరల పటములు వి.పి చూటముగా పంపబడును. యం. యస్. చారి అందు కంపెనీ, బుక్స్ లెర్నర్, కమిషన్ ఏజంట్లు, తిరుపతి

అద్భుతములలో అద్భుతము

ఏమి మైన తామరపై నను తక్షణమే, అద్భుతముగా 24 గంటలలో గుర్ర మగన అగింజను పాడుకాయను బొమ్మగా వాడ - కు - అగింజను ఒకసారి వాకిగొనివెళుచు మరల ఎన్న - గొనివెళుచు. బుడ్డి 1 కి ధర 0-8-0 చిమరావలి యేజన్స్, పార్కుటవును, మద్రాసు.

స్కూలు ఫైనలు పరీక్ష

మాడరేషన్ బోర్డువారి శిఫారసులు

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు రిజిస్ట్రార్ రిట్లు వ్రాయు చున్నాడు. ఎకాడమిక్ కాన్సిలువారి కోరికమీద 1925 సంవత్సర ము స్కూలు ఫైనలు పరీక్ష నిచ్చిన విద్యార్థులలో చిక్కులు గలవారిని గూర్చి విచారించుటకై సిండికేటువారు మాడరేషన్ బోర్డు నొకదాని నేర్పరచిరి. మాడరేషన్ బోర్డునా రిడిగువ శిఫారసులను జేసిరి

1 ఈ క్రిందివాటిని కఠినమైన కేసులుగా నెంచి 'ఎలి జబిలిటీ' క్రింద ప్రకటించవలెను. (1) 1925 సం॥ ఎలిజబిలిటీ రూల్స్ ప్రకారము మొత్త ము మార్కులలోగాని ఒక సబ్జెక్టులోగాని ఒక్కమార్కుతక్కువ వచ్చినవారు (2) ప్రస్తుతము ప్రతి సబ్జెక్టులో 85 పరసెంటేజి తో కాంపెన్ సేషన్ విషయమున 1924 సం॥ విటము 4 లో 2-4 నిబంధనలను వర్తింపజేసినయెడల ఎలిజబిలిటీ సంపాదించగలుగు వారు ఈ లెక్కలు గట్టునవుడు ఎక్కువ మార్కులను సగము చేయుటలో అరమార్కు ఒక్క మార్కుగా పరిగణింపబడును (3) మొత్తము 200 మార్కులు వచ్చి ఇంగ్లీషులోగాక ఏసబ్జెక్టు లోనైన 7 మార్కులు తక్కువవచ్చినవారు (4) మొత్తము 200 మార్కులు వచ్చి ఎరెండు సబ్జెక్టులలోనైన 6 మార్కులుతక్కువగా వచ్చినవారు (ఇంగ్లీషులో 8 మార్కులకంటె తక్కువగా నుండ రాదు) (5) ఇంగ్లీషులో 4 మార్కులు తక్కువ వచ్చినయెడల మొత్తము 250 మార్కులు వచ్చినవారు (6) ఇంగ్లీషులోతక్కువ వచ్చిన మార్కులు వినింటిని మించకుండ నుండి మొత్తము మార్కులు 300 వచ్చిన వారు

సెన్సిమెంటరీ విద్యార్థులు సెన్సిమెంటరీ విద్యార్థుల విషయములో పై సూత్రముల ప్రకారము ఎలిజబిలిటీని నిర్ధారణచేయునప్పుడు 1925, 1925 సంవత్సరములలో వచ్చిన అవరోహిమార్కుగాని 1924లో వచ్చిన మార్కులుగాని విచారణలోనికి తీసికొనవలెను. ఈశిఫారసులను సిండికేటువారు రంగీకరించి మాడరేషన్ బోర్డువారి మొదటితిర్మానము ప్రకారము కాలేజీలోగ్గున చదువుకొనుట కర్హులైన స్కూలు ఫైనలు విద్యార్థుల నామము లను తెలుపుపట్టికలు హైస్కూల్స్ యొక్కయు కాలేజీలయొక్కయు ప్రధానోపాధ్యాయులకు పంపబడినవి.

రెండవతిర్మానము విషయమున 1924 సం॥ పరీక్షమార్కులకును 1924, 1925 సంవత్సరము ఆ పరీక్ష మార్కులకును శిఫారసు ప్రకారము అనుసారమైన సర్టిఫికేటుగల విద్యార్థుల నామములను చెలుపు పట్టిక యొకటి తయారుచేయవలసి యున్నది. పైన చెప్పబడిన అనుకూలమగు శిఫార్సుల ప్రకారము ఎలిజబిలిటీని పొంద నర్హులని తలంపబడు సెన్సిమెంటరీ విద్యార్థులయొక్క సర్టిఫికేటులను అక్టోబరు 15 తేదీలోగా మదరాసు యస్. యస్. యల్. సి. బోర్డు కార్యదర్శికి పంప హెడ్ మాస్టరులు ప్రార్థింతులు. 1925 స్కూలు ఫైనలు పరీక్షకు కూర్పున్న సెన్సిమెంటరీ విద్యార్థులను మదరాసు యస్. యస్. యల్. సి. బోర్డు కార్యదర్శికి అట్లే తమ సర్టిఫికేటులను పంపు కొనవలసి యున్నారు.

స్వదేశసంస్థానములలోని విద్యార్థులు తిరువాన్కూరు, కొచ్చిన్, హైదరాబాదు ప్రభుత్వములవారు జరిపిన యస్ యస్ యల్ సి పరీక్షలకు కూర్పున్న విద్యార్థులకుగానూ నీ నియమములు వర్తింపను పై నియమముల ప్రకారము ఎలిజబిలిటీని సంపాదించగల విద్యార్థులను తెలుపు పట్టికను ఆయా సంస్థానములలో నున్న విద్యాకాశాధికారులు పంప ప్రార్థింతులు. (అ. వె.)

వెతవేమిందె

పలచని వీర్యమును గట్టిపరచి మూత్రములోను స్వప్నమునందును శ్రీ ప్రసంగములతోను వీర్యవృద్ధియగుచున్న తక్షణం విధివిధానము ముసలితనమున నపునకత్వమును పోగొట్టి నూతనయాహ్లాసముగిరింతానము కలిగింపను. కాళ్ళులాగుట, అశీర్వాదు నడుమునొప్పిని రూపుమాపును ముసలి వారికి బలహీనులగు శ్రీలకు మంచి బలమిచ్చును. 1 సీసా 3-0-0. పైపూతకు తెలము 5-0-0 తపాలఖర్చు 0-6-0 అమృతరత్నాకరము, 45 బంధరు వీధి, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ అక్టోబరు 1-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు			
దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు			
వియ్యముబస్తాలు	మొదలు	వరకు	
కునుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 14 0 0		15 0 0	
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 15 8 0		16 0 0	
డిల్లి ,, డిటా ,, 16 0 0		17 0 0	
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0		9 0 0	
నవ్వులు ,, ,, 20 0 0		24 0 0	
2. ధాన్యము పప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,, 12 8 0		18 0 0	
నెనగలు ,, డిటా ,, 12 8 0		18 0 0	
పెసలు ,, డిటా ,, 18 8 0		14 8 0	
మినుములు ,, డిటా ,, 15 4 0		16 8 0	
ఉలవలు ,, ర 164 ,, 8 8 0		9 0 0	
3. నూనెపన్నులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 154 0 0		155 0 0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0		25 0 0	
కొండాపురంకేరు నెనగపప్పుబా1కి ,, 58 0 0		59 0 0	
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 54 0 0		56 0 0	
కేరు నెనగనూనెగానుబా1-కి రు 182 మి.నూనె 180 0 0			
అనుదము బా 1-కి ,, 112 0 0		113 0 0	
4. చిల్లరపన్నులు			
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 100 0 0			
కూరపసుపు ,, ,, 45 0 0		50 0 0	
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి ,, 100 0 0		110 0 0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 45,50			
కాశమాస్తిపాయకట్టు ,, ,, 50,55			
జెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0		60 0 0	
చింతపండు బా 1-కి ,, 60 0 0		80 0 0	
5. ఇనుము			
శట్టారకం బా 1-కి ,, 28 0 0		38 0 0	
చదరం ,, 28 0 0		36 0 0	
రవుండు ,, 38 0 0		45 0 0	
6. లోహములు			
వెండి 100 కులంకిన ,, 72 0 0		76 0 0	
బంగారము, కులము 1-కి ,, 21 4 0		21 8 0	
పవరము 1-కి ,, 18 5 8			
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 256 0 0		260 0 0	
రాగి డిటా ,, 278 0 0		280 0 0	
అస్కాచక్కెర 225 పా1 గలవి 80 0 0		80 4 0	
7. దూది			
బోండాకమ్మబాదవ 1-కి రు 800 0 0			
పల్నాడు దూది ,, 215 0 0			
8. నూలు			
కోయిల్ పట్టి నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 0 0			
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 4 12 0			
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 4 0			
కూళయేనుగ నెం 20 ,, 9 8 0			
వద్యాక్ నెం 24 1/2 ,, 9 12 0			
14 1/2 క్విల్ పక్షి ,, 7 8 0			
నెం 20 దెన్ని సింహం యీటె ,, 9 4 0			
నెం 22 ,, ,, 9 12 0			
నెం 12 1/2 దెన్ని పర్కడు ,, 8 0 0			
నెం 14 1/2 ,, ,, 8 4 0			
నెం 12 1/2 అలెన్ను ,, 7 2 0			
నెం 12 1/2 కోయిలుపట్టి ,, 7 2 0			
నెం 22 1/2 రంగవూర ,, 9 4 0			
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణుడు ,, 7 2 0			

గజ్జికి తెలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0 గజ్జి, చిడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది ఈ తెలము నాలుగు పూటలు రాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును తప్పక పనిశేయును వెలకన్న పోటుఖర్చు లధికముగను గాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి

పాట్నా నభల నిర్ణయములు

నూలు చందా అనేమాట లేకుండ నేల తీసివేయలేదు?

‘మహారటా’ పత్రిక ఆక్రోశము

పాట్నా నభల నిర్ణయములగుర్చి ‘మహారటా’ పత్రిక సెప్టెంబరు 27 వ తేదీ నిట్లు ప్రధానవాక్యసముద్రాయమును పున్నది:-

నూలుచందావలన దేశములో అసహ్యముగ తగదాలు బయలుదేరెను అట్టి దానిని క్రిందటివారము పాట్నాలో గూఢాచార అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ రద్దుజేసెను నూలు చందా యనునది ఒక దయ్యపుబిడ్డ కాంగ్రెసు రాజకీయసభను సంబోధించునది తన గొయ్యి దా నే తీసి కొనెను ఇంకను దాని చిహ్నము మిగిలియున్నది 2 వేలు గజములు నూలునిచ్చినగూడ కాంగ్రెసుసభ్యుడుగ నుండవచ్చునను ప్రత్యామ్నాయ ముండనేయున్నది ఇది గాంధీమహాత్ముని సంక్షోభ బెట్టి కూడగట్టుకొనుట కుంచినది తప్ప మరేమియుగాదు కాంగ్రెసుసభ్యుడును అందుకు సంబంధించిన ఇతరసమయములప్పుడును ఖద్దరును నిర్బంధముగ కట్టుకొనవలెనను నంతయు అభిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ తీర్మానములో నసలే లేకుండ నుండఁపరిసరి దీనినిబట్టిచూడ కాంగ్రెసు సొంత రాజకీయేతర ప్రతిబంధకములనుండి విడివడలేదని చెబుటయగును. ఈ ప్రతిబంధకములందు నాలుగేండ్లక్రింద తగుల్గొనెను. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల విషయమునుగూర్చి విచారించుటయు, చైనా పక్షమునుగూర్చి తమ యభిప్రాయములను చెప్పటయు అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము జేసినపనులు ప్రస్తుతింపవలసియున్నవి దీనినిబట్టిచూడసంఘము వెనుకటి సంవత్సరముగల నిష్కర్తృత్వమును వదలివేసినటుల గాన్పించును.

ఈనిర్ణయములు కొద్దిమాత్రములైనను పోట్లాటులులేకుండ గురువారము బురదలో పాతుకొనినకట్టవంటి శ్రోత్రియపక్షము వారు నడుముగట్టి యుద్ధసన్నద్ధులై వారిపక్షమున బోకరించు మోధుడు మహమ్మదలీగారు కాననభాగ్యవంతులను గూర్చియు హాలు వడుకుటనుగూర్చియు తమ అభిప్రాయములను టటుటమాజేసిరి ఆయన యుద్ధవలన సల్లనిపొగ బయలుదేరెను అడుగున మహమ్మదయున్నటుల గాన్పించెను. కాని నెమ్మదిగ ప్రతిఘటనమంతయును చల్లారెను. మాటకు మాట యనుటలోనికి దిగెను. తాను గొప్పనిని తలపెట్టెనో అది విజయము గాంచుటకన్న యిటువంటి వాక్యగల్గములే మహమ్మదలీగారి కెక్కువ ఇష్టము ఎవరైనను సరే రోజుకు అవగంటనేపై యనురాటమును వశపన్నయెడలసంగ్రామభూమిపై చచ్చుటకు సాధ్యమగునా యని మహమ్మదలీగారు గట్టిగ నడిగిరి మహమ్మదలీగారికి ధైర్య ప్రాప్తిహామ్యవలనడె నచ్చాయని మాకాశ్చర్యమగుచున్నది శిక్షా సంస్కరములక్రిందనేగదా ఆయన కత్తులు, ఖడ్గాలు, ఖైదులు, బహిష్కారాలు, ఉరులు, నిప్పు అను పల్కులు బల్కుచుండెను! మహమ్మదలీగారికిసారిగూడయెప్పుటి వలెనే వాదమేమియు లేకుండ పరంగములతో సరిపాఁయెను. ఒకటే అను త్యాహము అయితే దేశమునంతను కాంగ్రెసు పతాకముక్రింద జేర్చుటెట్లును నిర్మాణప్రయత్న మెక్కడను గానరాదు ఇప్పుడు ప్రత్యామ్నాయముగ నూలు చందానుంచి ఖద్దరును నిర్బంధముగ ధరింపవలెనని యుంచుటవలన ఆయన మనస్సు శాంతించి యుండవచ్చును

అబ్బ! ఎందు కీఖద్దరు నిర్బంధము!

కాంగ్రెసు సమయములందు మాత్రము ఖద్దరును నిర్బంధముగ ధరింపవలెనని యుంచుకుండ దానినిగూడ పూర్తిగా దీసివేసినయెడల దేశము అమృత్యాయని సురక్షితముగ నుండెడిదే. జీవయాత్రయందు యే విషయమునందైనను సరే నిర్బంధమును ధది గాంధీమహాత్మునకు సరిపడదు. కాంగ్రెసు సమయముందు ధున్దులు ధరించువిషయమున నిర్బంధ మేల యుండవలెను? స్వదేశీయద్యమమున కెక్కువ సాయము జేయుదమని నమ్మకము గలవారే ధరించెదరు. కాంగ్రెసు నిర్మాణమునందు దాని మాటయే అసలు లేకున్నను స్వదేశీవలెనే దానినిగూడ ధరించి యుండెడివారు. ఇప్పుడు లేనివారిని మెడలువంచి యిట్లా చెయ్యఁజూసినదని నిర్బంధపెట్టుట నిరంకుశప్రభువు జేయు తెలివి తక్కువ యుత్తరవులవలె నుండును. వానియెడ విధేయతతో నుండుట అట్లున్నవారిని గౌరవమును గాని, అట్లు జేయుచు వాని వైశిష్ట్యమునుగాని వెల్లడి జేయజాలవు. గాంధీమహాత్ముని ఘంటి అ పూర్వ క్షేత్ర సామర్థ్యములు గల వానియొక్కని

తోనే ఖద్దరు యు ము ప్రస్తుత ప్రయత్నమువలన కన్నయొక్కవమంది యనుసరులను జేర్చుకొని యుండెడిది. ఇంతే గాక యీ నిర్బంధమువలన దేశము తత్ప్రభుత్వ విధానమును పునర్నిర్మాణము గావించుకొనవలెనను నుద్దేశ్యముతో నున్న పుడు ప్రతిక్రియగ పరిణమించును ఖద్దరునందు నమ్మకములేని లిజరలుపక్షమువారికిని ఇండియన్ డెంటులను యిది ప్రతిబంధకముగ నుండును అభిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము, రెండు నష్టములలోను దేనితో యుక్తదానిని వరింపవలసియుండెను కాంగ్రెసులో నుండి మహాత్మునే లేకుండ వదులుకొనవలయుండెనొకటి, అట్లు జేసెదనని ఆయన కేదరించియే యుండెను కాంగ్రెసునుండి విడిపోయినవారు మరల ఎందు ప్రవేశించుగోపి అలస్యముజేయుట మరొకటి ఇంతకును వారు వంచించినయే జేసిరి కాన్పురు కాంగ్రెసు వరకును సదాభివములు ప్రబలి మహాత్ముడే స్వయముగ యీనిర్బంధమునుతొలగించెదరని మేము నమ్ముదము

స్వరాజ్యపక్ష బాధ్యత

ఇప్పుడు కాంగ్రెసుపని యంతయును స్వరాజ్యపక్షముపై బడినది. ఈబాధ్యత నతి నిర్వహించి దేశక్షేమమును నిలిపి పనిజేయగల విశ్వాసమును గల్గియున్నది. కాన్పురు కాంగ్రెసు యీ తీర్మానములను ధ్రువపరచునరకును వారి కార్య విధానమును గూర్చి యిదమిత్థమని యేమియు జెప్పజాలము ఈ పక్ష నాయకుడగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ దేశము తీవ్రమగు రాజకీయక్షిప్తిలో నున్నదని చెప్పిరి ఇప్పుడు అందరును తమ శక్తినంతను జూపి ప్రయత్నము జేసి పని జేయవలయును గాంధీనహాత్ముడు రాజకీయదృష్టితో స్వరమును పీఠించి తాను అనుభవము మీద గాంచిన విజ్ఞానమునంతను యీసమస్య పరిష్కారమునకై వినియోగించునని నమ్మవచ్చును ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో కాంగ్రెసును స్వరాజ్యపక్షము వారి కొప్పు జెప్పుట యనగా రాజకీయేతర కార్యములకు దిగుప్రయత్నములు ముగిసినవనియే జెప్పవచ్చును ఇకముందు దీని నీ దృష్టితోనే జూడవలయును గాని మరొక దృష్టితో నుండరాదు ఒక పక్షము మరొకపక్షముపై విజయము గాంచెనని మేము దలంచుట లేదు ఏలనగా స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ పక్షమును స్థాపించినపు డట్టి నీవోద్దేశ్యముల గల్గియుండలేదు స్వరాజ్యపక్షము వారి రాజకీయాదర్శములు జాతీయముద్రను వహించియున్నవి ఇప్పుడు మాతృభూమి విమోచనమునకు పాటుబడవా రందరును పాట్నా తీర్మానముల నీవృష్టితో పీఠించి కాంగ్రెసునందు జేరి దేశమున కదియే ప్రాతినిధ్యసంస్థగ నిర్ణయింపవలయును ఇకను ఆశ్చర్యమేమిటి? స్పష్టమైన అసోషియేషనును కాంగ్రెసులో భాగముగనుండి ఒక పోటీసంస్థగనుండు నవసరమును గూర్చి మాకు స్థాయిజక్కపోయినను అది విజయము గాంచు గాక యని మాత్రము కోరదము. దానినిగూర్చి గాంధీమహాత్ముడించు యేమి వ్రాయునో చూచి వచ్చేవారిము వ్యాఖ్యానము జేసెదము

అనెంట్టిలో జాతీయ పక్ష సభ్యులు రాజీనామానిచ్చుటకుగూర్చి పాట్నాలో చర్చించెదరని తలంపబడెను ఈవిషయమును స్వరాజ్యపక్షపు కాన్పులుకు వదలివేయుట మాకు సంతోషముగ నున్నది మాటమాట్లాడితే కాస్తాస్తమంది రాజీనామాలున్న మాకీష్టము లేదు. పాట్నాలో పండిత జీగూడ తమ యుపన్యాసమునందే భోరణిని గను పరచిరి. ఆనెంట్టివంతను రద్దుజేయించినగాని యీ రాజీనామాలు దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడవు జిన్నాగారుగూడ యిదే నిశ్చయమునకు వచ్చునన్నారు కాబట్టి యీ విషయమునంతటితో నదితీయవలయును ఈవిషయవహారమునుగూర్చి యెట్టి వివాదమును పెరుగ నియ్యరాదు ముందుకు జనుమార్గము మంచి దేదియను విషయమును నిర్ణయించి స్వపరిపాలనమునకు చక్కని రాజమార్గమును నిర్ణయించి నడుపుట దేశమున కవసరమై యున్నది ఇందులకు ప్రభుత్వముతో పోరాడివారిని గట్టిగ పాటుకొనిన తావులనుండి వెడలగొట్టుటయే మంచిమార్గముగ గాన్పించుచున్నది.

కృష్ణాజిల్లా గుడ్లవల్లేరు లాకువద్ద కి ఆక్టోబరు 14 తేదీని మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు జిల్లాతనఖాత్వాంకిని ఏర్పాటుచేయుప్రారంభోత్సవమునకు దివాన్ బహద్దర్ మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు డాక్టరు పట్టాభిషేకారామయ్యగారు ప్రాచీనప్రతిభ సహకారమును గురించియు శివరెంక పున్నయ్యగారు కృష్ణాజిల్లాలోని సహకారమునుగురించియు, సూరూరి రామచంద్రరావుగారు ప్రాచీన భారతవర్ష సహకారమును గురించియు నత్రేయపస్థానించెదరు.

చిత్తూరు జిల్లా కోర్టు

1901 సం॥ O S నెంబరు 12.

1905 సం॥ యెక్సిక్యూషన్ మన్యు నెం. 145.

వాది: సాహుకారు లాడ్ గోవిందాను,

కృష్ణదాసువారు (ప్రతివాదులు) కాల్వేటింగరం రాజాగారు,

(ప్రతివాదులు) కాల్వేటింగరం రాజాగారు,

(ప్రతివాదులు) కాల్వేటింగరం రాజాగారు,

సదరు సాహుకారు లాడ్ గోవిందాను

కృష్ణదాసువారు కాల్వేటింగరం రాజాగారిపై

పొందియుండు డీక్రిని అనుసరించి నదరు వాదిగారికి

చేరవలసిన బాకీ AAO నెం. 383/22 లో హైకోర్టు

వారు 29-4-25 తేదీని చేసిన పుత్తర్వుమేరకు

యేర్పడిన మొత్తం రూ. 40,95,335-9-3 ను,

30-4-25 తేదీ మొదలు కాగల నదరువడ్డీపై,

ఖర్చులున్న సహా బాకీగాను అడుగున కనిన

సొత్తును పూరా వకేలాటుగాయున్న మరిన్ని 15

లాట్లుగాయున్న యీ కోర్టుప్రద్యోగమునవల్ల తేది

30-11-25 న యీ కోర్టులో బహిరంగముగా

యేలం వేయబడును.

సొత్తువివరం

మద్రాసునుంచి 60 మైళ్లదూరములో అర

కోణం రేణిగుంట మధ్యయుండు కాల్వేటింగరం

జమీన్దారిలో చేరిన నారాయణవనం అను

తాలూకా, ఇందులో కొండలు, గుట్టలు, అడవులు

వగైరాలున్న, అరుణనది, కుశస్థి, స్వర్ణముఖ

అను నదులున్న, అనేక చెరువులు, ఊటలు,

కాలువలు, బుగ్గలు వగైరాలతోచేరి 232 గ్రామా

దులు కలిగియుండు తాలూకా. ఇందులో నగిరి,

వేపగుంట, పుత్తూరు, తడుకు, పూడి అను యం.

అక్షయన్. యం. రైలువేన్వేషాలు 5 పున్నవి.

నదరు తాలూకా సంవత్సరమునకు

నికరాదాయం రూ. 1, 45, 000 లు.

బాజారు వెల 29 లక్షలు రూపాయలు. నదరు

తాలూకా 15 లాట్లుగాకూడా యేలంవేయబడును.

నదరుతాలూకా యావత్తున్న 15 పాయకట్లు

కలిగియున్నది. ప్రతిఒక పాయకట్టున్న ప్రత్యేక

లాటుగా యేలంవేయబడును ఒక్కొక్కపాయ

కట్టులో 7 మొదలు 34 వరకు గ్రామాదులువుం

టున్నవి. ప్రతిఒక పాయకట్టుకున్న కోర్టువారివల్ల

నిర్ధారణ కాబడియుండు మతింపు రు 45,000

మొదలు రు 3,64,000 వరకు యేర్పడుచున్నవి.

వివరములు పూర్తిగా తెలియగల యిస్తియారు

కాపీని చిత్తూరుజిల్లా కోర్టులోగాని లేక వాదిగారి

యొక్క వకీలువార్ల ఆఫీసులోగాని తనిఖీచేసు

కొనవచ్చును. ఇంకను వివరములు వాదిగారి

వకీళ్లులయిన మద్రాసు మైలాపూరులోవుండు

మిస్టర్ పి. సి. సంవత్తలయ్యగారు బి. పి. బి.

యల్. వారినిగాని లేక చిత్తూరులోయుండు మిస్టర్

సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యగారు బి. పి. బి.

యల్ వారినిగాని కోరి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఆర్. నారాయణఅయ్యర్

డిప్టీ కమిషనరీ

విరేచన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0

రాత్రి యొకమాత్రము నేవించిన తెల్లవారి రెండువిశేషములు

కాగలవు వికారము పైత్యములేదు నేపాళము చేర్చబడలేదు

అమ్మతాంజనం డిప్టీ, మదరాసు - బొంబాయి.

కాకి నాడ గాంధీమహాత్ముని చిత్ర పటమును బహిర్గతముచేయుట

సి. యఫ్. ఆంధ్రానుగారి ఉపన్యాసము

(స్వకీయవిలేఖరి)

(నిన్నటిరథము)

నీమన, మీ కందరకును తెలియనే తెలియను మహాత్మునియందు అద్భుతమైన మంచితనము వినవ్రత నుండుటచేత నన్ను ఆయన తన స్నేహితుడననె, హాసరునికంటె పెక్కువగా డపని పిలుచుట కిష్టపడును అట్టి మాటలనే నేను మరల చెప్ప గల్గునంటెవరకు వారికి చూరు కెల్లగా ఆయనయందు నాకుగల ప్రేమను మరల తెలియబరచెదను ఏలయన, ఆయన కాన్నేహితుడు, నాసోదరుడు, నాకు సోమరనికంటె నధికుడు ఆయన నాకు మార్గకుడును అధ్యాపకుడును అయియున్నాడు ఆయన నుండి నాజీవితములో మిక్కిలి విస్తారముగ నిలవగల పాఠముల నేర్చుకొంటిని కాబట్టి యీబహిర్గత ఉత్సవసమయమున, ఒక తృణికాలము, స్వేచ్ఛగ నాయన గురించి ప్రశంసించుటకు ప్రయత్నించెదను సామాన్యముగా ఆయనకు గురించి చెప్పటలో అతి బాగ్రత్త వహించును దానిని అసంకుచితమును విడనాడ బ్రయత్నించెదను మానవునకును మానవునకును గల ప్రేమకంటె కడు నధికముగ ఆయన చెరువకు నాస్పృహయును ఎట్లు చేరెనో, మీకు విశేషపరుడ యత్నించెదను ఆయనకును నాకును గల ప్రేమ మానవసంబంధము కాదని దైవసంబంధమైనదని నాదృఢ నమ్మకము నేటిరాత్రి ఆయన జీవితములో నొక్క విషయము ను గురించి మాత్రమే తీసికొనెదను అనంతమైన యాశీర్వాదమును పొందియుండుటచే నే నెచ్చునుంటిని ఈవిషయము ఢిల్లీలో 21 శోబలు మహాత్ముడు ఉపవాసము చేసినప్పుడు తలస్థించి నది ఆయన శరీరము చెప్పట కిలినచేతనే చచ్చిలి బలహీన మైపోయెను. కాని ఆయన యార్చి ఒక్కొక్క రోజు గడిచిన కొలదిని గాఢ మైన భక్తితో ప్రజ్వరింపున నెప్పుడొకటి ల పించుచు నున్నది ఆయనను ప్రతిదినమున కనిపెట్టి చూచుచుండేవాడ నగుటచేత ఆయన కేవలము క్రైస్తవంతి మనుజుడని నాకు పొడగట్టి నది. (వినుడు వినుడు, ఉత్సాహధ్వనులు) మరెయొకరికిగ ఆయనను గురించి మోచింపలేక పోతిని నేటిరాత్రి ఆయన చిత్ర పటమును బహిర్గతము చేసినప్పుడు పూర్వముకంటె ఇతనుడించిన కత్తితో అట్టి అపారమైన యోహాయే నా మనస్సునకు తట్టెను. (కరతాళధ్వనులు)

ఆయన నిరశనప్రతిమయొక్క కడపటి యుదయమున ఆయన నన్ను పిలిపించిరి ఆయన పరున్నగదిలోనికి ప్రతిమును చాలించుకోజునకు పూర్వపు దినమున వెళ్లియుంటిని “చాగ్గి! అద్భుతకరమైన శిలవను నేను కలయచూచినప్పుడు అనునాకు ప్రియమైన పద్యమును మీరు పాడెదరా” అని ఆయన నన్ను అడిగెను “ఆ, ఆలాగునే ఇప్పుడు గానము చేయవలసినద సదారా” అని నేను లొందరగా పలికితిని “కాదు ఇప్పుడుకాదు” అనిఆయన బదులు చెప్పెను. ఆయన ముఖమునందు దీర్ఘమైన దీప్తమైన మనోహరమైన చిలువపువ్వు కన్పించెను. ఆయన ఇట్లు పలికెను “నా యువపాసదీక్షాంతమున భగవంతునికి వందనము లర్పించు నేనును కొంచెము చేయగోరుచున్నాను. కావున నా ప్రియ స్నేహితుని ఇహంసాహేయము కొరకాలోని మహా ప్రార్థనను గానము చేయవలసినదని కోరియుంటిని ఉపనిషత్తులనుండి కొన్ని వాక్యములుకూడ పఠించవలెను చాగ్గి, నీవు క్రైస్తవుడవు గనుక నాకు ప్రియమైన ఆ అద్భుతకరమైన శిలవను నేను కలయచూచినప్పుడు అను కీర్తనము గానముచేయు మని కోరుచున్నాను” ఇట్లు ఆయన చెప్పగానే, ఇదుగో ఇక్కడ ఒకరు మిక్కిలి ధైర్యముగా విగల సర్వముగా ఆయన శిలవను ఆయనయే కొనిపోవుచున్నాడు అను సూహా నామనస్సునందు స్ఫురించెను నా ప్రభువు, నా యజమానుడు, నారీతుడు అల క్రైస్తవుమాటలకు నేను గానముచేయవలసి వచ్చుచున్నప్పుడు మహాత్మునిగూడ తలపునం దుంచుకొనవలసియున్నది ఆయన హిందువులలో హిందువు అయినప్పటికిని ఏయెర జీవాత్మకంటె ఎక్కువసత్వముగా క్రీస్తును అనుసరించుచున్న ఆయనను బ్రతుకునం దుంచుకొనవలసియున్నది. ఏలనన, సత్యమునకు ప్రాణ

దాత తనప్రజల పాపములను మోయువాడు, తోడివారివిషయమై తాను బాధపడువాడు. పరిరక్షణమునకై తనప్రాణము నర్పింప ననుకట్టువాడు, అదుగో అక్కడపరుండి యున్నాడు. (అందువలన తలపునందుంచుకొనవలసియున్నది)

తన కాసమయ మాసన్నమయ్యెను అదుగో అక్కడ ఆయన పరుండియున్నాడు ఆయనచుట్టును పరిసేష్టించి ఆయన స్నేహితు లందఱును నక్కడ సమావేశమయిరి. మహాదాత, కాకతాత, హాకీంఅజ్జుల్ ఖాన్, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత మదనమోహన మాలవ్యా, దేశబంధుదాసు, స్వామి శ్రీధానందప్రతివారును అక్కడనుండిరి. అప్పుడే అపవిత్రమైన స్తోత్రములను నేను గానము చేయవలసినవాడ నైతిని. ఒకక్షణము మీరు ఓసికపట్టినయెడల అచ్చటిరంగము అంతయు ప్రస్ఫుటము కాగలను అపవ్యయములను కొన్నిటిని మీకు నేటిరాత్రి గానము చేసి వినిపించెదను అందువలన మీ మనోనేత్రములలో గను నింపవచ్చును నేను పాదముండగా మహాత్మాజీ తన ప్రక్కమీద బగుండెను. భారతస్త్రీలు ఆయనచుట్టుననుండి యెట్లు చుండిరి ఆయన కాళ్ళపై సరోజినీనాయుడు కూర్చుండెను. ఆవక్కన అనసూయాదేవి, బసంతదేవి, ఆయన ప్రియమైన భార్య కస్తూరబాయి యొకను పెక్కురు యితరులు కూర్చుండియుండిరి అప్పుడు యీ పద్యములను నానేత్రములనుండి కన్నీరు గారుచుండి పొడితిని ఇవి నాస్వావయగభీరతను దాకి నట్లు కన్పడెను ఏలనన, ఆ పద్యములలోనే భావప్రస్ఫుటము చక్కగ వ్యక్తమయ్యెను పద్యములు మిగుల మనోహరములు పాడెదను వినుడు

అంతట వర్ణింపవలసి లేని ఆవేశముతోను ఉండేకముతోను ఉపాసకలనంత మార్దవముతోను భక్తిరసముతోను వినవ్రతతోను ఆంధ్రానుగారు ఒడలెరుగ నట్లుగా నము చేసి సభ్యుల మై మర పించిరి

“When I survey the Wondrous Cross,
On which the Prince of Glory died,
My richest gain I count but loss,
And pour contempt on all my pride.
“See from His Head, His Hands, His Feet,
Sorrow and Love flow mingling down,
Did e'er such love and sorrow meet,
Or thorns compose so rich a crown?
“Were the whole realm of nature mine,
That were an offering far too small;
Love so amazing, so divine,
Demands my soul, my life, my all”

పిమ్మట శ్రీ సాంజుమార్తిగారు ఆంధ్రానుగారి యువనాగ్యమును తెలిపించి చెప్పిరి.

తర్వాత ఆంధ్రానుగారు మఱికొన్నిమాటలు చెప్పి పలించి ముందుకు వచ్చి యిట్లు ఉపన్యసించిరి:-

ఉండేకభారమున కొన్ని మాటలను చెప్పలేక పోతిని. సభాధ్యక్షుని యంగీకారముతో మరెకొన్నిమాటలను చెప్పెదను ఆవరణసంబంధమైన వివరముల గురించి మాట్లాడుటకు పూర్వపు ఉపన్యాసమునందు పిలుచిక్కలేదు ఇప్పుడు సభ పూర్తియగు సమయమున, మీరు నన్ను మాట్లాడనిచ్చి ఓసికతో మన్నయెడల మనము వెల్లిపోవక ముందు మిక్కిలి ఆవరణీయమగు సహలను కొన్నిటి నివ్వగోరుచున్నాను ఎందు కనగా, మనము మహాత్మాజీని గౌరవింపవలయునని వట్టిపాడిమాటలతో వెల్లిపోవుట అంతయు మంచిదికాదు ప్రపంచములో మిక్కిలి దుష్టులైన విశేష మేమనెన మహాత్మాజీవంటివారిని ప్రస్తుతించుటయు ఆయనను అనుసరించి నడువకపోవుటయు జరుగుచున్నది. (వినుడు, వినుడు. ఉత్సాహకరము ధ్వనులు) నా జీవితములో చూచినవారిలో మహాత్మాజీ క్రీస్తువంటి మనుజుడని శ్రద్ధాంజలిని. అట్టివిధముగా నే నాయనను పరిగణింతును. కావున ఆయన అనుచరుడనగుటచేత ఆయన పేరుననే మీ సహాయము నిమిత్తము కొద్ది సలహాను నన్ను చెప్పనివ్వండి ఈమాటలు ఆయననుండియే వచ్చినట్లుగా నేను మాట్లాడుదును. నావి కావు ప్రప్రథమమున, ఒక కారణమువలన ఆపటముయొక్క చిత్రమును చూర్చిన సంతోషించెదనని జ్ఞాపకమునుకొనండి పటమునందు రూపాదుల విషయములో బాగుగానే యున్నదనిచులచెదను యంగీ ఇండియాకు వ్యాసములు వ్రాయు తన్నట్లు కూర్చుండినట్లు మహాత్ముని వ్యక్తపరచుచున్నది. కాని, ఆయన యీచిత్రమునుచూచి మిక్కిలి విస్తారముగ ఎట్లు అయ్యెను జూపునో అట్లే మహాత్మునికి సంతోషము కలుగునట్టి చిత్రమును కొంతనిశితమునుండి నన్ను మీకు పంపించ మన్న యెడల అట్లు సంతోషపూర్వముగా చేసెదను. పాశ్చాత్యప్రాంతముననుండు పటప్రతిమలలో అధమరకపు విదేశపు సమోహగలది యీచిత్రము, ఇప్పుడు కొంచెము మంచిది

వచ్చుచున్నది ఈచిత్రము గిట్టుతోను స్థాప్తమైయున్నది చేయబడినది. ఇప్పుడు మహాత్మునిమూర్తి-మన కందరకు తెలిసినదే-స్థాప్తరు కాదు గిట్టుకాదు (నవ్వు) ఆయన స్వచ్ఛమైన బంగారము (బిగ్గరగ హార్వ ధ్వనులు). స్వచ్ఛమైన బంగారు చిత్రము నందు ఆయనను పెట్టినట్లుంటే ఆయనకు మిగుల విచారము కలుగును బీదలు మలమల చూచుచున్నప్పుడు ఆయన నిమిత్తము బంగారము ఉపయోగించినయెడల ఆయన యిష్టపడదు కాబట్టి యిక్కడ యీప్రాంతములో చేయబడినట్టిది, యీదేశపు కట్టలో జేయబడినట్టిదియు సంపూర్ణముగ నిరాడంబరమైన దీక్షెను గలయట్టిదియు అంతయు సంపూర్ణముగ దేశీయమైనదియు చేయబడవలెను. కాని యిక్కడ చిత్రములోనో ప్రతి స్వల్పమునుగూడ విదేశచేతదే మహాత్మాజీ యిక్కడకు వచ్చి చూచినప్పుడు అట్టిదానిని సహించదు మిక్కిలి నిరాడంబరమైన దేశీయపదార్థము దొరకుచుండగా, అట్టిదానిని, అందమైనదానిని, పాలీవు లేకుండనే, వార్నిసు లేకుండనే, గిట్టులేకుండనే ఉంచుకొనట క్రేష్టము

ఈయొక్క చిత్రమేకాదు, దేశీయచిత్రముగా చేయవలసినది ఇట్టి చిత్రములుగాని అట్టి అర్చిఫీవల్ సామాను ఏది మీ యిండ్లయందున్నప్పటికిని వానిని దేశీయమునకు మార్చవలసియున్నదని జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు ప్రపంచములో అందమునకు ప్రసిద్ధియైన రూపములు హైందవమే క్రేష్టతమ మైనదని మీకు దృఢముగ చెప్పచున్నాను నేను ప్రపంచము నంతను తిరిగితిని. జపానులోను, చైనాలోను, బరోపా దేశములలోను యొకను అనేక దేశములలోను మిక్కిలి క్రేష్టముగు కళను (ఆర్టు) చూచియుంటిని ప్రపంచమునకు ప్రయాణముచేసితిని ఇండియాలోని సంపూర్ణతనోందిన కళను (ఆర్టు) మీదేశములోనే నిందింపబడుచున్నది గాని యీయోగ్యులలోను జపానులోను కాదు. ఈ అర్చిఫీవల్ విదేశీయపుల నిమిత్తము మీస్వకీయమైన కళను మిక్కిలి పరిపూర్ణతనోందిన కళను మీరు విడనాడి మీయంతటమీద దానిని నిందించుకొనుచున్నారు. ఆకళను మరల పొందవలసినదని, విదేశీప్రాంతపు అర్చిఫీవీయల్ పదార్థములను స్వీకరింపవలసిన గాంధీమహాత్ముని పేరట మిమ్ములను కోరుచున్నాను. కాబట్టి యీపటము విషయములోను అంతకంటె ఎక్కువగ మీ యిండ్లలోనుండు వాని విషయములోను ప్రతిముక్కయును హైందవ నమోనాతో హైందవ హస్తములతో చేయబడినదై యున్నట్లు చూడవలెను. ఇది మొదటివిషయము

రెండవది, ఇందులోగూడ మరల మీక్షమాపణ కోరుచున్నాను. ఏమనగా మీయందు తపస్వించుచున్నాను. (నవ్వు) ఇందుకు కారణమున్నది మలబారులో హిందువులు మోస్తారు కలహించుకొన్న దురవస్థ ఆబాధలను చూచినప్పటికి ఆభయోత్పాత కాలములో మలబారునుండి మరలవచ్చుచున్నప్పుడు ఈపట్టామనందును పిరాపురమునందును ఆగియుంటిని 1922 త సంవత్సరములో యీసభాధీవనములో నుంటిని అప్పుడు ప్రజలందఱును రథముమీద మహాత్ముని పటమును పెట్టుటకు కోలాహలము జరుపుచున్నప్పుడు మహారాజావారి కోరికపైని సమాధాన మొనరించుటకు ఇక్కడకును పితాపురమునకు వచ్చి యుంటిని. ప్రజలందఱును రథముమీద మహాత్ముని పటమును పెట్టి రథమును లాగుకొని పోవుదమని కోరుచుండిరి పరిపూర్ణత జేసిన మహాత్మునిదయ వినవ్రత ప్రపంచముతో నితరమైన దేనికంటెను యిట్టి దానినిచూచి వెగటుచెందునని నాకు తెలియును. అందుచేత అప్పుడు రథముమీద పటమును పెట్టవలదని సలహాచెప్పితిని. నా సలహాను నామనవిని అప్పటి నాయకులు సంపూర్ణముగ మన్నించినందులకు కృతజ్ఞుడను. ఆవిషయ ముప్పటికి స్థిరపడెను.

తనను యిట్టివిధముగా గౌరవించుట తగదని మహాత్ముడు అప్పుడు నాపేర తంలిసిగూడ నిచ్చెను. అప్పుడే మీలో కొందరు జ్ఞాపక ముండవచ్చును. నేనీమాటలలో ఈకీర్తముపై నిలబడి నేనొక్కసంగతిని వాదించితిని నామాటలు గాలి కెగిరిపోయినట్లు కన్పించుచున్నది నాస్నేహితులారా, మన డాంధిక ఆహారభావముతో ఎవరిని మనము అస్పృశ్యులుగ నుంచినామో ప్రపంచములో మహాత్ముని హృదయమునకు ఎకరక్కన ప్రియతములో అట్టి సోదరసోదరీమణులు యొక సంతోషాకరము అస్పృశ్యులుగ నుండరాదని మహాత్ముని పేరున నేను వాదించితిని వారిని తక్కినవా రందరితోను కలిసి యుండునట్లు మన ప్రేమహస్తములతో వారిని కాగిరించుకొనవలసిన వారిని మరల పట్టిపూనవులవలె ఆదరించుటయేగాక మనప్రియతమమైన స్వగీయ కుటుంబములోనివారివలె వారిని ఆదరింప వలసిన వాదించితిని. ఇట్లుచెప్పి వెల్లిపోయి తిరుగ యిక్కడకు యీసారి

వచ్చినప్పటినుండియు, అట్లుగానే ఆశ్విన్మాసము గన్విం చుచే. ఇదే నే నారోపించుచున్నాను. నిజమైన ఆశ్విన్మాసము చూడగలవని కోరిక గల్గియుంటిని. నేనింకను మీయందు విశ్వాసము కలిగియుండలేను కాని సంపూర్ణముగా మీయందు విశ్వాసము కలిగియుండవలెను ఆ పహసాయన గాంధీమహాత్మునిచే నేను చెప్పినది జ్ఞాపకముచుకొనండి నేను మరల పిర్రాపురము ఈపట్టణము వచ్చి పూర్వమువలెనే సంగతులు కనబడకుం డ నుండుటకు హృదయపూర్వకముగా నాశించుచున్నాను. ఏమియు నెఱవేర్చబడలేదని విన్నట్లు నేను చెప్పజోరుట లేదు ఏవో కొంతజరిగినట్లు నమ్ముదును అది నామనస్సునకు చాలదు. నాకండ్లతో నేను చూచునట్లు మహాత్ముడు వచ్చి చూచినట్లయితే అయిన ఈ యుపన్యాసవేదికపై నిలబడి యింతకంటె ఎక్కువ నెఱవేర్చనందులకు మీయందుగొప్ప మెంచి యుండును.

మఱియుక దానినిగురించి చెప్పటకు చింతించుచున్నాను. మీ కు జ్ఞాపకముండును మహాత్ముడు మహర్షి పంటి స్వచ్ఛతతో యిక్కడకు వచ్చినప్పుడు పాపమాపతితనోద ర్థము ఆయన పాదములచేరి సమావేశమై ఆయనయెదుట పశ్చాత్తాపముతో కన్నీరు పెట్టినప్పుడు మాలిన్య మార్గమునుండి తొల గించుటకు ఆయన అంగీకరించెను ఆయనను మనమింకను వారిని త్రోవేయమనే యున్నాము. మహాత్మాజీ వచ్చినప్పటినుండి యు మార్పు కలిగినేమో యని నేటి యుదయమున పుష్పజేసి తిని. లేదని ప్రత్యుత్తర మొసంగబడితిని ఏమి మార్పు కలుగ లేదో కలిగినదో నాకు సరిగా తెలియదు ఒకటి రెండవోకల లో మహాత్మాజీవలెనే నేను వారిని కలిసికొనెదమని ఆయనపేరు న, నాపేరున కాదు. వారు ఊరికే అడిగిరి మహాత్మాజీప్రేమించు నట్లు నేను వారిని కలిసికొన గోరెదను. నేనప్పు డేమి చెప్ప వలసి యుండును. వారికి ఏమిలేదని నేను చెప్పుదునా. అదే నా వారికి చెప్పవలసియున్నది.

మరి రెండు విషయములను గురించి మాత్రము మాట్లాడ గోరుచున్నాను అవి మిమ్ములను దూషించునది గాదు గాని మీ సామీప్యమున మీ ప్రజలలో మీ దేశసంబంధములో నున్న రెండు గొప్ప చెడుగులను గురించి ముందు జాగ్రత్తకొరకు చెప్ప బూనుచున్నాను వాటిని నా కన్నులార పీక్షింపింపి నేటి రాత్రి నేను విరమించక పూర్వము కొంత ఉపదేశము నివ్వ గోరుచున్నాను

మొదటి విధి మానిషిక్త వెళ్లు ఆంధ్ర వ్యవసాయదా ర్లను గూర్చి ముఖ్యముగా కొన్ని భయోత్పాతవిషయములను జర్రాలో గమనించితిని. నేను బర్రాలో చూచినవానిని మీరు చూచినట్లయితే వానినిగూర్చి అవలోకింప వుండగా నేటిరాత్రి యింటికి వెళ్లి మామూలుగా నిద్రపోలేరు ఈ జిల్లానుండి వెళ్లి వారిసే, విశాఖపట్టణ జిల్లానుండి యింకను ఆంధ్రదేశములో నితర ప్రాంతములనుండి వెళ్లినవారినే వందలుకాదు వేలకాదు నూరు వేలకొలది వెళ్లుచున్న ఆంధ్రులు వ్యవసాయదార్లనుచూచి తిని. వారు కంకాళించే గొంపోబడుచున్నారు. అవరిమైతే దుర్దశలో నుండుచున్నారు వారి ధనమును కంకాళి లు లాగు కొనుచున్నారు వారిని పీల్చి వేయుచు న్నారు సిగ్గు కరమైన దుర్దశస్థితికరమైన జీవితమును గడుపునట్లు చేయుచున్నారు నేనా దుర్దశను గురించి వివరింపలేను. ఆంధ్ర దేశమునుండి రంగంవెల్లినవారిని యీ నా నేత్రములతో జూచి యుంటిని వారి బాధలను నాతో చెప్పియుండిరి కావున మీ కాంగ్రెసుసంఘమువారిని మీ దేశభాగ్యమునకై ఆతురతతో పనిచేయుచున్నవారినందరిని నేటిరాత్రి నేను మీముందు పెట్టు చున్న సంగతులను విచారించవలసినదని కోరుచున్నాను. అక్కడ ఏమిజరుగుచున్నదియు మీ దేశస్థులస్థితి యెట్లున్నదియు కని పెట్టవలసినది వారు క్రొత్త ప్రదేశములో క్రొత్తవారుగా నివసింపుచున్నారు దీనిని మీయెదుట పెట్టుచున్నాను

కడపటిది యింకొక్కవిషయము మీముందు పెట్టుచు న్నాను కలకత్తాకు దక్షిణముగా భారతదేశముయొక్క యీ భాగములలోను మీ గోదావరిజిల్లాలో నల్లమందు వాడుక చేయుటలో చాల అధముగా నున్నట్లు మీరెఱుంగుదురే ఈ ప్రాంత భాగములో యితరచోట్లకంటె ఇక్కడ మిక్కిలి చెడుగుగానున్నది ఈభయంకరముగు విషవస్తువునుగురించి అది ఎట్లువాడుకచేయుటకును దానినిగురించిక్షిత్తోద్యోగము చేయుటకు నేను వచ్చితిని దానినే మిమ్ములను చేయవలసినదిగ కోరుచున్నాను నల్లమందు భయంకరమైన విషవస్తువని మీకు తెలియును ప్రతిరోజున మాత్రముగా మ్రొంగుటవలన శరీరమంతయు విషమగుచున్నది దానిని తీరచి సంపూర్ణమైన దర్మాపు చేయవలెను మీరు యీ విషయమునుగురించి మిగుల శ్రద్ధ సహించుటకు మిమ్ములను కోరుచున్నాను.

రేవే! రేవే!! రేవే!!!

1925 అక్టోబరు 2 న తేదీ శుక్రవారం

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముల వార్త వర్ధంతి

ఆంధ్ర దేశమునం దంతటను ఉత్సవములు జరుపవలెను

రాష్ట్రీయ స్పిన్నింగు సంఘమును

మండల, తాలూకా, ఫిర్కా, గ్రామ, స్పిన్నింగు సంఘములను ఏర్పరుపవలెను

ఆంధ్రులందరును స్పిన్నింగు సంఘములలో సభ్యులుగా చేరవలెను

కాబట్టి యీసభనుండి మీరు వెళ్లుచున్నప్పుడు నాహ సమునందలి విద్యుత్తేజస్వలనే యాయయిదు శలహలను మీరు గ్రహించవలెను. మొదటిది, విదేశ ఆడంబర అలంకారములను విడనాడవలెను. రెండవది, అస్పృశ్యులనుగురించి జాగ్రత్త పుచ్చు కొని వారియెడల ప్రేమతో వర్తింపవలెను. మూడవది పతితులైన సోదరివణుల నుద్ధరించి సహాయపడుటలో ప్రయత్నింపవలెను శాలవనీ, ఇచ్చటనుండి బర్రాకువెళ్లువ్యవసాయదా ణ్ణినిగురించి సంపూర్ణమైన దర్మాపు చేయవలెను విదవదియు కడపటిదియు అంతర్జాతీయసమితి నిర్ణయించిన నల్లమందు మితికిదాటి 12 శెల్లు వెల గోదావరిజిల్లాలో ఉపయోగింపబడుచున్నదో కనిపెట్టుట యందు అగ్రధవహింపకుడు. ఇదే నాయావత్తుసలహా (కరతాళ ధ్వనులు, మహాత్మాగాంధీకి జై!)

ఏమిట్లు శ్రీ సాంబమూర్తిగారు ఆంధ్రూసుగారు చెప్పిన బోధలను చెప్పి బుధవారమునాడు ఆంధ్రూస్ గారు కాకినాడ వచ్చి పతిత్రీలను, అస్పృశ్యులను కలిసి మాట్లాడెదరనియ, స్త్రీల బహిరంగసభ జరుపుదురనియు చెప్పిరి

అన్యత్తుడు కుబ్రహ్మాయుగారు ఆంధ్రూసుగారికి ఎం దనసహస్రము లర్పించిరి

పుట్టులూరి లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిగారు (మద్రాసు) అగ్రభూమికి అతిథులందరకును వందనము లర్పించిరి ౪౭-80 గంటలకు సమాప్తమయ్యెను ఆంధ్రూస్ గారు మరల పిర్రాపురం మోటారుమీద జల్లిరి.

ఐరావతీ పడవల కంపెనీ

నావికులసమ్మె- పడవల సర్వీసు సాగుచునే యున్నది

రంగూను, సెప్టెంబరు 30 — ఐరావతీ పడవల కంపెనీ నావికులు సమ్మెకట్టి యిప్పటికి నెలదినములైనది ఆసమ్మెలమ యమై విచారించుచు పడవలసర్వీసుల కిబ్బందుల కలుగలేదని కం పెనీవారు చెప్పుచున్నారు చాలసర్వీసులు ఆనెలలోనే ప్రా రంభింపబడినవి మిగతావి అతిత్వరితముగ ప్రారంభింపబడుచు న్నది. సమ్మెకట్టినవారికి బదులుగా కంపెనీవారు చాలమందిని చేర్చుకొనిరి కాని యింకను భారీలున్నవి. ఎవ రెననుప్రాతవారు సర్వీసులలో చేరదమని వచ్చినట్లయిన వారిని చేర్చుకొనుటకు కం పెనీవారు సిద్ధముగానున్నారు (ఆ. ప్రె)

అహమ్మదాబాదు యంత్రాలయాధికారుల నిర్ణయము

అహమ్మదాబాదు, అక్టోబరు 1 — నిన్న సాయంకాల ము అహమ్మదాబాదు నేతి యంత్రాలయాధికారులు చాల మంది నుండి తమ సంఘముం దీక్రింది తీర్మానమును గావించిరి ప్రస్తుతము యంత్రములందుగల చిక్కు స్థితి ననుసరించియే యంత్రమువారు కాని తమ గుడ్డల ఖరీదునందె విక్రయ గా గాని తగ్గింపక మజల సంఘమువారు తీర్మానించి ఏమి సెప్టెంబరు 30 న తేదీ నాటి ఖరీదులనే నిరముగా నుంచవలెను ఈనిర్ణయ ము నేటినుండి యమలునకు వచ్చును (ఆ. ప్రె)

పడవలో నిప్పంటుకొనుట

రంగూను, సెప్టెంబరు 30 — బర్రా ఆయిలుకం పె తాలూకు చురుగుల ఒక పడవలో నిన్న నిప్పంటుకొని ఎరి రెండు పడవలగుడ వ్యాపించి అన్నిటిని నాశముచేసెను ఒక హైందవ నావికుడు శరీరమంతయు కాలినస్థితిలో నిరియం అస్పృతికి గొనిరాబడెను మరియొకడు కనబడుటలేదు. నిప్పం టుకొనుటకు కారణమును గలిగిన నష్టమును తెలియలేదు (ఆ. ప్రె)

మహాత్ముని వర్ధంతి

స్పిన్నర్లు సంఘము నేర్పరుపవలెను

శ్రీమాన్ ఎన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రకటనము రేపు (అక్టోబరు నెల 2 వ తేదీ శుక్రవారము) భారతదేశీయులకు పరమపవిత్ర మగు దినము. గాంధీ మహాత్ముని వర్ధంతి రేపే స్పిన్నర్లు సంఘము నేర్పరుచుటవలన బీదలగు స్త్రీలకు జీవ నాధార మేర్పడును. స్వదేశీ ఉద్యమము వ్యాపించును. విదేశీబట్టల బహిష్కారము కొనసాగును. కవుల నూలు వడుకుటకంటె మిక్కిలి ఉపయుక్త మగునని మరేదియును లేదు. కావున స్పిన్నర్లు సంఘము నేర్పరచినచో మహాత్ముని కత్యధికమగు సంతృప్తి కలుగును. రేపు నాయంకాలము 4 గంటలకు నగర కాంగ్రెసు స్వరాజ్య సంఘముల వారు కలసి మహాజన సభాభవనమున స్పిన్నర్లు సంఘము నేర్పరచెనరు గావున చాలమంది యీ సంఘమున సభ్యులుగా చేరగోరెదను. గాంధీ మహాత్మునియందు భక్తి గలవారందరును నగరము నందు వివిధభాగములలో శక్త్యనుసారము బీదలకు అన్నదానమును చేయగోరెదను. అటుల చేయగోరువారు అన్నదానమును స్వయముగా పరిశీలించి జరుపవలె ననియే నేను కోరెదను

(సం) ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు. చెన్నపురి, 1 అక్టోబరు 1925

హైద్రాబాదు పరిస్థితులు

యద్దము సాగుచునేయున్నది

అక్టో, సెప్టెంబరు 30 — జేరూ సలంకరాన వహమ్మ డీయ సంపూర్ణమయియొద్దనుండి వెటిన తంత్రకారమునేజిల కును, వేరీపు తెగవారికిని పడినాకాచు యుద్ధము జరుగుచునే యున్నదని నిశ్చయముగా తెలియుచున్నది.

అక్టోలోగూడెన యఖిలభారత మహమ్మదీయ సభవారి క్రిందితీర్మానము నా మోదించిరి “హైద్రాబాద్లో నేభాగము పై న గాని యె డి ను సా దు వ క ఫి కా ర ముం దుట మహమ్మదీయ ప్రపంచమునకు చాల యపాయకముగా న నీసభవారు ఇదినుసాదు అధికారమునకు బలకరమగుట్టి యె ట్టిసందలను గాని చెసికొనగూడదని యాగ్నేయ ప్రభుత్వము నకు హెచ్చరించుచున్నారు” (ఆ. ప్రె)

రాజుసతినిధి కొరకు సిమ్లా హైందవలు హాటలు సెసిలోలో అక్టోబరు 5 వ తేదీన విందొనక్కదరు. (ఆ. ప్రె.)

కేంద్ర శాసనసభలు - స్వరాజ్యపక్షము

స్టేట్స్ మెన్టును స్వరాజ్యపక్షమువారి నెన్నుకొనవలసిన ఆవశ్యకత

స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల యుద్ధోద్బంధము

జస్తినుపక్ష తంత్రములకు శ్రీనివాస అయ్యంగారి ప్రత్యుత్తరము

కేంద్ర భారత శాసనసభలందు స్వరాజ్యపక్షమువారు గత సమావేశమున నొనర్చిన పనిని గురించి, గౌరవనీయులగు జేమ వరపు రామచంద్రయ్యగారు, ఎ రంగస్వామి అయ్యంగారు ను నిన్ను సాయంత్రము గౌరవ శ్రేణులమున నున్న జనమగు నుప న్యాయముల నొసగి శ్రీమాన్ ఎన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు సభ కార్యక్రమ పరిచించిరి

శ్రీనివాస అయ్యంగారు

అగ్రతరము మొదలుపెట్టినప్పుడు ప్రస్తుతమున్న స్టేట్స్ మెన్టును స్వరాజ్యపక్షమువారు సంతోషముగా గ్రహించి, రాజ్య పక్షముల నొసగి శ్రీమాన్ ఎన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు సభ కార్యక్రమ పరిచించిరి

మొదటియారుగారి వికమత్యపుమాటలు

గతమున రామస్వామి మొదటియారుగారి నొసగిన యుపన్యాసమును చదివినపుడు, వారికి ప్రతిపక్షము ఆశ్చర్యము కలిగించెను. అది ఆంగ్లేయమునకు వర్తి గలదిగాని వచ్చిన అనుభవమునుబట్టి మన దాస్యము, ఆంగ్లేయ రాజకీయ పక్షములైన నాధారపడియుండ జాలవని ఆశించి దెలిసివచ్చెను. ఇచ్చట కులక్షణము బట్టి మన ప్రభుత్వము దెలియుననియు, వానిని ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారు తమ స్వంతలక్ష్యమున కుపయోగించుకొనుచున్నారనియు మనమందరమును వికమత్యముతో చదివినది. అభివృద్ధిశాస్త్రమునందు రామస్వామిగారు గమనింపగలిగినది నాకు అపరిమితము సంతోషము గలిగెను. కాని వారి యుపన్యాసమును జదువునపుడు, అందరి వారి విచిత్రముల తక్కుము నాకాశ్చర్యము గలిగించెను. ఆంగ్లేయులకు సంతోషము గలిగించు తీరు మనలో మనము పోరాడుకొనరాదని చెప్పెను మొదటి యారుగారు మన రాజకీయకార్యక్రమములను మూలలో వేసి కరగించివేయవలెనని నుడువుచున్నారని ప్రస్తుతము స్వరాజ్యసంపాదకులగు దేశమునందు, నాక రాజకీయకార్యక్రమము గలదు అందరను గలసి, ఆకార్యక్రమమున పని జేయవచ్చును ఆకార్యక్రమమును మూలలో వేసి కరగించ వచ్చునని కాని మొదటియారు గారికి కార్యక్రమమునను బనిచేయుట ఇష్టములేదు కార్యక్రమములను కరగించుట వారికి గావలసింది (నవ్వు) ప్రతిరోధిధానము నెట్లైనా వదిలి పెట్టించుట వారి యుద్ధోద్బంధము. స్వరాజ్యపక్షమునకును, తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘమునకును పోట్లాటులగులవనియును మొదటియారుగారు కాంగ్రెసు సంఘమునకును సమర్థించుచు వాదించుటకు (బ్రారంభించెను ఏమి కాంగ్రెసు సంఘముపై తీరికగల అభిమానము! (నవ్వు) అతడు కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడుగాడు కాంగ్రెసు సభ్యులను ప్రభుత్వమువారు కారాగారము లోనుంచి పింపించుచున్న సమయమున ఇంకను ఎక్కువగా పింపింపవలెనని జెప్పిన మహానుభావులకు ఇప్పుడు తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘముపై నెట్టి అద్భుతముగ ప్రేమగలిగెను? ఒక్క మదరాసునందే గాక భారతదేశ మంతటను నున్న బ్రాహ్మణేతరుల నందరిని లేవ నెత్తి స్వరాజ్యపక్షముమీద రామస్వామిగారు యుద్ధ మొనర్చెదరట. వీరికి గావలసినది బ్రాహ్మణేతరు లభివృద్ధి ముందు గాదు స్వరాజ్యపక్షమును నాశన మొనర్చుట ఇంతవరకు నీ కులక్షణముల మదరాసు జొంబయి మగ్గవరకాలయందు ముద్రమే గలవు ఇంకా పక్షముల భారతదేశము దన్ని రాష్ట్రములకును వ్యాపింపజేయునట. దీని యర్థమేమి? ఒక్కటే యర్థము గలదు వికమత్యము గావలెనని పైకి అతడు నుడువుచున్నాడు బాతీయ మహాసభ యంతయొక్క పక్షానికి నిర్మించుచున్న బాతీయతన వికారమును నాశనమొనర్చుటయే రామస్వామిగారి రహస్యోద్దేశమని ప్రతిపాదించి దెలియగలదు బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరుల పోట్లాడుకొనుచున్న యెడల మన కేమాత్ర మైతర యుండగలదు! ప్రభుత్వమువారు కొంతనే పాకరిని మరొకరినీపు రెండవవారిని పిలుపు తీయు ప్రార్థనించుచు తమ అధికారమును చలాయించుచుండుచు ప్రభుత్వమువారికింతకంటే కావలసిన దేముందును? రాజకీయ శిక్షణను దీక్షలక్ష్యముల తొలగింపవలెను సాంఘికవిషయములందు లోపములు నున్నయెడల సంఘసంస్కరణోద్ద్యమ మవలంబించి వానిని తొలగింపవలెను అంతయగాని, రాజకీయములందు, నియోజకవర్గముల నిర్ణయించుటయందును, ఉద్యోగము

లందును అన్నిటియందును గూడ మారు కులక్షణములను ప్రవేశ పెట్టుచున్నయెడల కులవిచక్షణ లభింపదుగాని గాని ఎట్లు తగ్గు మో కులవిచక్షణలను ప్రజాపితామహమునండి సంపూర్ణముగ తొలగించిననే గాని స్వరాజ్యము చేతులబడును. మతమునకును రాజకీయములకును ముడిపెట్టరాదు నాకు కులక్షణము లిష్టము లేదు. వానిని తొలగించుటకు నేను పనిచేయుచునే యుంటిని అట్టి నానైనా జస్తినుపక్షమువారు రాజ్యగుర్వంత! స్వరాజ్య పక్షమువారికి, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విచక్షణ ఏమాత్రము ను లేదు అందు బాతీయవాదులగు బ్రాహ్మణేతరులకును బ్రాహ్మణులకును మాత్రమే తావు గలదు. కులక్షణప్రధానులగు బ్రాహ్మణేతరులకు గాని బ్రాహ్మణులకు గాని అందు తావులేదు. (హర్ష ధ్వనులు) మూడునెలలలో రాజ్యపు అన్నికలకు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థులపట్టిక ప్రకటింపబడును. ఈ అభ్యర్థులకు నెలకు నువ్వొచ్చే నియమింపబడుదురు. స్వరాజ్యపక్షమువారి నిష్పాక్షిక భావము నప్పుడు మీరందరను ప్రశంసించి తీరదరనుటకు సందేహము లేదు

నిరోధవిధానమును వదిలి అధికారపదవుల నంగీకరింప జేయుటకుగాని నిష్పాక్షిక వివాదము లేవదీయబడెను మీరుద్యోగముల నంగీకరించునెడల మీకును జస్తినుపక్షము వారికిని భేద మేమి? ఉద్యోగముల నంగీకరింపక, నిరోధవిధానము నవలంబించుట మాకుమాత్రము ప్రీతియో యేమి? కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులందు ఉద్యోగముల నంగీకరించుట బాధకరము అవమానకరము స్వరాజ్యసాధన భంగకరము అందుచే విధిలేక మేమి నిరోధవిధాన మవలంబింపవలసివచ్చెను బట్టి మన ప్రభుత్వము యుపన్యాసమును విన్నతరువాత, ప్రజాప్రతినిధులగు భారతశాసనసభవారు గావించిన తీర్మానముల నొకదానితరువాత నొకటిగా, అన్ని తీర్మానములను రాజప్రతినిధి నిర్ణయముగ త్రోసి వేయుటను గాంచుచున్న తరువాత, దానుగారి వరకును తరువాత- ఇప్పుడింకను మనమీ ప్రభుత్వముక్రింద సంద్యోగముల స్వీకరించుటయో? ఎంతమాత్రమును పిలువదు మనము మంత్రిపదవుల నంగీకరించుటలనదేశమునకునిజముననేవ జేయగలవయము ముందు రావచ్చును. ఈలోగా భారతీయులు విదేశీయ నిరంకుశాధికార వర్తననుకు తమ నిరోధనకై క్రమశిక్షణను గమపరవలెను ప్రభుత్వమువారు తమపూర్వయులు మార్చుకొని, భారతదేశ బాతీయగౌరవమునకు భంగముగాని విధమున, సహకార మొనర్చుటకు పిలువగలవరకు నిరోధవిధానము కంటే వేరొక పాధనము లేదు ప్రస్తుతము శాసనసభలందు నిబంధనల ప్రకారము స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రవర్తించుచుండుట బెక్కికలుగా సహకారముగ గాన్పింపవచ్చునుగాని అది నిజముగ సహకారముగాదు అది దానిని తప్పింపవలెను ఇతర పక్షముల సహాయమును గూడ సంపాదించుటకుగాను పైకట్టు గన్పింపజేయుట వలనరవచ్చును

ప్రస్తుతము గాన్పించుచున్న కులక్షణ మంతయు ఇటీవలి పురవాళక సంఘ ఎన్నికలవలన గలిగెను జస్తినుపక్షమువారు తమకు నెవరును కడబ్బాలరనుకొని ప్రజా సామాన్యముయొక్క దేశభక్తిని సరకుగానరైరి ప్రజలకిది ఇష్టములేక తమకు విశ్వాస గాత్రులగు నితరుల నెన్నుకొనుటచే వారికి కన్నెర్రయ్యెను.

స్వరాజ్య పక్షము బ్రాహ్మణ పక్షముని రామస్వామి మొదటియారు గా రాకొపించిరి ఈపక్షమును పాపించినదాను గారు, బ్రాహ్మణుడే గాని పాపియుడు బ్రాహ్మణుడే పక్షము గారు బ్రాహ్మణుడే దాక్షులు రామస్వామిగారు యీపక్షమున జేరుచో వారికింక నేనీ పక్షమును నాయకత్వపదవిని వదలెను. వచ్చునా? అతడట్లు రాకపోవుటకు కారణమేమి? స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమము అతని కిష్టములేను ఉద్యోగముల నిరాకరించుట, నిరోధవిధానము అతని కిష్టములేదు. అతనికి కావలసినది, స్వరాజ్యపక్ష నాయకత్వముగాదు అతనికి మంత్రిపదవులు ప్రభుత్వముతో సహకారము గావలెను అసలవిషయముట్లుండగా, స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణ పక్షముని ఆకొపించుటలే తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుదయ వరదరాజులు నాయకుల గారికిని నాకును ఎట్టి వ్యక్తివివాదములును లేవు అయినను వరదరాజులు నాయకులగారిని పడగొట్టుటకు నేను ప్రయత్నించుచుంటిని రామస్వామి మొదటియారుగారు నుడివీరి ప్రభుత్వమువారిలో సహవాసము జేసినందులకు మిత్రభేదతంత్రమును మొదటియారుగారు బాగుగ నెవరుచుకొనిరి. కాని ఈతంత్రము వలన వీరెన్నటికిని ప్రజాసేవను చెయ్యాలరు

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు

భారత శాసనసభయందు స్వరాజ్యపక్షమువారు నొనర్చిన పనిని గురించి, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు తరువాత నువన పించును - భారత శాసనసభ సమావేశమైనపుడు - నాల్గవ లాంగ్విలేజమున మంత్రింగమొనర్చి వచ్చిన రీడింగ్ ప్రభుత్వ ఏయో గొప్ప ప్రకటనమొనర్చునని గంపెదాశతో దేశమతయు నెవరుజూచుచుండెనని నుడివీరి కాని ఈ ఆశలన్నియు వట్టి అడియాశలయ్యెను. ఇట్లు జరుగునని మేము ముందుగా నెరుగకపోలేదు కాని, రాజప్రతినిధి, ప్రజాభిప్రాయమునను ఆ విషయము ధిక్కరించుచు అంత నిర్ణయముగ మాటలాడునని మేమెంచలేదు మనము కలహించుకొనుచున్నంతకాలము, తన నిరంకుశత్వము నెవ్వరును అడ్డవాలరని, రీడింగ్ ప్రభుత్వ బాగా గ గమనాన మన మందరమును ఏకమై, ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించు నట్లావర్తనలనని మిరెంచునెడల మన మందరమును ఏకమగుటకు వెంటనే తీవ్ర ప్రయత్నముల నొనర్చవలెను.

భారత శాసనసభాభ్యుత్థాని ఎన్నిక సందర్భమున, పటేలుగారి నోడించుటకు, ప్రభుత్వమువారు అవినీతికరముగ చర్యలకు పూనుకొనుటకుగూడ వెనుదీయలేదని యుపన్యాసకుడు నుడివెను. ఒక్క విషయమును పరికించినయెడల నిది స్పష్టమగును. మదరాసులోని 24 జిల్లాల యూరప్షియనుల తరపున ప్రతినిధియగు సర్ గార్డెన్ 'ప్రేజరుగారు ఈ సమావేశమునకు రాలేదు మంగళవారమునాడు అగ్రతరముని ఎన్నిక జరుగుననగా పూర్వము కుక్రవారమునాడు భారత ప్రభుత్వమువారి విషయమును గమనించి మదరాసు నుండి ఒక్క వోటు వచ్చినను వచ్చినదేయని యెంచిరి వెంటనే ప్రేజరుగారిపేర ఒక రాజీనామాను దాఖలు జేసికొని ఆ దినముననే ఆ విషయమును మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి తెలిపారై నంపిరి. శనివారమునాడు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు రాజీనామాను సోమవారమునాడు నామినేషనులు జరుగవలెననియు ప్రకటించిరి ఈరాజీనామా వార 24 జిల్లాలకు దెలియుటెప్పుడు? వారు స్వయముగా వచ్చి నామినేషనుల నొనర్చుట ఎప్పుడు? సోమవారమే నామినేషనులు జరుగుట కేర్పరుపబడెను. సోమవారమునాడు క్లారికంటే నెక్కువమంది పేర్లు నామినేషను జేయబడక పోవుట మరియొక ఆశ్చర్యము. అంతకు రెండుదినములపూర్వమే సిట్టాకు వచ్చిన మెక్వెయిలుగారే నామినేషను జేయబడుట మరియొక ఆశ్చర్యము ఒక్కడే అభ్యర్థిగా ఆతడే యెన్నుకొనబడవని సోమవారమునాడే మదరాసు ప్రభుత్వమువారు తెలిపారై నంపిరి. మెక్వెయిలుగారు మరునాడే 11 గంటల సభలో హాజరై రాజభక్తి ప్రమాణమును దీసికొని, అగ్రతరముని ఎన్నికలలో తన వోటు నొసగుటకు సిద్ధముగ నిలువబడెను కాని ప్రభుత్వమువారు తెన్ని ప్రయత్నముల నొనర్చినను తుదకు పటేలుగారే ఎన్నుకొనబడిరి ప్రభుత్వమువారు దుర్భరముగ నీ పరాజయము నెట్లో భరించి యూరకొనిరి. వి. జె పటేలుగారి విజయము దేశమునకు చాల లాభదాయకము ఇంతవరకే ఆతడొనర్చినపనుల నిచ్చుట వివరించుటకు పిలువెదు కాని ఒక్కమాటమాత్రము నుడివెదను ప్రజాప్రతినిధుల సభయగు భారతశాసనసభయొక్క హక్కులను, అధికారములను సంరక్షించుట కాతడు దృఢనిష్ఠయై యుండెను

మధ్యమకా కవిటీ నివేదికపై చర్యసందర్భమున స్వరాజ్యపక్ష వైఖరిని సమర్థించుచు, భారతశాసనసభవారు రామొచ్చించిన సవరణ స్వరాజ్యపక్షమువారు స్వయముగ తయారుజేసినదేగాని- ఇండియన్ టెంటులుగాని, మితవాదులుగాని రచించిన దేమాత్రముగాదని నుడివీరి స్వరాజ్యపక్షమువారి శాసనరణ సంరక్షింపకరముగ లేనివిషయము నిజమే కాని, భారతశాసనసభయందలి ఇతర పక్షములయొక్కయు, ప్రతి అధికారేతర భారతీయుని యొక్కయు ఆమోదమును సంపాదించుటకుగాను స్వరాజ్యపక్షమువారు తమకసంతృప్తికరముగ నున్నను, దానిని ప్రతిపాదించవలసివచ్చెను తుదకు స్వరాజ్యపక్షమువారి ఆశ సఫలమయ్యెను సర్ శివస్వామిఅయ్యంగారివంటి మితవాదులుగూడ- ప్రభుత్వమువారిని భగ్నముల నొనర్చిరి- సవరణ కను తులముగ పోటుజేసిరి జేన్నాగారు, స్వరాజ్యపక్ష వైఖరిని, అసహాయోద్యమమును సమర్థించుచు- ప్రతిపాల్సర నోరుల కట్టి వైచువిధమున ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సవరణను బలపరిచిరి తుదకు దానిపై ప్రతి అధికారేతర భారతీయసభ్యుడునుగూడ సవరణను బలపరిచి ప్రభుత్వమువారి నోడించగలిగిరి

కంటెము ఆఫ్ కోర్టుబిల్లు సందర్భమున - ప్రభుత్వమువారు- అవాంఛనీయములగు భాగములను వదలగోనుటకు సన్ననింపగనే స్వతంత్రసభ్యులు బిల్లు నెదుర్చు నుద్దేశమున వీడిరి. అప్పుడొక్క స్వరాజ్యపక్షమువారు బిల్లు నెదిర్చినను బిల్లు నెన్నెను. అందుచే నెలకుకవిటీయందు ఆ బిల్లును అంగీచేయు నుద్దేశముతో స్వరాజ్యపక్షమువారు బిల్లును ప్రవేశ పెట్టుట కనుమతి నొసగిరి ఆ బిల్లు నెలకుకవిటీ యెదుటకు వచ్చినపుడు- సవరణలను పాపాదించి, బిల్లునందు ఆ తే.పక్షియవగు భాగముల నన్నిటిని తీసివేసి కోర్టు తీసి పాముగ నొనర్చితిమి. అందుచే

భుక్తియు వారే అట్టియును వదిలుకొనుట ద్వేషించినట్లు చెలియునున్నది దీనిని బట్టి చినయెడల స్వరాజ్యపక్షము వారి చర్య వివేకమైనదను యము సంగీకరింపక తప్పదు

జోషిగారి, మెట్రిక్ బిల్లును స్వరాజ్యపక్షమువారి వినయమునకును అట్టియును, ఆ బిల్లును బలపరచవలసిన దని షిగారు స్వరాజ్యపక్షమును గోరకపోయినను, హాజరున్న తి స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుడును బిల్లును కనుకూలముగనే సమ్మతించిరియు ఆప్పటికిని బిల్లు సెగ్గకపోవుటకు జోషిగారి శ్రద్ధ ప్రభుత్వమువారి కోరిక ప్రకారము బిల్లును ప్రతిపాదించుట, వదలుకొనుటయు అని సందేహించుచుండుటయే కామనియు నుడివెను

రంగారామగారి, పైరు ఆరమ్మ బిల్లు మొదలగు నవిగాక జాతీయ నిర్బంధితులు - కా స న స భ ల కు అభ్యర్థులుగ చుటకు గల అనర్హతల తొలగింపవలెననియు, మద్యపాన ను తొలగింపుట మొదలగు విషయములకొరకు తీర్మానముల ప్రతిపాదించి సెగ్గించి ప్రభుత్వమువారి నోడించితమని యుపన్యసకుడు ముగించుచు పాట్నాయుడు, భారతకాసనసభ యందు, స్వరాజ్యపక్షమువారు దృఢము విధానము నవలంబించిరి నుడివెను రాబోవు సమావేశమున ప్రజల కోర్కెలను స్పించువరకును ప్రభుత్వమువారికి సమైక్య నిరాకరించి సంపూర్ణ ప్రతిరోధవిధానమును సాగించి, దేశమున పన్నుల నిరాణమునకు సిద్ధపరచుటకు నిర్ణయించుకొనిరిననియు ప్రజలు ఖోడ్వవలెననియు గోరిరి

గౌరవనీయు లగు రామదాసు పంతులుగారు

రామదాసు పంతులుగారు హాస్యరస మొలుకునట్లు స్టేట్ కాన్సిలు చర్యల వర్ణించుచు ఇతరులతో గాని భారత కాసభతో గాని సంపర్కము గలుగజేసి మెలపవలసిన భయ చే స్టేట్ కాన్సిలు సభను రెండు మైళ్లదూరమున నేర్పరచి నుడివెను అంతేగాదు స్టేట్ కాన్సిలు సభ్యులు దారి తేలిక తప్పద్రోవల బోకుండ చూచుకొనుటకగాను రాజప్రతినిధిగారి భవనము ఆవరణలోనే స్టేట్ కాన్సిలు నేర్పరచి నిల్చువారు రాజప్రతినిధిగారి విందుల గదియందు సమావేశగుదురు అందుచే వారు దాదాపు రాజప్రతినిధిగారి ఇంటిలోండు బుందుమిత్రవర్గములోని వారేయనియెంచవచ్చును (నవ్వు) ఇంతవరకును ప్రజల సభవారిని గమనించుటలేదు సెహూరిని జిన్నాగారిని మాత్రమే గమనించుచున్నారు స్టేట్ కాన్సిలులోని పెద్దచునుప్పుల అంగీకారము లేకుండా వారేయియు లేరు భారతకాసనసభవారు ఆమోదించి పంపించు ప్రజాతమగు బిల్లులను పనికిందులను కాన్సిలులోని సభ్యుల ముగంము నిర్దాక్షిణ్యముగ పీకలు నుమివేయుచున్నాము ఇంకను స్టేట్ కాన్సిలులోని శిశుపాత్రుల సంఖ్య చాల పెంచెను స్టేట్ కాన్సిలును గమనించి తగినరీతిని సత్కరింపక మిరింకను ఉపేంచినయెడల సభవారి వ్యాధిశిథిలినను ముదిరిపోవును భారత కాసనసభవారి మాత్రము పంపిషనుల జేసినను స్టేట్ కాన్సిలు అని రద్దుజేయుచు నిరుపయోగ మొనర్చుచుండును

స్వపరిపాలన తీర్మానము

భారత కాసనసభవారు, అత్యధిక సంఖ్యాకులుగా నామోదించి పంపిన స్వపరిపాలన సవరణ ప్రతిపాదనకు స్టేట్ కాన్సిలులో నేను నోటిను నొసగితిని ఆ తీర్మానము చర్యకు వచ్చుచు పూర్వము కాన్సిలులో అభివృద్ధి కాంతలగు భ్యులము మొత్తము 3 మందిచేరి ప్రత్యేకముగ నాలోచించుకొంటిమి సవరణను నేను ప్రతిపాదించుటకంటె పెత్తనగా ప్రతిపాదించినయెడల కొంచెమెక్కువ మంచిఫలితములు గలుగునోమోనని యెంచి వారిని ప్రతిపాదించవలసినదని గోరితిని అని వోటింగుచున్నవారికు- హాజరున్న 48 గరులో 7 గరు సభ్యులమాత్రమే సవరణ కనుకూలముగ వోటునొసగిరి పోలు గోరినందులకు కొందరు మిత్రులు నన్నా డేవించిరి కాని ఎంత గుండి ప్రజలభావముకొరకు పనిజేయుచున్నారో గన్పరచుటకు గాను నేను పోలుగోరితిని మదరాసునుండి వెళ్లినసభ్యులలో నేనును, క వి రంగరామి అయ్యంగారు మాత్రము సవరణ తీర్మానమున కనుకూలముగ వోటు జేసితిమి రజా ఆలీగారు, ముద్దమనుసంఘ అధిక సంఖ్యాక నిశేధిక వాచరణలో పెట్టుచు అప్పిసంఖ్యాక నిశేధికనుగించిగూడ ప్రభుత్వమువారాలోచించువలెను అని ఒక సవరణను ద్వేసి ఈ మాత్రపు సవరణగూడ ప్రభుత్వసభ్యుడు తీర్మానముగ నెదిర్చి నిరాకరించెను దీనినిబట్టి సహకారవాదు లూగుణపారమును నేర్చుకొనవలెను మిరెంత మితవాదులైనను ప్రభుత్వమువారి మరతులపై మీసహకారము సంగీకరించెదరేగాని అంతకంటె ఒక్క అడ్డుగెనను ముందుకు వారు,

1921-1925

తరువాత, నిర్బంధ కాసన సవరణ బిల్లు సందర్భము నను, పైరు ఆరమ్మ బిల్లు సందర్భమునను కాన్సిలువారు రవలంబించిన వైఖరిని గురించినట్లు ప్రభుత్వమువారు 1921 సం॥ నవలంబించిన వైఖరిని, ఇప్పుడలంబించిన వైఖరినిగల వ్యత్యాసము చూపించు 1921 సం॥ స్టేట్ కాన్సిలు మొదటి సమావేశమున రైటు ఆనరబిలు వి ఎన్ త్రినివాసకాస్త్రిగారు నిర్బంధ కాసనముల రద్దుజేయవలెనని ఒక తీర్మానము నుపాదించిరి ఆప్పుడు 20 మంది సభ్యుల తీర్మానమును బలపరిచిరి అప్పుడు హాంమెంబరుగ సర్ విలియము విన్సెంటుగారు తీర్మానముయెడల సానుభూతితో మాటలాడుటయేగాక నిర్బంధ కాసనముల గురించి విచారించుటకు గౌ సమ్రాగారి యధ్యక్షత క్రింద నొక యుపసంఘమును నియమించెను ఆసంఘమువారు విచారించి కొన్ని కాసనముల రద్దుజేయవలెనని శిఫార్సుజేసిరి అట్టి శిఫార్సుజేయబడినవానిలో కొన్నిటిని రద్దుజేయుచు ఆప్పుడే ఒక కాసనముగాబడెను కానిలోనికను అయిదు నిర్బంధ కాసనములు మిగిలియుండిను వానిని రద్దుజేయవలెనని గోరుచు పలేలుగారు భారతకాసన సభయందొక బిల్లునుచేగా నత్యధిక సంఖ్యాకులచే సంగీకరింపబడెను ఆ బిల్లును స్టేట్ కాన్సిలునందు మొన్న నేను ప్రతిపాదించితిని ప్రభుత్వమువారి బిల్లును తీర్మానముగ నెదిర్చి యోడించిరి 1921 సం॥ గాంధీసహాయుడు ఆసహాయుడ్యమును తీర్మానముగ వ్యాపించి ప్రజాభిప్రాయము చాల బలముగ నుండుటచే దానికివెరచి ప్రభుత్వమువారుపప్పుడు సాత్వికముగ మెలగిరి ఇప్పుడు ప్రజాభిప్రాయము బలముగ లేకపోవుటచే, ప్రభుత్వమువారు బిల్ల బిగియుచున్నారు కాసనసభలలో నెంకేసినను, ప్రభుత్వమువారి నెంత యోడించినను-వెలుపల ప్రజాభిప్రాయము బలముగ లేనిది అదియంతయు నిరుపయోగమే ఏకాగ్ర్యక్రమ మవలంబించినను ఉద్యోగముల సంగీకరించినను అంగీకరింపక పోయినను దేశమంతయు నొక్కటిగా జేరి ఒకే కార్యక్రమము నవలంబించునడల దానికి ఎక్కువబలము, ప్రభుత్వగౌరవముగలిగి సభ్యులను అంతకును ప్రజాభిప్రాయమే ఆధారము స్టేట్ కాన్సిలునకు ఎన్నికలు వచ్చినది అందు ప్రజా స్వరాజ్యపక్షమును బలపరిచి పనిజేయవలెను అప్పుడే కాసనసభలలోని చర్యకు మంచిఫలితములు గలుగుటకు పీలుండును

అధ్యక్షుడు సభను ముగించుచు కొన్ని మాటలు నుడివిన పిదప సభ ముగిసెను

రంగారామలో దొమ్మి

రంగారామ, సెప్టెం 30 - నిష్క్రమ రాత్రి 11 గంటలకు పై గోడారోడ్డులో దొమ్మి జడగగా పోలీసువారు అచ్చటికి వెళ్లి సమ్మెదారులచే కట్టబడిన స్టీముబోటు యంజను ద్వైవరును ఆస్పత్రికి గొంపోయిరి నునూరు 200 మంది సమ్మెదారులు 20 మంది పోలీసు వారిమీదను 1 పోలీసు నూపెట్టుమీదను రాళ్లతోను యిటుకరాళ్లతోను కర్రలతోను వ్యవహరించిరి గుర్తు కాని స్టీములను ఆస్పత్రికి గొంపోవలసినవైన మిగిలి పోలీసుకు రాత్రియంతయు నచ్చుల కాపలా యుంచిరి కాని మరెట్టి ప్రమాదమును జరుగలేదు (అ.ప్రె.)

కొత్త గురుద్వారా చట్టము

నెంట్లు బోర్డును స్వాధీనపరచు కొనుట కొత్త గురుద్వారాచట్టముక్రింద ఏర్పడుచున్న నెంట్లు బోర్డును స్వాధీనపరచుకొనుటకై అబోర్డు ఎన్నికలకు తమ ప్రతినిధులను నియోజింపవలసినదని ప్రబంధక కమిటీవారి నడుగు మయాన్ వాలా జెయిలులో సిక్కు నాయకు లొక తీర్మానమును గావించిరినియు ఆ తీర్మానము యొక్క ప్రతి నొక దానిని ప్రతిబంధక కమిటీ వారికి పంపిరినియు పత్రికలలో ప్రకటింపబడినట్లు పంజాబ ప్రభుత్వము వారు చెప్పుచున్నారు ఇప్పుడు మియన్ వాలా జెయిలులో నొక తరగతి జైలు విచారింపుచు తామట్టి తీర్మానమును గావంపలేదనియు పంప లేదనియు చెప్పుచున్నారు (అ.ప్రె.)

సింధు హిందూ మహాసభ

అక్టోబరు 9, 10, తేదలలో జరుగును హైదరాబాదు (సింధు సెప్టెం 30 - మొదటి సింధు హిందూ రాష్ట్రీయ మహాసభ హైదరాబాదులో అక్టోబరు 9 10 తేదలందు జరుగును సన్మాన సంఘ మేర్పాటు చేయబడినది యం ఆర్ జయకరు (బొంబాయి) గారిని అధ్యక్షత వహించుట కాశ్మీనించిరి ప్రతినిధులను చేర్చుకొనుచున్నాడు 500 మందికి పైగా ప్రతినిధులు వచ్చెదరని తలచుచున్నారు విద్యార్థి మహాసభ నవంబరు 20 తేదీ జరుగు రెండవ సింధు విద్యార్థి మహాసభకు సోదరీనాయకుగా రధ్యక్షత వహించెదరు (అ.ప్రె.)

బొంబాయిమిల్లున

కార్పొరేషనువారి అసమ్మతి సభ బొంబాయి, సెప్టెంబరు 30 - ప్రజారోగ్యమునకు హానికలుగునట్లు బయంకరయాపమును దాల్చిన సమ్మెను గూర్చి ప్రభుత్వము వారే మియుచర్య దీనుకా సకుండుటవలన కార్పొరేషను వారు తమ యసమ్మతిని చెప్పటకై వచ్చే సోకువారమునా గొక ప్రత్యేక సభను గావించెదరు (అ.ప్రె.)

అకోలామతతగవులు

నాగపూరు, సెప్టెంబరు 30 - సెస్యుడిగా బాబాలు వాయించుచు అచ్చటి మసీదు దగ్గరగా హిందువుల యొక్కేంపు పోవచ్చునని 28 తేదీన అకోలా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఈత్రువు చెసెను దానిపైన అడిషన్ జూడిషియల్ కమిషనరువద్ద మహమ్మదీయులు రివిజన్ దరఖాస్తును పెట్టుకొనగా రెండు పక్షములను తాను వివేకవల్ల నేను జిల్లా కు యుత్తరువును నిలుపవలసినదని ఆరడుత్తరువుచెసెను ఈత్రువు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు తందిద్వారా తెలుపబడెను (అ.ప్రె.)

బెల్లియం రాజదండతులు ఢిల్లీకి వచ్చుట

ఢిల్లీ, సెప్టెం 30 - నేటి సాయంకాలము 8 1/2 గంటలకు బెల్లియం రాజదండతులు ఢిల్లీకి రాగా స్టేషనువద్ద జిల్లా అధికారి మేజరు జెనరలు విజయ్యను, ఫిబ్రు కమిషనరు ఆబట్టు గారును తదితర మఖ్యోన్యోసులను స్వాగతమిచ్చిరి పిమ్మట రాజదండతుల ప్రభుత్వవందరమునకు వాడెరి అచ్చట ఆతిథ్యముగా నుండురు వీరిరాక ప్రయత్నముగా జరిగినది దూరండు ఫుటోబాల్ టూర్న మెంటు కడపటిదినమున రాజ ప్రతినిధి గిన్నెలు బహూరించునప్పుడు బెల్లియం రాజ గారుకూడ ఆనండ్లుకు వచ్చెదరు (అ.ప్రె.)

ఖైర్పూరు సంస్థానాధిపతి

ఖైర్పూరు, సెప్టెంబరు 30 - సుమారు 2 నెలలకుండి ఖానా నగరము నకుంటున్న ఖైర్పూరు సంస్థానాధిపతి మిర్ గారు శత్రు ప్రత్యేకబండిలో తమ సంస్థానమునకు వెడలిపోవుచున్నారు వీరు క్రిందటి రెండువారములలో మహమ్మదునగరములోను ఖాండేఖలోను మృగయావిరోధము ననుభవించిరి వీరిదగ్గర వజీరుగా నుండున్న యం క మేకుగారు మేకు యాకూలుగారికి చార్జి విచ్చివేసిరి బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు ఓరియెంటల్ ట్రాన్స్ పోర్టుగా పనిజేయుచున్న మేకుయాకూలుగారి స్థానములో యం యస్ మాల్వీ ఎం ఏ గారు నియమింపబడిరి (అ.ప్రె.)

అస్సాము గవర్నరు కొన్నియు

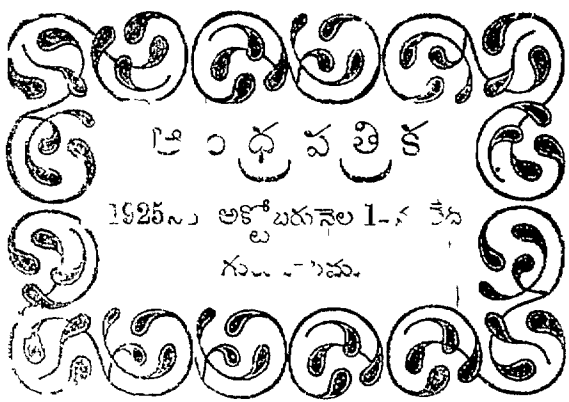
ఎ డబ్లియు బోధానుగాలి నియమించుట సిక్కి, సెప్టెంబరు 30 - అస్సాము గవర్నరుయొక్క కార్యనిర్వాహక సభలో గౌ సర్ విలియం క్లెమెంట్స్ డి సి ఐ, సి యస్ ఐ, ఐ సి యస్ గారు తమస్థానమును వ్యాజిజేసినప్పుడు వారిస్థానే ఎ డబ్లియు బోధాను డి ఐ, ఐ సి యస్ గారిని నియమించుటకు గూర్చి సార్వభౌము డామాదించెను (అ.ప్రె.)

కాకోరీ రైలు దోపిడీ

కాంక్రెసు ప్రచారకుని అరెస్టు బాటాలా, సెప్టెం 30 - కాంక్రెసు రేరపున అప్పటి శ్యులలో పనిచేయుచున్న పండిత మోహన్ లాల్ గౌటన్ సం॥ రా॥ పోలీసువారి యుత్తరువువలన కాకోరీరైలు దోపిడీసంబంధమున అరెస్టుచేయ బడెను (అ.ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ

సన్మానసంఘమువారి మొదటి ప్రకటనము "నిన్న 30 వ తేదీని సన్మానసంఘసభ బందరులో జరిగినది అక్టోబరు నెల 23, 24, 25, తేదీలలో రాష్ట్రీయ సభను జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను ఏర్పాటులు చరుగుగా జరుగుచున్నవి ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని వారి పట్టికలను యా నెల 20 వ తేదీలోగా సన్మానసంఘమునకు చెందుల పంపవలెనని మండల సంఘముల కన్నిటికిని (ప్రాసిడిమి రాష్ట్రీయ సభతో పాటు ఆంధ్రసభగూడ జరుపబడును సన్మానసంఘముగూడ ఏర్పాటు చేయబడెను తొమ్మిదవ ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సభ యును, ప్రథమ సంస్కృత సారస్వత సభయును, ద్వితీయ ఆంధ్రనార్తాపత్రికా సభయును గూడ బందరులో నా సమక్షమున జరుగును" అని కార్యదర్శి నేడు తంలివార్తనంపెను

మహాత్మానిజనదినము

రేణు గాంధీమహాత్మాని జన్మదినోత్సవము దేశ మందంతటను జరుపబడును ఇంగ్లండులో దప్ప మిగిలిన యూరపియను అమెరికను దేశము లన్నిటియందును, గాంధీమహాత్మాని అమితముగ గౌరవించుచున్నట్లు, అక్కడకు బోయివచ్చిన వారు వెలుపుచున్నారు మహాత్మాని గ్రంథములు కడు ఉచితముతో పంపబడుచున్నవి అతనిపట్ల మన సర్వత్ర గనుపించును ఆ ధ్యాత్మికముగ ప్రసంగింపబడినాకర్మించినవారిలో నేడు మహాత్మానికన్న అధికు లింకొకరుగనుపించరు మహాత్మా డేలలోకము నాకర్మించుటకు కారణ మేమి? నల్ల వారిలను తృణీకరించెడితెల్ల వారు సయితము మహాత్మాని దేశముల నింతశ్రద్ధతో పరిచుటకు కతం బెద్ది? సర్వమతస్థులును మహాత్మాని గౌరవించుటకు హేమవేదయొందును? గాంధీయుగమునకు నేడవ సరముకద్దు పాశ్చాత్యప్రపంచము పశుబలప్రయోగముచే సర్వరాజ్యములను వశపరచుకొనగలిగియు, ఆత్మత్వప్తి గాంచుటలేదు క్రీస్తుభగవానుడు దెలిపినట్లు, ప్రపంచమునంతను సంపాదించి, ఆత్మను పోగొట్టుకొనిన లాభ మేమి? ప్రదేశములు స్వాధీనముగావచ్చును ధనసంపదను వశపరచుకొనవచ్చును వాణిజ్య మభివృద్ధి జెందవచ్చును కోట్ల కొలది ప్రజలను దాసానుదాసులగ జేయవచ్చును తమ రాజ్యములందు జగన్మిత్రుడు ఎల్ల పుడు వెలుగునట్లు జేయవచ్చును

కాని బాహ్యసాధనముల నెన్నిటి నవలంబించినను, భౌతిక సౌఖ్యము నెంత సంపాదించగలిగినను, భోగానుభవమునందు మునిగి తేలియాడనను, ఎందరుకొటీశ్వరులయినను, ఆకస్మమును జొచ్చుకొనినపు మేడ నెన్నిటిని గట్టినను, దూర ప్రాంతములముల బోలు యద్భుత విశేషముల నెన్నిటిని నమకూర్చినను, కాలము అవకాశము మున్న భృంతరిముల నెన్నిటిని దాటగలిగినను, ఇంకను ఎవరయో యొక కొరంత గనుపించుచునే యున్నది ప్రకృతిశాస్త్ర మహిమలవలననే సంకటమున్నయు దీరిపోయెనని చెప్ప వీలులేదు ప్రకృతి సౌక విదముల వశముజేసికొనినను మనసును శాంతముకొనినను నిజానందము లేదన సత్యమును ప్రాచీనార్థులు గనిపెట్టి శాశ్వత సౌఖ్యానుభవమునకు మార్గముల నన్వేషించిరి రాజ్యవంశీ, గూడిన సర్వభోగములను తృణ ప్రాయ గౌరవించి ప్రాచీన పురుషపుంగవులు మోక్షరథమునకు గడంగిరి అట్టి యాశయము నేడు నిర్లక్ష్యము గావించబడుచున్నది పాశ్చాత్యులు ప్రపంచదేశమును గ్రహింప జాలక భౌతిక సౌఖ్యమే పరిమావధి యని తలచి పడ్డై ఇతర

మార్గముల నన్నిటిని మూలద్రోసిరి. సూది బెజ్జము ద్వారా ఒంటెయైనను బోగలదుగాని ధనమదాంధ్రులు స్వర్గమున బ్రవేశింప జాలరని క్రీస్తు బోధించెను తనజీవితమునందు మానవకర్తవ్యమును తేటతెల్లముగ గావించెను క్రీస్తుమతావలంబులమని తెలుపుకొనుచు, ప్రపంచమునంతను క్రీస్తుమతముతో నింపవలయునని పట్టుదలజూపెడి పాశ్చాత్యులు, ఆ మహామహుడు దెలిపిన మూలసత్యమును గ్రహింపక మెలగుచున్నారు జీవితపరిమాణ మెంతపొచ్చుగ నున్న సంతశ్రేష్ఠమని, వారు వాకొనుచున్నారు యూరపియనులవలె భారతీయులు దేహావసరముల కొరకు విశేషధనమును వెచ్చింపరు గావున, వారు వలసరాజ్యములలో నివసించ నర్హులు గారని, ప్రకటించుచున్నారు భోగలాలసత్వమే నాగరికమునకు ప్రధానలక్షణ మగుచున్నది ఇట్టిసిద్ధాంతముల వలన, పలమేమి గలిగినది? ప్రజలస్వార్థపరత్వము పెరిగినది జాతులదురాశ యధికమయినది. ఒకరిని పీడించి తాము జీవింపవలెనని ప్రతివారును దలచుటచే, ప్రపంచమునందు దుఃఖ మతిశయము జూపినది జాతులజాతులమధ్య వైషమ్యములు పెరిగి, యుద్ధములకుదారజూపినవి ధనికులకును బీదలకును మధ్య కలహములుపొచ్చి కార్మికసమస్యను విషమ స్థితికి దెచ్చినవి ఇట్టి సంకుచిత వాతావరణ మధ్యమున, నానారాష్ట్ర సంఘము బోలు సంఘముల నెన్నిటిని నెలకొల్పిన నేమిప్రయోజనము? మున్ముందుగ మానవహృదయము పరితప్తము గావలయును ప్రేమయు కారుణ్యమును బ్రవర్ధిలవలెను ఆధ్యాత్మికసాధన లేకుండ భౌతికమార్గముల వలననే ప్రపంచసౌఖ్యము చేకూరుట కల్గయని తేలినది క్రీస్తు మహామహుడు ప్రపంచమున ద్వారము మూలమున ప్రేమరాజ్యమును స్థాపించబూనెను నేడు త్యాగ స్థానమును భోగమును ప్రేమరాజ్యస్థానమును దౌర్జన్యమును ఆక్రమించుటచే మానవునిదుర్గతి ప్రబల మగుచున్నది. సంపద మధ్య దుఃఖమును, భోగముమధ్య దౌర్జన్యమును స్వార్థపరత్వమును, పీర మేర్పరుచుకొనినవి. ప్రాచీనహిందూదేశము ఆముష్మికవిద్యను సముపార్జించుటకు సర్వశక్తిని భారబోసినది ఎందరో భక్తులు, యోగులు, విరాగులు మున్నగువారుదృఢించి భారతజాతికి యశము దెచ్చిరి నేడు హిందూదేశమున సయితము ఐహికవాంఛలపై దృష్టినిలిచియున్నపుడు పాశ్చాత్యదేశముల కెట్టిసం దేశము నొసగును? ఇట్టి సందిగ్ధస్థితిలో గాంధీ మహాత్మా డుదయించి నిజమగు సనాతనధర్మమును పునరుద్ధరించుటకు నడుము గట్టుకొని మున్ముందుగ స్వదేశమునందు దీని ననుష్ఠానమునకు దేసెంచెను ఇతర దేశముల కెట్టి సం దేశమును సంపదబోయినను, మహాత్మాడు స్వదేశమున నలుపుచున్న ఘనకార్యములు ప్రపంచదృష్టి నాకర్మించినవి ఎండిపోయిన హృదయములను మరల వికసింపజేయుచున్నవి ఆత్మశాంతికి మార్గము జూపుచున్నవి ఇంద్రియతృప్తికన్నను విశేషము గలదని గోచరింపజేయుచున్నవి భోగానుభవపద్ధతి గడ్డకట్టి వేళ్లు వాతుకొని యున్న సమయమున, మహాత్మాని సత్య అహింసా సందేశము దీని నొక్కమారు వెతలించుట అస

భవమయినను, లోపలనుండి కదలిక పుట్టెనని మాత్రము జెప్పవచ్చును ఈ కదలిక అనుకొనిన దానికన్న త్వరితముగ ఫలింపవచ్చును తామనము జరుగవచ్చును కాని, గొప్ప మార్పు కిది సూచన యనిమాత్రము గ్రహించుట వివేకము దైవాంశసంభూతు లగు మతకర్తలందరును దాపుగ నొక్క ధర్మమునే ప్రతిపాదించిరి దేశకాపాత్రల ననుసరించి, మతసంబోధనలు వేర్వేరు గనుపించినను, అట్టయడుగునగల సత్య మొక్కయని దూరదృష్టిగలవారు గ్రహింపగలరు గాం మహాత్మాడు సర్వమతసారమును గ్రహించి, దాననుష్ఠానమునకు దెచ్చుటకై పాటుబడుచున్నాడెందుచే, మహాత్మానియందు క్రీస్తు లక్షణములు, క్రైస్తవులు పరికించుచున్నాది మహాత్మాడు లక్షణములను మహాత్మాదీయులగుర్తించి, అతనితో తమకు సన్నిహితసంబంధపగల దనుకొనుచున్నారు హిందువులు అవతాపురుషుడు మరల జనించెనని భావించుచున్నారతమకు మార్గము జూపుడనియు, తమకు సందేమొసగుడనియు, తమను దరిజేర్చుడనియు, వివిజాతులవారును కోరుచున్నారు. మహాత్మాని జీవితమునందు మాయమరములు లేవు అద్భుతశక్తు లెవ్వియు గనుపింపవు హరయోగాదిసాధనల సత్యతభ్యసించలేదు. కేవలరాజయోగమునే అతడు అవలంబించు చున్నాడమానవసేవచేతనే, కర్మమార్గముననే, ఈశ్వరసదర్శనము గావించుచున్నాడు మహాత్మా డని విషయములందును, సామాన్యమానవునివలె ప్రవర్తించుచు విషయలంపటలో జిక్కుకొనకుండుటచే అతని ననుసరించుట కెల్లరకును వీలుగలదు అదుకు దృఢమగుసంకల్పముమాత్రము గావలయును సామాన్యమానవులనుండి అతడెన్నడును వేరుపలేదు దక్షిణాఫ్రికాలో నతడు కూలీలతో కలపాటుబడెను వారి కష్టసుఖములన్నిటిలో బాల్గానెను కూలీలనుసయితము నిరసింప వీలులేదని చూపుట కతడుప్రయత్నించి, బలగర్వసముపేతుడగ బోయరుజనరలు స్మట్టుగారి నెదిర్చెను. కూలీయందలి దైవత్వమును బైకిదెచ్చెను నరునియందుండెడి నారాయణస్వరూపమును వెలుంగజేసెను ఈపని సీచము, ఆపని యుత్కృష్టమను భావమును తొలగించుట కన్ని పనులనతానే స్వయముగ నిర్వహించెను సమదర్శన డను ప్రఖ్యాతిని సార్థకపరచెను నేడు భారతభూమి యందొనర్చుచున్న సేవ సయితము ప్రజాసామాన్యముకొరకే. ప్రజాసామాన్యము అనుభవింపనిస్వరాజ్యము స్వరాజ్యము గాదని మహాత్మానితలంపు ప్రజలకడకుపునిండ తిండిని కట్టుకొనుటకుబట్టను ప్రసాదించలేని స్వరాజ్యము స్వరాజ్యముగాదని మహాత్మాడు భావించు చున్నాడు ఆకారణముచేతనే హిందూదేశమున సర్వజను లవలంబించెడి వ్యవసాయమునకువోడుగ రాటమునుకూడ త్రిప్పవలయునని మహాత్మాడు వేడుచున్నాడు రెండవ వృత్తిగ రాటము బీదలపాలిటి కల్పతరువగునని మహాత్మాడు బోధించుచున్నాడు స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు, బాలిక లను భేదములేక ఎల్లరును అభ్యసించవీలయి ఎల్లర స్వాతంత్ర్యమును కాపాడెడి రాటమును, జనసామాన్య లాభమునకై విద్యాధికు

లును ధనికులును సయితము త్రిప్పవలయు నని మహాత్ముడు విన్నవించుటకు కారణము విదితమే. యంత్రనిర్మాణముతో బని లేక ప్రతివారును ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమును కాపాడుకొన వీలగు చిన్ని పనిముట్టును పునరుద్ధరించుటలో, మహాత్ముని దూరదృష్టిని కనుగొనవచ్చును. ఇంకను ఆమహా మహుని సదుద్దేశ్యమును గ్రహింపజాలక, రాటమును త్రోవకరించి దానిని మూలద్రోయ నెంచుచున్నారు. జనసామాన్యమును విద్యాధికులతో బంధించెడి సూత్రము, నూలుత్రాడని మహాత్ముడు కనిపెట్టెను.

ప్రజాసామాన్యముపట్ల మహాత్మునికిగల ప్రేమ, అస్పృశ్యతానివారణయందు వ్యక్తమగుచున్నది. ఉన్నతజాతులవారందరును స్వరాజ్యస్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచుండ, నిమ్నజాతులు వీధులలో తిరుగుట కయినను వీలులేనిస్థితిలో నుండుట ఎంత సంతాపకరమో యోచింపవచ్చును. అస్పృశ్యతానివారణ నిజస్వరాజ్యసిద్ధికి సాధనభూతమని మహాత్ముడు బోధించెను. ఇట్లులే ప్రజలను ఐకమత్యముతో మెలగవలయు ననియు, వివిధమతస్థులును పరస్పరప్రేమతో మెలగవలయు ననియు, సత్వర లాభము చేకూరునని తోచినను అధర్మమార్గ మవలంబింపవల దనియు, మహాత్ముడు ప్రజలను హెచ్చరించెను. మహాత్మునిబోధనలందు, ప్రాచీన సత్యములే మరల ప్రతిపాదించబడుట చే, ఇందు విశేషమేమని యడుగవచ్చును. ధర్మముయొక్క యుత్కృష్టత, తదనుష్ఠానము నందే గలదు. గ్రంథస్థమగుజ్ఞానముచే, సిద్ధాంతముల నెన్నిటినియినను ప్రతిపాదించవచ్చును. కాని, వానిని ఆచరణలో కొంతవరకయినను పెట్టుట మిగుల కష్టము. సత్యము, అహింసల గూర్చి మహాత్ము డింతపట్టుదల జూపుట యేల? సామాన్యమానవులు వీనిననుష్ఠింపగలరా? ప్రాచీన గ్రంథములందు, వీనికి మినహాయింపు లేనియో జూపబడలేదా? అవతారపురుషులు సయితము ధర్మాత్మక్రమణము నేయలేదా?

ఇట్టిప్రశ్నల నడుగువారు పలువురుగలరు. మహాపురుషులు దేశకాలములకు తగినరీతిని యొక్కొక్కధర్మమును పునరుద్ధరించుటకు జన్మించుచుందురు. వారెల్లరును ఒక్కొక్కసందేశమును వెల్లడిజేయుచుందురు. అందుచే ఎల్లసందేశములును ఒక్కరూపమునే దాల్చునని తలంప గూడదు. ఇక్కాలమున, అసత్యము, దౌర్జన్యములతో ప్రపంచము నిండియున్నది. రాజ్యతంత్రము, మంత్రాంగము మున్నగుపదములవెనుక అసత్యము రాజ్యముచేయుచున్నది. సత్యము కొరగాని దగుచున్నది. ఇట్టి మోసకృత్త్యములను సాధించుటకు దౌర్జన్యమును ప్రధానసాధనముగ చేపట్టుచున్నారు. అహింస కేమూలను చోటులేదు. మానవదౌర్బల్యము ననుసరించి ఆయా కాలములందు నిర్ణయింపబడిన మినహాయింపులు సయితము త్రోసివేయబడినవి. బలముగలవానికే రాజ్యమును సంగతి సిద్ధిపడినది. విషవాయుప్రయోగము పరిపాటి యయినది. ఆకసమునుండి నిరపరాధులపై అగ్నిగోళములు విసరబడుచున్నవి. పాతాళమునందు భూమియందు ఆకసమునందు గూడ మారణ యంత్రములు లెక్కకు మిక్కిలియై అధర్మయుద్ధమునకు అడ్డువుచున్నవి.

ఇక మానవరక్షణ సాగుటెట్లు? సత్పురుషుల కీప్రపంచమున తావుండునా? ఇట్టి సందిగ్ధ సమయమున పాపము పండిన తరుణమున గాంధీని బోలు త్యాగధనులు ధర్మపతాకము చేబూని సత్యమును అహింసను మరల తొంటిసిత్తికి దీసికొని రానియెడల ప్రపంచమున శాంతి నెలకొనుటకు మార్గమే యుండనేరదు. అందుచే మినహాయింపులను లెక్కనేయక అహింసాధర్మమే సర్వ సౌఖ్యములకును మూలకారణమని గాంధీమహాత్ముడు అనవరతము చాటుచున్నాడు. ఇది ప్రాచీన సాంప్రదాయముల కనుగుణ్యము గాదనుట వట్టి భ్రమ. గాంధీసందేశముతో ప్రపంచమున కిపుడవసరము గలదు. ప్రాచ్యప్రపంచమున కన్నను పాశ్చాత్య ప్రపంచమున కెక్కు డగత్యము గలదు. అట్టిస్థితిలో భారతీయులు మహాత్ముని సంకల్పమునకు తోడ్పడరా? లేక విఘ్నముల గలిగించెదరా? మహాత్మునికి తోడ్పడుట యనిన, లోకము నుద్ధరించుటయే. భారతవర్షపు గురువీరమును స్థిరముగ నెలకొల్పుటయే. నేడు మహాత్మునకు ముఖ్యముగ జూపవలసిన కృతజ్ఞత, యొకటి గలదు. అది యేది యన, నూలువడుకు సంఘములను దేశమందంతటను స్థాపించి, వానియందు సభ్యుల సధికముగ జేర్చుటయే. ఇది చాల ముఖ్యమని, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు సూచించిరి. నిన్నటిదినము శ్రీనివాసయ్యగారును అటులే పలికిరి. మహాత్మునిహృదయము పొడిమాటలతో తృప్తిజెందదు. కార్యదీక్ష నుబూనుటచేతనే, మహాత్ముని సంతుష్టిపరచుటకు వీలగును. భారతీయులు సత్య అహింసాధర్మముల నాచరణలో బెట్టుటకు తమ సర్వశక్తులను భారబోయవలయును. మహాత్ముని గౌరవించుటకు మార్గమిదియే. రేపటిదినము ఆంధ్రదేశమందంతటను మహాత్ముని సంస్మరించి, అతనిమార్గ మవలంబించుటకు ప్రజలు దృఢనిశ్చయము గావించెదరని నమ్మెదము. ప్రపంచమునందుత్కృష్టపురుషుని స్మరించుటకన్నను గొప్పకార్యమేముండును? గాంధీయుగసాఫల్యమునకు తోడ్పడువారెల్లరును ధన్యులు. మహాత్ముడు తనధర్మము ననుష్ఠించుటకు భగవంతుడు దీరాయురారోగ్యములను ప్రసాదించుగాక యని, ఆనేతుహిమాచల పర్యంతమేగాక, సర్వదేశములందును రేపటిదినము ప్రార్థనలు జరుగుననుట నిశ్చయము. మహాత్మునకు జయమగుగాక యనుధ్వనిమారు మోగుట సత్యము.

ఆర్థిక విచారణ

ఆర్థికవిచారణసంఘమువారి రిపోర్టు వెలువడినది. సమగ్రమగు ఆర్థికవిచారణ జరుగవలయునని మాత్రము సభ్యులెల్లరును అంగీకరించుచున్నారు. కాని ఎటుల జరుగవలయునను విషయమై అభిప్రాయభేదములు గలవు. ఆర్థికవిచారణ యసంభవమును బ్లాక్బట్యుగారివాదము నిలుపజాలదు. ఈ విచారణ ముగియువరకు, దేశముపై హెచ్చుపన్నులను విధించుటయు తేమకరము గాదు. వ్యవసాయము, పరిశ్రమలు మున్నగువాని యుత్పత్తిని గూర్చి పూర్తిగయినయంకెలు దొరకలేదనియు, వానిని సంపాదించుట యగత్యమనియు, రిపోర్టు చెల్పుచున్నది. ఇందునిమిత్తమై కేంద్రసంఘము నేర్పరిచి, డైరెక్టరును నయును పలయునని కోరుచున్నది.

ఈ సందర్భమున కేవల ప్రభుత్వోద్యోగులనే నమ్ముకొని లాభములేదు. ప్రజాప్రతినిధులనహాయమున్నగాని ఇక్కార్యము నెరవేరదు. సత్యము బయల్పడదు. రిపోర్టువిషయమై ప్రభుత్వమువారెట్టి చర్య దీసికొందురో చూడవలయును.

మిల్లుకూలీల సమై

బొంబాయి మిల్లు కూలీలసమై శ్రుతిమించి రాగమున బడుచున్నది. మూడుమిల్లులు మాత్రమే పనిజేయుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారును మిల్లుయజమానులును ఎక్సైజు డ్యూటీ నిమిత్తమై వివాదపడుచున్నారు. ఉభయుల తగాదాలమధ్య కూలీలు నలిగిపోవుచున్నారు. వాణిజ్యములు తగ్గింపబడినవి. వారిదురవస్థ చెప్ప నలవిగాదు. ప్రభుత్వము వారెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొన కుండుట ఎల్లర కాశ్చర్యము గలుగజేయుచున్నది. బొంబాయి ఆరోగ్యమునకు భంగము కలుగునని కార్పరేషను వారు భయపడుచున్నారు. మిల్లు గుమాస్తాల జీతముకూడ తగ్గింపబడు నని తెలియుచున్నది. కూలీలు గవర్నరుగారిని మరియొకమారు సందర్శించి సమగ్రమగు విచారణ జరుపవలెనని కోరుటకు నిశ్చయించిరి. కూలీలు తమ కష్టములను చెల్పుచు ప్రకటించిన పోత్రములు రెండు మాకు విమర్శనార్థ మంపబడినవి. వానిని మరియొకమారు విమర్శించెదము. ప్రస్తుత విషమస్థితిని వెంటనే తొలగింపనియెడల పెక్కు అసర్థములు వాటిల్లక మానవు.

బొంబాయియంత్రముల దుస్థితి

కూలివాండ్రకు సహాయము

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 30:—సమైవలన కొన్ని యంత్రములందు గుమాస్తాలకుగూడ చిక్కుగలుగుచున్నది. సమైవలన యంత్రాలయోద్యోగుల జీతములందు నూటికి 50 వంతున దగ్గించబడు నని కొన్ని యంత్రాలయాధికారులు తెలియఁబఱచిరి.

బొంబాయి, సెప్టెంబరు 30:—సమైయందు మార్పులేదు. పారిశ్రామికుల రాయబారము సంఘము పనివాండ్రకు సహాయము చేయు సంఘముగాకూడ నేర్పడిరి. వారిక సభయందు రెండవమారు పనివాండ్ర తరపున గవర్నరుకు విజ్ఞప్తి చేయుటకు నిశ్చయించిరి. వారి కోరికయేమన పరిశ్రమయందలి సందర్భములను విచారించుటకొక సంఘము నేర్పజుటకు, బహిరంగ సభలద్వారా ప్రజలకు పనివాండ్ర కష్టములను తెలియఁబఱచుటకుగూడ నిశ్చయించిరి. యంత్రాలయాధికారులను పనివాండ్రకు ఆగస్టునెలకు రావలసిన బాకీలు, సమై ప్రారంభమున వజరు సెప్టెంబరునెల భృత్యములకూడ నిచ్చివేయ మని తెలియఁబఱచిరి. (ఆ. ప్రె.)

అలహాబాదులో ఆరెస్టులు

కారణము తెలియదు

అలహాబాదు, సెప్టెంబరు 30:—షాజహాన్ పూరు విలేజ్ లి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. సి. వి. డి వారి యంత్రపుల ౨౭ యిచ్చటి పోలీసువారు 26 తేదీ యుదయమున 7 గృహములను సోదాచూచి వి. పి. సి. 896,120 బి సెక్షనులక్రింద బాసరాసీలాల్ కొకామ్, థామ్ ప్రసాద్, బిస్మిల్ హాన్సిల్ ప్రేమ్, కిషన్ శార్మ సర్వే జేవీరి. వీరిందకు కారగ్రహణము. మదకలూ అను బట్టలదర్జుడు ఆరెస్టు చేయబడెను చాల పుస్తకములను, కాగితములను ఉత్తరములను సగలను పోలీసువారు ఎత్తుకొనిపోయిరి. పూర్వము నిర్వాసిగానుండిన అసఫుల్లాఖాన్ యింటినిగూడ సోదాచూచిరి. కాని వాని సర్వము చేయలేను జిల్లాలో వరికొన్నిచోట్ల కొన్ని ఆరెస్టులు చేయబడినట్లు తెలియుచున్నది. కాని వివరములు తెలియలేదు. ఈ ఆరెస్టులకు కారణము తెలియదు. (ఆ. ప్రె.)

మహాభారతము

కృష్ణ కల్లోలానికి సభ వారు:— 1925 వ సం. అక్టోబరు నెల 4 వ తేది సాయంత్రం 5. 30 గంటలకు సాం దర్భ మహాలలో హాజరుబుట్ మిస్టరు జస్టిసు. వి. రామేశం పంతులుగారి అధ్యక్షతన కాలిదాసు అను నాటకమును తెను గుభాషయందు ప్రదర్శింతురు.

వైశ్య బాలభక్త సంఘము:— ఈసంఘముయొక్క 7 వ వార్షికోత్సవము 4 వ తేది 8 గ.కు 16, అట్లాపిలే వీధిలో జరుగును. టి. భగవంతుండు ప్రధాన అధ్యక్షత వహించె దరు. టి. రాజగోపాలరావుగారు, తెలుగు సభాసేవకుగూర్చి ఉపన్యసించెదరు

వేదిపులుసులో పడి చనిపోవుట:— తిన్ననూ రులో 2½ యెండ్లబాలుడు తల్లివండుచుండగా చేరువవచ్చి కూర్చోనెను. తల్లి వంటయందు నిమగ్నురాలైయుండ నాబాలుడు అప్పడే పొయ్యిమీదనుంచిదీగిన పులుసుగిన్నెలోబడెను ఒడలంతయుకాలిపోవుటచే మదరాసు ఆస్పత్రికి తెచ్చిరి. కాని కార్యములేకుండెను. నిన్న మరణించెను.

మదరాసు ప్రింటర్లు యూనియను:—ఈ గం ఘమువారు నిన్నను మునుస్వామికోవిలవెనుక రాజగోపాలనా యుడుగారి అధ్యక్షతనెంద సమావేశమైరి అగ్గతుడు, సంఘ సభ్యులు రాజకీయములందు వాల్తానక సంఘాభివృద్ధికి పాటు బడవలెనని తెప్పెను. వారు కార్మికులుగావున కార్మికవిషయ ములనే చర్చింపవలెననెను. ఓ. సి. శ్రీనివాసను (మలబారు) వారు ప్రాగుడు, చుట్ట మన్నగు కేడు ఆలనాటులు పోగొట్టు కొనవలెనని హెచ్చరించెను. అవియే వారి పేదరికమునకు కారణముననెను. ఇతరులు కొందరు సంఘాభివృద్ధినిగూర్చి ముచ్చటించిపిమ్మట సభ ముగిసెను

నీటిప్రమాదము:— నిన్నను వేరొక నీటిప్రమాదము జరిగెను. 98 ఏండ్ల యువకుడు మరణించెను. ఆయన మంగళ వారమునాడు సాయంకాలము యిల్లుబయలుదేరి పోయెను. తిరిగి రా నందున యింటి వారు యెంతవెనకి సను కాన్పించలేదు. నిన్నసాయంకాలము పోలీసువారికి కృష్ణ ప్పనాయకు వీధిలో శవముగాన్పించెను స్నానముచేయబోగా మూర్ఛవచ్చి లోనబడి మృతినొందెనని తెలియమన్నది. క్రింతటి గురువారమునాడు ఆచెరువులోనే ఒకముస లిడి కాలుజారిపడికొట్టుకొనుచుండగా పోలీసుజమాను దుస్తుల లోనే నటించి ఆమెనబయలుకుదీసి రక్షించెను.

రాకపోకలు:—రాలియూ రామలక్ష్మి, పి.రాయను గారు, జి. పి. రాయ, ఎ. ఎల్. ఎ. పాపమూర్తిగారు జనరలుగారు మదరాసు లేకు క్లబు కార్యదర్శి రెండుగారు సేదవయము వచ్చిరి.

పోర్టు బ్రష్టు అక్రమము బ్రాడుఫీల్డు వెస్టీగారు, గొల్ల వ్యాసీ సర్ మాట్టు ప్రాటరుగారు, ఎల్. ఎన్. పి. ఆయ్యరుగారు లేబరుకమిషనరు ఎల్లిస గారు నిన్నరాత్రి పయనమయిరి.

పోర్టుగోను ఇండియా గవర్నరు జనరలుగారు భార్య లేపునయము చెన్నపురివచ్చి శివవారమునాడుగోవా బోయెదరు.

సర్ ప్రతాపసింగుగారి రాణి కంకు రోజులలో రామేశ్వరమునుండి వచ్చును. గొల్ల సర్ సి. పి. రామస్వామిఆయ్యరు గారు లేపు తిరుపతి కేరగరు.

భారత విరోధియను సంఘకార్యదర్శి జి. డి. క్రాఫర్డు ఎం. ఎల్. ఎ. గారు నేడు చెన్నపురివచ్చిరి. దక్షిణఇండియాలో సంచారము చేయుదురు.

ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు శ్రీవిల్లిపుత్తూరు తాలూకా సభాధ్యక్షత వహించుటకై నేడురాత్రి బోయెదరు. (ఆ. ప్రె)

క్లోరోఫారముచే చనిపోయిన స్త్రీ
హైదరాబాదు (సింధు) నెవ్రెంబరు 30:- ఢిల్లీ హాగ్జింజి వైద్యకళాశాలలో అన్నకోశద్రామునకై శస్త్రచికిత్సచేయు నిమిత్తము క్లోరోఫారము నీయగా మరణించిన సింధుదేశపు స్త్రీని గూర్చి, క్లోరో ఫార ము ని చు ఎ న పు డు ద గ్గ ర సు న్న స్త్రీ డా క్టరు లు శ్రద్ధపహించుమయే ఆమె మరణమునకు కారణమనియు దాని విషయమై సరియైన విచారణజేసియొకఘం దిట్టిని జరుగకుండుట కై అపరాధులకు తగినశిక్ష విధింపవలెననియు రాష్ట్రీయపత్రి కలకు చెప్పుచున్నది (ఆ. ప్రె.)

కొత్తమాదిరి నోట్లు

5 రూ నోట్లు

వ్యవహారమునందును వాడుకయందును నోట్లు సులభముగా నుండుటకును యితరులు దొంగనోట్లు అమ్ముచేయుటకు ఆ కారణములు లేకుండ జేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు త్వరలో హాజరకము నోట్లు ప్రకటింపనున్నారు.

రూ 5 నోట్లు యి క ము ం దు, ఇంచుమించు యిప్పటి కొత్త రూ 10 నోట్లవలె నుండును. 6 X 8 1/2 అంగుళములు కొత్త. ఇప్పటి కొత్త రూ 10 నోట్లకన్న కొంచెము చిన్నదిగ నుండును. నోటురంగులు ముద్రణ యాదినవేరి యిం ద్రగనస్సు రంగులలో నుండును.

కాగితము మధ్యకు నిలువుగా కమలవర్ణము (ఆరెంజిరంగు) దానికిరువైపుల ఆకుపచ్చ తెలుపు తదితరరంగులు పలుచగ పూసి యుండును. పైన ముద్రించబడు అంకెలు అక్షరములు యిప్పటి కొత్త రూ 10 నోట్లు లోని ముద్రణకంటె కొంచెము యెక్కు యెక్కువులై గోధుమ ఎర్రములో ముద్రించబడును.

ఎడమ వైపు దిగువ భాగమున నోటుకు నాల్గవంతు మేర కాగితములోని చాటరు మార్కు స్థాయి ముద్ర విశేషముగ నగపడుటకై ఖాళిగా విడచి పెట్టబడును. దాని దిగువను క్రైస్తవీ కంట్రిలరు సంతకముండును. కుడివైపు మీదిభాగమున చక్రవర్తికారి తల. యిప్పటి రూ 10 నోట్లలోని నైజా కన్న పెద్దనైజాలో స్పష్టముగ ముద్రించబడును. నోటునంబరు ను నల్లక్షరములలో ఎడమవైపు మీదను, కుడివైపు చక్రవర్తి గారి బొమ్మకుసరిగా దిగువను యుండును. నోటువిలువ అక్షరములతో నోటుముఖమున చూపబడును. అంకెలతో కుడివైపు పైన ఎడమవైపు దిగువములలో చెల్లబడును.

నోటు వెనుకవైపున ముందరనుండు రంగు లేయుండును. “జి. ఆర్. ఐ.” అను అక్షరములు పైన, “గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా” అని దిగువను ముద్రించబడును. నోటు విలువ ఇంగ్లీషు భాషలో కుడివైపు వైమూలను, యెడమవైపు రి దేశ భాషలలోను ముద్రించబడును.

ప్రాతీ నోట్లుగూడ వాడుకలో నుండును.

రూ 10 నోట్లు

దొంగనోట్ల కవళాకములు తగ్గించుటకును, నెంబరులు చెడిపోకుండ కాపాడుటకును రూ 10 నోట్లుగూడమార్చెదరు.

నోటు ఆకారమంతయు యిప్పటి నోట్లవలెనేయుండును కాని రంగులు మాత్రము యెక్కువవును. కుడివైపు ఆకుపచ్చము పువర్ణములుండును. కుడివైపు వైమూలను ఎడమవైపు దిగువములను నోటు విలువచెల్పు అంకెలకు దిగువను నోటునంబరు లుండును. చక్రవర్తిగారి తల యెక్కు రంగుగూడ కొంచెము మారినది. అకుపచ్చగ తలతో యెక్కువ స్థలముగా గాన్పించును. చాటరుమార్కు నక్షత్రముద్రకూడ మారినది. గత రూపాయిలోనివలె నుండు నక్షత్రమునకు చుట్టు చుదరము గీతలండ్లపుగాని నైజాపూర్వము వలెనే యుండును. వెనుక భాగము నందేమియు మార్పులేదు. ప్రాతీనోట్లుగూడ చెల్లుచుండును.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

నేడు వెలువడిన ఎంగుయిండియాలో మహాత్ముని వ్యాసము

“పాట్నాలో భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆధికారమునంతను స్వరాజ్యవాదుల వశముచేసిరి. ఇందువలన ఏవక్ష మనకును వెనుకటికంటె నిపు డేమార్పువలన కొత్తగా కలిగిన నష్టమేదియును లేదు. అసహాయద్యమును జాతీయవిధానముగా నిలిపివేయబడినదని అసహాయవాదులు కష్టపడ నవసరము లేదు. నిర్యాసవిధానమున కెట్టి నిరోధమును కలుగలేదు. మాలు విడుకుటయును ఖర్చును జాతీయ విధానమునం దింకను భాగములుగానే యుండును. ఇదివరకు కాసనకల్లలో కాంగ్రెసు పేరట స్వరాజ్యపక్షమువారు చేయుచుండిన పనిని యిటుపైని స్వరాజ్యపక్షమువారిద్వారా కాంగ్రెసువారే చేయుదురు. కాంగ్రెసులో చేరకుండనున్న యితర పక్షములకుగూడ కొత్తగా దీనివలన కలిగినయిబ్బంది యేమియునులేదు. బెల్గాం తీర్మానము ప్రకారము యితరపక్షముల వారు కాంగ్రెసు సంఘముతోను స్వరాజ్యసంఘముతోను గూడ రాయబారములు జరుపవలసి యుండెను. ఇప్పుడు ఒక్క స్వరాజ్య సంఘమువారితోనే వారు రాయబారములు జరుపవలసియున్నది. కావున యితర పక్షములు కాంగ్రెసులో చేరుటకు వెనుకటి కంటెను గూడ అవకాశ మధికమేయైనది.

నిరంతర ప్రయోగములవలన నాకు మరల ఆరోగ్యము చెడుచున్నది గాన యితర రాష్ట్రములలో 1926 వ సంవత్సరముననే సంచారము చేసెదను. ఈ సంవత్సరంలోములోగా కచ్చిలో 15 రోజులు సంచారముచేసి ముగించెదను అని నవాబ్ ఘృష్ణుని వ్రాసిన వ్యాసము నేడు 1 వ తేది గురువారము నాడు ఫిలువలిడిన ఎంగుయిండియా పత్రిలో ప్రకటింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

ఫోర్టు నెంటుజ్జా గజెటు

నెవ్రెంబరు 29-1925

ప బి కు కా ఖ

ఎన్. హెచ్. స్టాటరుగారిని కిర్నూలు జిల్లాకలెక్టరు గా నియమించిరి.

వి. పాండురంగ రావుగారిని స్థానిక స్వపరిపాలనకాఖ ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగా నియమించిరి.

టి. ఎ. శ్రీనివాస రాఘవయ్యంగారిని ఆధికకాఖ అసిస్టెంటు సెక్రటరీగా నియమించిరి.

ఎల్. రామస్వామిగారిని విశాఖపట్నం ప్రిన్సిపలు సబు జడ్జిగను, టి. సుందరంఅయ్యరుగారిని అడివనల సబుజడ్జిగను నియమించిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన కాఖ

కె. సుందరరామయ్యగారిని గంటూరు జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగా నియమించిరి

సి. రామసుబ్బయ్యగారిని చిత్తూరు జిల్లా సర్జనుగా నియమించిరి.

యు. గణపతిరావుగారిని పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా సర్జనుగా నియమించిరి.

బి. ఈశ్వరయ్యగారిని కడపజిల్లా సర్జనుగా నియమించిరి.

టి. ఎన్. తిరుమూర్తిఆయ్యరుగారిని విశాఖపట్నం మెడికలుకాలేజీ ప్రొఫెసరుగా నియమించిరి.

రా. బ. పి. శ్రీకృష్ణస్వామిగారిని విశాఖపట్నం మెడికలు కాలేజీలో నియమించిరి.

ఈ దిగువవారిని విశాఖపట్నం జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి:—శ్రీ రావు రామశ్రీకృష్ణ రంగా రావు బహద్రుగారు, శ్రీమతి తూర్పాటి సన్యాసమ్మగారు. ఎఫ్. జె. ఆంధగన్న, మంగిపూడి కామయ్యపంతులు, ఈదిగువవారు మదరాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి:— డా|| బి. ఎన్. వల్లయ్య (14వార్డు), జి. రంగయ్యనాయుడుగారు (10) ఇ. ఎల్. అయ్యరుగారు (21)

గంజాము జిల్లాబోర్డువారు సాహేబు మెహర్బాన్ దోస్తను శ్రీరామచంద్ర మర్తరాజుదేవు, కల్లికోట అరగడా జమీందారు గారిని అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనిరి పార్వతీపురం తాలూకాబోర్డు నుండి విశాఖ పట్నం జిల్లాబోర్డు సభ్యునిగ ఎ. వెంకట్రావుపంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి

అదోని పురపాలక సంఘానికి కె. శివరాజుసింగు జూనియరు ఏకగ్రీనముగ నెన్నుకొనబడిరి. అనకాపల్లి పురపాలక సంఘసభ్యులు కి దిగువవారు ఎన్నుకొనబడిరి. సన్యాసయ్యగారు, బి. గర్భారావునాయుడు గారు వి. జోగినాయుడుగారు వి. పత్తనారాయణ చెట్టిగారు, జి. హనుమంతరావుచెట్టిగారు

బరంపురం పురపాలకసంఘ సభ్యులుగను దిగువవారు యెన్నుకొనబడిరి — వగతాపత్రో, ఇందుకూడి శరసింహం నెట్టి. మరువాడ సీతారామస్వామిపంతులుగారు, ఆత్మకూరు బుచ్చయ్యసెట్టిగారు, వైశ్యరాజు సూరయ్యరాజుగారు సంఘ సభ్యులుగా భీమునిపట్నం పురపాలక సంఘసభ్యులుగ సాకా వెంకయ్యచెట్టిగారు ఎ. మాణిక్యరావుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. కర్నూలు పురపాలకసంఘ సభ్యుని గ టి. ఆర్. రామచంద్ర శాస్త్రిగారు యెన్నుకొనబడిరి.

నంద్యాల పురపాలక సంఘ సభ్యునిగ ఎల్. హోంకారం చెట్టిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

పల్నాకిమిడి పురపాలక సంఘసభ్యునిగ గిడుగు వెం. సీతాపతిపంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాఖ

మిసు తెరాన జోసెఫ్ గారిని క్వీన్మేరీ కాలేజీలో హిస్టరీ ఉపాధ్యాయునిగ నియమించిరి.

మదరాసు కాలేజీ నిబంధనలు యేర్పాటులు ప్రభుత్వమువారు ఖాయపరచిన రూపమున గజెటు లో ప్రకటింపబడినవి.

డి. వి. నరసింహంపంతులుగారిని రాజమండ్రి ఆర్ట్స్ కాలేజీలో ఇంగ్లీషు ఉపాధ్యాయునిగా ఖాయపరచిరి.

ఎం. కె. రామునిగారిని మదనపల్లి సర్కిలు ఎక్సెన్జి ఇన్ స్పెక్టరుగా నియమించిరి.

పి. కే. కృష్ణయ్యరుగారిని హాన్సేట సర్కిలు ఎక్సెన్జి ఇన్ స్పెక్టరుగా నియమించిరి.

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ 0—8—0

ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటి వలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అద్దము వలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాభాకు లేరును. ఈతైలము మంచి సువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును. అమ్మతాంబూనం డిఫో. మదరాసు బొంబాయి

ఆంధ్ర సాహిత్యము

దేశస్థి నాడు కనుగొనవలయును

ప్రత్యేక సంస్థ దానిద్వారా యాధికారికముగా నవలయును

సేవ, సేవ... ప్రేమకావ్యము, కేంద్ర కావ్యము, పద్యము, చర్యము, ప్రభుత్వముచే నియమించబడిన యాధికారి విచారణాని నివేదికము తయారు ప్రకటించబడినది. నివేదికముగ లేదు. సర్వము. విశ్వవ్యాప్తముగా పండితకావ్య ప్రాచీన బ్రతుకు హక్కుగా ప్రత్యేకముగా కొన్నింటిని భేదాభిప్రాయములను నూచించిరి. ఆంధ్రకవిత్వ సంతకముగను, క్రొత్తగను జరుగవలెనని చారందరించిరి ప్రాచీన హక్కుగా విచారణపద్ధతియందు కేంద్రముసంఘముగూర్చి ప్రత్యేకాభిప్రాయము నిచ్చిరి, జనాభా, చర్యము మొదలగువాటిని గురించి వివరముగనుగనునని సంఘమువారి యభిప్రాయము. అత్తైతి (వ్యవసాయముసహా) పరిశ్రమలు మొదలగువాలు సంపూర్ణముగ లేవు. ఆదాయము, మొదలగువాలు విశ్వాసార్హములుగ లేవని మొజాటి సభ్యులు (వ్యవసాయము సహా) మొదలగువాటి వివర ప్రస్తుతమున్న రెవెన్యూ సంస్థల ననేపాదింపవచ్చునని యభిప్రాయపడుదునాహి కామిక, వ్యవసాయాత్మక వివరముల వివరముల సరిగ్గా కొరతగా సంపాదించవలెనని సంఘమువారి యాము. ఆవివరములు సంపాదించుట యందు కూడ క్రొత్త సభ్యులమార్గముల సేర్పాటు చేసి నూచించిరి.

ఆవివరముల సంపాదించుటలో మొజాటివారు నలస రాష్ట్రములందు తీసి, యొక్క కాలము పనిచేయు సంస్థానికాదానిని స్థాపించిని మొజాటి కేంద్రసంఘముకట్టి నియమించి దాని యధ్యక్షుని నుంచి సరియగు వివరములను సంపాదించుటకు నుంచిరి. ప్రతి రెవెన్యూ విభజనమును వివరముల సంపాదించు కనీస ప్రమాణముగ దీనికొనవలయునని నూచించిరి. ఈ రాష్ట్రము ముండువలయును.

ఈ యాధికారికములను వ్యక్తులవద్దనుండి, కంపెనీల వద్దనుండి సంపాదించుగాను, కాసనములను కూడ సంపాదించవలయు, కాని రమ్యులను బయల్పాటవలయునటులు వారికి భీమానియమననియజార్చివారు నూచించిరి. కేంద్రసంస్థ యొక్క దీనికి సంబంధించి యుండవలెననియు, దానికొకవయ్య స్థాపకుడు చాలా పుంతుడు. ప్రజాసన్మానము గలవాడు, నుండవలెననియు, జీతము కాసనసభ వారి యంగీకారమును బడసి వారి యధిక నుండవలెననియు, నతడు ప్రతిదీర్ఘ వివరములను సరిగ్గాంచి, సంస్థకంటకు సభికారియై బాధ్యత వహించి యుండవలయు మొజాటి వారు నూచించిరి. పట్టనములందు, పట్టనూడ సార్థికవివరములు, ఉత్పత్తివివరములు, ఖర్చులవివరము, ప్రతివివరమునుగూర్చి ప్రత్యేకాధికారిలవలన గ్రహించుమండవలయును. ఈ ప్రత్యేకాధికారిలకు స్థానికముగా నియమించబడిన సలహాసంఘములు సహాయుచేయుమండ స్వదేశసంస్థానములందుకూడ సీపథకుల పై వివరములను సూచించుటకు వారిని ప్రోత్సహింపవలెనని నూచించిరి.

దేశములోని పంసారములను వారి యాదాయములను, ఖర్చుచెచ్చుములను సంగ్రహించి వివరములు సంపూర్ణముగ తెలిసికొని నిర్ణయించవలెనని ప్రాచీన హక్కుగా నూచించుచున్నారు. ప్రతిసారమునకు గల ధనమునుబట్టి వారియాధికారస్థితి ర్ణయింపబడినదని వారియభిప్రాయము. వ్యక్తుల సంపదలను విచారించుటలన ననుమానములకు గారణముగాన నది మంచిపద్ధతిగా హక్కుగారివాడు. రెవెన్యూయధ్యక్షుల పై వివరముల విచారించుటలన ప్రజలందు క్రొత్త పన్నులువేయుదురని భయమునందుగాన వారివలన విచారించబడగూడదని హక్కు హక్కుగారి నూచన. ఆదాయము, ఉత్పత్తి, కూలి వేదలగు వివరములు ప్రత్యేక సంస్థకేంద్ర వేతన యేర్పడిన ముద్యోగులవలన విచారించబడవలయును. లోకజ్ఞానము, తోగల సత్కర్మములచే నీ వివరములు గ్రహించబడవలెనని వారిసూచన. వివరములు సరిగా పూర్ణముగనుండవలయుననియు, కేంద్రసంస్థ కధికారిగా నియమించబడు స్వన స్థాపకుడు కాసనసభ రాజకీయపక్షముల కతీతుడుగా నుండవలెననియు సభ్యులముపై సభ్యులకట్టి తోక్యమునుండగూడదనియు హక్కుగారివాడు.

(అ. ప్రె.)

రాఘవపాండవయాదవీయము

ఈ రాఘవ పాండవయాదవీయము మూడవశాసముల ప్రబంధము. ఇయ్యది అయ్యగారి వీరభద్ర కవిత రచింపబడినది. ఈతడు కాండివ్యసగోత్రోద్భవుడు. నియోగి బ్రాహ్మణుడు. కాతామృత్యుంజయుడు. తండ్రి సోమన్న. తల్లి చెల్లమ్మ. సోదరుడు రామేశ్వరుడు. సీ. బహుళ శివదేవయోగియు మొదలైన, యారాధ్యులందు యించి రక్తులమున, అనుటచే ఈతడు శివయోగి మున్నగు యారాధ్యులందు తనవంశములై యుండయించినటులు లేకొనెను. కనుక నీతడు శివమతస్థుడై యుండవచ్చును.

కం|| "నేటుగ..... కొండవీటి మేటికి బత్తి" అని వ్రాసియుండెను గనుక నీతడు కొండవీటిప్రాంతమువాడని చెప్పవచ్చును. ఇతడిశ్వరభక్తుండగుటచే దనకీర్తనకు స్వప్నమున గనిపించి గ్రంథము రచించు మని యాజ్ఞ నిచ్చుటచే దాని గ్రంథము రచించి శివునకు గృతినొసంగెను. ఈతడు "చిత్రాంగదావిలాస" వను యత్యగానప్రబంధమును గూడ రచించెను. ఇది అముద్రితము. ఇది మా ఆంధ్ర పరిశోధకముచే మండలికి లభించినది. ఈ కవి సంస్కృత మండేగా క సంగీతము నందును, గొప్ప ప్రవీణుడని తోచుచున్నది. సాధారణముగా నీకాలములో ఏకాధికముగా బ్రబంధములు రచించుటే ఘనత. తన పాండిత్యప్రకర్షమున జూపిన "హరిశ్చంద్రసలోపాఖ్యానము" వలె రెండధికములు వ్రాసి రచించుట మఱిత యాశ్చర్యము. అటులు రెండధికములు గాక మఱిత పైకి బ్రాకి, ఈ "రాఘవ పాండవయాదవీయము" (త్రైలికావ్యము) మూడధికములుగా రచింపబడినది. దీని గొప్పతనము పాతకులే గమనింతురుగాక. పూర్వకవులకు ద్వ్యధికావ్యములం దెక్కుడు ప్రీతి. కావుననే రాఘవపాండవ యాదవీయము, రాఘవయాదవ పాండవీయము అను త్రైలికావ్యములు పెక్కు దొరకెయ్యెను "కళాపూర్ణోదయము" (తాళపత్రము) ఒకటి యొనను లభింపలేదు. అప్పటి కాలపు గ్రంథములన్నియు భాషాపాండిత్యము వైరిడించుటకే రచింపబడియున్నవి. గ్రంథమునుబట్టి ఈకవి 125 సంవత్సరముల క్రిందజీవాడని యూహింపవచ్చును.

ఈతనికైతి వృద్ధుడుధుర మైనది. పదయ మకమన్న మివుల ప్రీతి. ఉదాహరణములు.

- క. రవణీయగుల నన్నుప
- రమణీజన మంచితోదరతల ఘనకుమా
- రమణీ సయోగము మీ
- ర మణీయతకు క్రితీ రాజులె నంతక.
- సీ. నుతుల గాంచకయున్న • నుతులగాంచకలేరు
- దగపిత్తుగామదీర్చు • సుగుణులందు
- గొనురుల జెందక • కొనురుల జెందరు
- వన్నె కక్కిన భాగ్యసంతులందు
- దనయాన్నతి గనక • తన యాన్నతి గనరు
- పురుల గనినట్టి • పుణ్యులందు
- బృథుకులబాసరక • పృథుకుల బాసరకా
- చంద్రతారకముగా • జగతియందు
- గీ. నకటకట పుత్రహీనుల • కవని యేల
- భూష లేల సంపద లేల • యోష లేల
- చక్కదన మేల చదు మేల • సదన మేల
- నకలసాభాగ్య మేల పుష్కరదళాక్ష.

ఈ రామని ధర్మరాజు రణారంగ విరాజితు నయ్యత్రధుక నీమదిమర్మంగా దలంచి • నీతివిహీనత పారణోకుమీ సామముమేలు తద్విభుడు శత్రుబలమున మేటిభూమిలో గామనిరత్నయుక్తముగ • గ్రక్కున నిచ్చికులంబుబ్రోవుమీ.

ఇట్టి ముఖ్యకైతిని త్రైలికావ్యమును రచించు తెంత నూత్నర్యము. మఱియు రామాయణము భారతము భాగవతము కథ లిందిమిడియుండుటచే దీనికి మఱిత యాధిక్యముకలదు.

భట్టర బాల సరస్వత్యకృత మగు రాఘవ యాదవ పాండవీయమును గ్రంథము మాపరిశోధక మండలిలో గలదు. దానికి టీక రచింపబడినది. కాని వీరభద్రకవి విరచిత మగు నీరాఘవ పాండవయాదవీయమునకు టీక గనిపించకపోవుట విచారణీయము సాధారణముగా ఇట్టికావ్యమునకు సర్వము లేకపోవుటచే వ్యయగా తెలియదు కావున పండితులు, కవులు, వాటివాటి గ్రంథములు గ్రహించి వ్రాయగల రచి పండితకవులపై భారము పడివిరి. ఆంధ్రులకెల్లరకును దెలియుటకై యెన్నఁచేని మూడధికముల టీక వ్రాసినచో, కృతజ్ఞ తాపూర్వకముగా నందుకొని రెండవ భాగమును ప్రకటించును.

ఈరాఘవ పాండవ యాదవీయమునందు, అముద్రితా గ్రంథస్వస్వరూపాదములు, సంస్థాపకు లగు, శ్రీ|| శ్రీ|| కావ్య నిధి చెలకాని లచ్చారావుగారి ఛామాపటము గలదు. దీనిచెల మా చందాదారులకు రు 0-10-0; యితరులకు 0-12-0. నలయువారు:

మేనేజరు ఆముద్రితాంధ్ర గ్రంథ సర్వస్వము చిత్రాడ, పితాపురము.

డక్కా విశ్వ విద్యాలయము

వైసు ఛాన్సెలరుషిప్రు జియానుద్దీనుగారి కొనగలేదు.

దార్శినింగు, నెప్టెం 30.—డక్కా విశ్వ విద్యాలయము వారు వైసు ఛాన్సెలరు పిప్రును దాక్తురు జియానుద్దీన్ అహమ్మదుగారి కొనగలేదని ఆసోసియేటెడు ప్రెస్సువారు అధికారముతో చెప్పుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

వాతావరణ సితి

1925 నం|| అక్టోబరు 1-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు
కర 24 గంటలలో	కర 24 గంటలలో	కర 24 గంటలలో	కర 24 గంటలలో	కర 24 గంటలలో	కర 24 గంటలలో
గోపాలపురం	95.8	78.3	...	28.08	44.96
విశాఖపట్టణము	89.0	78.9	0.08	17.78	87.09
కాకినాడ	91.8	77.8	0.01	29.99	89.09
మచిలీపట్టణము	90.8	76.0	...	21.66	41.59
కర్నూలు	87.7	78.2	...	12.51	26.01
బళ్లారి	88.5	70.8	0.04	7.86	20.51
కడప	90.6	78.5	0.81	18.81	81.28
నెల్లూరు	97.0	79.1	...	8.80	87.98
మద్రాసు	95.1	77.5	...	11.89	80.74
కడపూరు	90.6	76.2	...	15.86	82.94
నేలము	98.5	70.6	0.75	14.78	89.30
కోయంబుత్తూరు	87.0	70.5	...	7.08	22.29
తిరుచునాపల్లి	101.5	75.0	...	12.68	88.18
నాగపట్టణము	94.4	77.4	...	4.87	54.98
మధుర	96.1	75.4	0.15	14.82	88.58
పాంచల్	90.2	79.9	...	0.26	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	1.89	28.84
తిరువేండ్రము	80.0	72.0	3.28	25.55	64.51
కొచ్చిక్	85.5	74.7	0.67	60.61	114.51
కాలికట్టు	88.1	74.5	0.18	99.75	117.16
మంగళూరు	85.2	74.0	0.05	117.71	125.68
తెంగుళూరు	84.2	68.6	0.89	14.72	85.87
మేర్కార	75.2	62.2	0.79	105.50	125.46
కొడైకాట్	68.5	52.6	0.17	28.99	62.18

సర్కారులు:— ఆకాశమున స్వల్పముగ మేఘములు వున్నవి. విశాఖపట్టణమున అల్పిత తక్కుగ నున్నది. కిలోవట్టెసితి 3 డిగ్రీలు అధికముగ నున్నది. గోపాలపురంలో 6 డిగ్రీలు అధికముగ నున్నది.

డక్కను:— బళ్లారిలో స్వల్పముగ వర్షము కురిసినది. ఆకాశము కొంచముగ మేఘములతో కూడియున్నది. బళ్లారిలో కిలోవట్టెసితి 4 డిగ్రీలు తక్కుగ నున్నది.

ఎన్. ఆర్. యు. సామూరు, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వరపాతము

దేశ, అక్టోబరు 1:— కొంకణము, ఉత్తరహైదరాబాదు, మైసూరు, బర్హాలో కొన్ని భాగములు, వంగపర్షిము, భ్యరాష్ట్రములు, మదరాసు ఆగ్నేయభాగములందు వర్షము పొనికముగా నున్నది. టావాయి 1½, మైసూరింగు 2 అంగుళముల వరకు ముకురిసినది.

నూచనములకు వరములు కలవడము. (అ. ప్రె.)

వి. సి. యస్. పరీక్షలు

8 మంది భారతీయులు విజయముగాంచుట

లండను, సెప్టెంబరు 29:—ఇండియన్ వివిల్ సర్వీసు పరీక్షలందు ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన 20 మంది విజయము గాంచినట్లు సివిల్ సర్వీసు కమిషనరులు ప్రకటించుచున్నారు.

- (1) డి. సి. మక్స్వెని (2) యస్. యం. ఇన్నిస్ (3) యస్. జి. బి. (4) గౌ. బారింగ్ (5) జె. యస్. మెహతే (6) జి. సి. పాట్నా (7) టి. యస్. రామచంద్రన్ (8) బి. ఎ. బంబువాల (9) జి. ఆర్. మల్లే (10) ఆర్. హెచ్. కింగ్ (11) యం. సి. దేశాయి (12) ఎ. క్లాగు (13) ఇ. బి. బనర్జీ (14) టి. వికర్మి (15) డబ్ల్యు. బ్రయంటు (16) ఎలిపాయి (17) కె. సి. బనర్జీ (18) ఆర్. కె. మిత్ర (19) డి. సిమింగ్టన్ (20) టి. జి. అయ్యర్.

గనులను జాతీయపరమొనర్చుట

లండను, సెప్టెంబరు 30:—బ్రిటన్ యూనియన్ కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు, కార్మికపక్షపు ప్రతినిధులు, పార్లమెంటు కమిటీ ప్రతినిధులు కలసి గనులను జాతీయపరమొనర్చు విషయమై చిత్తుబిల్లును తయారుచేయుచున్నారని గనులపనివారి నాయకుడగు కుక్ గారు ప్రకటించుచున్నారు. ఈ చిత్తుబిల్లు కార్మికపక్షమువారి ఆహ్వానము వడసిన పిమ్మట పార్లమెంటు నందు ప్రవేశపెట్టబడును.

కార్మిక మహాసభ

కమ్యూనిస్టులు బహిష్కరింపబడుట

లండను, సెప్టెంబరు 29:—కమ్యూనిస్టులను కార్మిక పక్షమున చేర్చుకొనకూడదను తీర్మానము కార్మిక మహాసభ అందు ఆత్యధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడినది. కమ్యూనిస్టులు బ్రిటన్ యూనియన్ లను వదిలి తమ ప్రచారమును బహిరంగముగ నిర్వహించుట నని రామ్సే మాక్డొనాల్డు గారు పవన్య సించిరి.

కమ్యూనిస్టు పక్షమువారు కడచిన రి సవత్సరములలో బ్రిటన్ నందు గొప్ప ప్రచారము సలిపియున్నారనియు, కొన్ని ప్రదేశములందు కమ్యూనిస్టు క్రొత్తములు బలముగ నాటుకొని యున్నవనియు, డాక్టరు ఆర్థర్ హార్ట్ లెయి గారు ప్రకటించుచున్నారు.

పోలండు రషియా

వార్సా, సెప్టెంబరు 30:—చివరనుగారి ప్రయత్నముల వల్ల రషియాకును పోలండుకు గల భేదముల తీవ్రత తగ్గిపోయినది. పోలండు రిపబ్లికు పార్లమెంటువారు చివరనుగారికి గొప్ప స్వాగతముసలిరి. ప్రధానమంత్రి రెండుగంటలు చివరనుగారితో కలసి మాట్లాడిరి. విదేశాంగమంత్రి జర్మనిచంద్రుని చివరనుగారితో మాట్లాడ బ్రయత్నించిరి గాని చివరనుగారికి సాధకాశము లేనందున సంభాషణ జరుగలేదు.

ప్రాన్య ఋణములు

వాషింగ్టన్ ను సమావేశము

వాషింగ్టన్, సెప్టెంబరు 30:—అమెరికా వారికి ఫ్రెంచివారి రివ్వలపైన అప్పువిషయమై జరుగుచున్న రాయబారముల కృషి కరుగు ఫలితములను కలుగజేయుటలేమి నన్ను బకుచున్నది. ప్రతిసంవత్సరము కెల్లింప ఫ్రెంచివారు అంగీకరించిన మొత్తమునకును అమెరికావారు కోరుచున్న మొత్తమునకు 5000000 డాలరులు తేడాయున్నది. జర్మనివారు చెల్లించు మొత్తము సైతము అమెరికావారికి చెల్లించు మొత్తము నిర్ణయించుటకు పిలవనని ప్రాన్య ప్రతినిధులు తెలిపిన మాటలను అమెరికా ప్రతినిధులు కెంతమాత్రము రుచింపలేదు. ఈ సంభాషణల ఫలమునానము ఎట్లుండునో ఊహించుటకు పిలువదు.

భారతదేశము - ఈజిప్టు

స్వయం నిర్ణయాధికార మివ్వవలెను

కార్మిక మహాసభవారి సానుభూతి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేక తంతి)

లండను, సెప్టెంబరు 30:—నేటి దినము కార్మిక మహాసభయందు భారతీయులకు సంపూర్ణ స్వయంపాలనా స్వయం నిర్ణయాధికారము లుండవలయునని జార్జి లాన్సుబరిగా రొకతీర్మానము సూచించిరి. ఎట్టిచర్య లేక తీర్మానము ఆమోదించబడినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఈజిప్టునందు అవలంబించుచున్న విధానమును ఖండించుచు ఈజిప్టును స్వాతంత్ర్యదేశముగ అంగీకరించి నానాజాతీయమితి సభ్యత్వమునకు అర్హురాలుగ చేయవలయు నని మరియొక తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

మొరాకో పరిస్థితులు

మార్షల్ లియోటిగారి రాజీనామా

పారిస్, సెప్టెంబరు 29:—మార్షల్ లియోటిగారి రాజీనామాను మంత్రివర్గమువారు అంగీకరించిరి.

యుద్ధ పరిణామము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

ఫ్రెంజ్, సెప్టెంబరు 29:—స్పెయిన్ ను అల్జీరియన్ ముట్టడించుటకు ముందుకు నడుచుచున్నది. ప్రత్యేక రిఫ్యూలు ట్యూనిసును ముట్టడించి స్వాధీనపరుచుకొనిరి. స్పెయిన్ ను సైనికు లనేకులు ఈ ముట్టడియందు మరణించిరి. కొన్ని భవనములు కూడ ధ్వంసము చేయబడినవి. టాంజియాలోను సెల్వెనె నున్న స్పెయిన్ సైనికు లందరు మరల సేనయందు చేరవలయునని ఆ తర్జువు లంపబడినవి.

మాడ్రిడు, సెప్టెంబరు 30:—నేటి దినము ఉదయము స్పెయిన్ సైనికులు ఆల్జీరియాను రంగమున శత్రువుల నెదిరించిరి. ఈ ప్రదేశమునందున్న పర్వతములను స్వాధీనపరచుకొని స్పెయిన్ వారు దుడ్డేంచుచున్నారు.

ఫ్రెంజ్, సెప్టెంబరు 30:—మాడు యుద్ధరంగములందును అందు ముఖ్యముగ కిఫేసరంగమునందు ముందుకు నడుచుటకు ఫ్రెంచివారు ప్రయత్నములు కొనసాగించుచున్నారు. నేటిదినము ఉదయం కి గంటలకు ఫ్రెంచి సైనికులు కిఫేసుకు ఉత్తరమున నున్న కార్మూరు ఉన్నత ప్రదేశములను స్వాధీనపరుచుకొనిరి. ఫ్రెంచి సైనికులు ముందుకు నడుచుచున్నారు. రిఫ్యూలు ఫ్రెంచివారిని వట్టుదలతో ఎదిరించుచున్నారు. త్వరలో మరికొన్ని ముఖ్య ప్రదేశములను స్వాధీనపరచుకొనగలమని ఫ్రెంచివారు నమ్ముచున్నారు.

క్రిముగారి పట్టుదల

లండను, సెప్టెంబరు 27:—శత్రువులతో తేరుచున్న జాతులవారిని క్రిముగారు బెదిరించుచున్నారు. బీజేను ప్రదేశమున రిఫ్యూలు శత్రువులను తుపాకులతో నెదిరించుచు ఫ్రెంచి వారు ఫ్రెంచివలన శత్రువులకు పిలువలసినదేయచున్నారు. ఇతరజాతులవారిని స్వాధీనపరచుకొని తన సైనిక బలమును వృద్ధి చేసికొన క్రిముగారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

నెక్యూరిటీ పాక్టు

మిత్రమండలికి జర్మనివారు పంపిన ప్రత్యుత్తరము

లండను, సెప్టెంబరు 30:—లోకల్ మహాసభకు రావలయునని మిత్రమండలివారు సెప్టెంబరు 26 వ తేదీ పంపిన ఆహ్వానమును అంగీకరించుచు జర్మనివారు నిన్ను టి దినము ప్రత్యుత్తర ముపిరి. ఈ ప్రత్యుత్తరమును జర్మనిమంత్రి (బ్రిటిషు రాజువారి కందజేయుచు, ఆహ్వానమునందు యుద్ధ సేనమును నిర్ణయించు భాగమును కలలోను ప్రదేశమును భాగీచేయవలయునను భాగములను ఆక్షేపించిరి. ఈ ఆక్షేపణ లున్నను లోకల్ సభయందు పాలుగై కొనుట కెట్టి ఆక్షేపణ లేదని జర్మని ప్రతినిధి తెలిపెను.

నెక్యూరిటీ పాక్టుకు సంబంధించిన రాయబారములు పర్సెల్స్ సంధి నిర్ణయమును మార్చజాలదనియు, కొలొనును భాగీజేయవలసిన తేదీ జర్మనివారు ఆయుధనిర్ణయ మరతులను ఆచరణయందు సుగ్రుహులపై ఆధారపడియుండు ననియు ఇంగ్లండు ప్రాన్య మంత్రులు జర్మనివారికి ప్రత్యుత్తర మొసగి యున్నారు.

సామ్రాజ్య ప్రతినిధుల సభ

వార్తాహరణక కావలెను

మెల్బోరన్, సె:—పత్రికా ప్రతినిధుల సమావేశపు ప్రారంభ సమయ పారెస్టరు ప్రభువు గారు జరుపుచు ఈసమావేశ ప్రాముఖ్యమైనదనియు ఇందువల్ల సామ్రాజ్యమునకు యాకును గొప్పలాభము కలుగగలదనియు చెప్పిరి.

బ్రూసుగారు 40 నిమిషములవరకు సామ్రాజ్యమునందలి అన్ని ప్రదేశములను పంపుటకు అన్నివిధముల అనుకూలమును సాకార్యవలయుననియు, శరస్వర మైత్రి కుదురుట కిది ముఖ్య వార్తలు పంపుట కగు ఖర్చులు సాధ్యమైనంతవరకు ఆస్థ్రేలియా ప్రభుత్వమునా దుడ్డేంచుచున్నారనియుగా రుపన్యసించిరి.

అధ్యక్షునివ్యసము

అధ్యక్షుడగు బరసమవుగారు ఇట్లుపన్యసి చిరి:—ఈ సమావేశము ప్రవారి యాజమాన్యమున జరుగకున్నను అన్ని ప్రభుత్వ ఈ సమావేశముపట్ల సానుభూతి చూపుచున్నారనియు ప్రకటించిరి. సామ్రాజ్యమునందలి పత్రికలకును పత్రికల కున్న గౌరవములను కలుగజేయ బ్రయమన్నది. తంతివారైతేలు ఇంకను తగినగాని పత్రిక వందజాలవు.

ఆస్థ్రేలియా యంభాసము శేర్వరమకొనిన భారతీయులకు సూర్యమగు పౌర సత్వపు హక్కులుండునని బ్రూసుగారిచే ప్రకటనము భారతీయులకు సంతోషించుట కలగలదని కలకత్తా ప్రేస్ మెనుపత్రిక పక్షమున ప్రతినిధుని ఎ. డబ్ల్యు. మూరు గారు తెలిపిరి.

వారంట్లు లాగ

అనలు 310

వాది:—అడపార త్త:

ప్రతివాడు:—అకులర్స్ వగైరాలు.

వాది దాఖలు చేసి యాల్లు

కృష్ణా డిలి అర్ది సబ్జు చేర్చి దాఖల్లకు మదవిల్లి గ్రామం తాలూకా.

జిరాయిత్ మెర్కర్ సర్వీ 102/10 0-25 ట్లు

డిటా డిటా 102/10 0-81

కొమర్ల గ్రా జిరాయిత్ 118/10 0-91

మం తాలూకా పల్లంపర్వ 1/97 ట్లు భూమిన్ని

యందులోవున్న ఫలవృక్షముల పదరాస్తి తణ్ణు అడివనల్ డిలి మునసబుకోర్టు యెదు 5-10-1925 సం||రం తేదీని వలం కాబడును.

సూరికు శ్రీరాములుగారు

దితరపు క్షీడరు

ప్రకటన

మేలైన గెట్టియ

మధుర రసాయన శాస్త్రము

200 సం|| రు మొదలుకొని 100 సం|| రు తెలుపు చూలకు

బ్లు, క్రొక్క, నలుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, నిలుకపచ్చ, నేలబ్లు, పైబ్లు, కమలా ఆరంజి, కాకి, క్రొం, రంజి, క్రొంపశుపు, సాడిక్, స్వీరు, టర్కిశ్, ఎరుపు చేకియ ఎలుపు, యరుచాయ, క్రింపక్, వైల్డ్ రోల్ మొదలగు రంగుల నూలు తయారుచేసి విక్రయించుచున్నాము. గా కావలసిన వారలు క్రింద కనుపరచిన విలాసమునకు వ్రాసి తెచ్చుకొన వచ్చును.

హెడ్ అఫీసు:— రసాయన శాస్త్రము,

కిళ్ళవాళ్ళ, మధుర.

బ్రాంచి:— 76 ఎ. టంకళాపిడి, పారుటపల్లె, మద్రాసు

శ్రీమాన్ వి. రామస్వామి మొదల్యారు (ఎం. ఎల్. సి) గారి ప్రసంగము

శ్రీమాన్ ఎస్. సత్యమూర్తి (ఎం. ఎల్. సి) గారిలేఖ

ఇప్పటి భారతదేశ పరిస్థితులలో నిరంకుశోద్యోగులు విఫలమైరి. అన్ని పక్షములవారును ఏకీభవించుట అవసరము అని నేనుగూడ నంగీకరించెదను అని నామిత్రులగు మొదల్యారు గారు నుడివినందులకు నేను చాల సంతోషించుచున్నాను.

మొదల్యారుగారు తాను ఆంగ్ల దేశమున చేసిన పనినిగూర్చి చాల ప్రశంసించుకొనుచు నేను (సత్యమూర్తిగారు) ఆంగ్ల దేశమున చేసిన పనిని తాను (మొదల్యారుగారు) ఆంగ్లదేశమున చేసిన పనిని ఇష్టమున్నవారు పోల్చిచూడవలసి కూడ నుడివెరి నేను చేసినపని మొదల్యారుగారికి నచ్చకపోయినందులకు నేను చాల చింతించుచున్నాను. భారతదేశమునందు అన్ని పక్షముల వారు చేసినపనులను ఆంగ్లదేశమున కేగి సమర్థించుటయే నావిధ యని నేనెన్నడును తలచియుంటిరేదు. భారత దేశీయులలోనే కొందరును చెన్నపురిలో జన్మించి పక్షమువారును ఇప్పుడు నిరంకుశోద్యోగులకు సహాయపడుచున్నారనియు నేను పూర్తిగా నమ్ముచున్నాను. ఇట్టిస్వార్థపరులు ఉద్యోగముల వశేతించియుంటు అక్రమ మొనరించుచు పైకి తామే దాక్షిణ్యాన్ని బ్రాహ్మణేతర మహాసంఘమున కంతుటికిరి ప్రతినిధుల మని చెప్పకొనుచుండగా గొప్పతాన మని దేశభక్తిగల వారందరును బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులునుగూడ స్వస్థపరుచుట ముఖ్యకర్తవ్యమనియు నా అభిప్రాయము. చెన్నపురిలో ఒక పద్ధతిని ఒక విధానమును ప్రకటించిన రోసంఘముగూడ మంత్రిత్యమును వహించుటకు నిరంకుశోద్యోగు లింతవరకును కోరలేదుగాన అచట వారు విఫలమైరి అని మాత్రమే నేను మార్చింగు పోస్టు ప్రతికూ వ్రాసితిని. ఇందువలన నాకు దేశభక్తి లేనటుల యెటుల స్పష్టమైనదో నాకు తెలియవచ్చును. నే నుపన్యసించిన రెండుమూడు సభలలో నాతో పాటు తానుగూడ నుపన్యసించితి ననియు అప్పుడు తాను చెన్నపురిబ్రాహ్మణుల కుట్రనుగూర్చి యేమియును చెప్ప లేదనియును యీ రీతిగా నాకు తాను మహాపకారముచేసిననియును గూడ మొదల్యారుగారు నుడివెరి. ఇట్టి దేశభక్తిని నేనంగీకరింపజాలను ఏ కారణమువలననో ఆంగ్లదేశమున మొదల్యారుగారు బ్రాహ్మణులను దూషింపకపోయినను మరల చెన్నపురికి రాగానే ఆలోచనమునకు పదితెల్లదికముగా బ్రాహ్మణులను కనీదీర తిట్టి తీర్పు కొనుచునేయున్నారు. మనదేశమునందు ప్రజలలో నిట్టి కుట్రములు కలుగుటకు కొంతవరకు బాధ్యత బ్రిటిషువారిపైన గూడ కలదు గాన యీ కలహములసంగతి వారికి తెలిసియేయున్నది. నాకు పట్టుకొమ్మ యగు స్వరాజ్యపక్షమునుగూర్చియు నన్ను గూర్చియు బ్రిటిషువారికి గల అభిప్రాయము లోక విదితమే గావున దేశమున మౌనములకును భిన్నకక్షలకును ఎవరు కారకులలో లోకమే నిర్ణయింపగలదు.

అంతయు కలసి అందరికిని సమ్మతమున విధానము నేర్పరుపవలెనని మొదల్యారుగారు తెలిపిరి. దానివలన స్వరాజ్యము త్వరగా లభించునను నమ్మక మందరకును కలిగినచో నా కెట్టి ఆశ్చర్యమువలెను. అట్టి ఆలోచనాసభకు తాను నిర్మల భావముతో వెళ్లెనని మొదల్యారుగారు నుడివెరి. మరల వెంటనే నిరీధానపద్ధతి కూడదని చుడివెరి. ఇది నిర్మలభావమొలలను ను! తానును తనపక్షమువారును మాపక్షముతో ప్రతిఘటించెదమని అయన నుడివెను. మనదేశములో తిక్కిన అన్నిపక్షములకంటెను మిక్కిలి శ్రేష్ఠముగా నిరంకుశోద్యోగుల నెదిరించిన స్వరాజ్యపక్ష మిట్టి బెదిరింపులకు లొంగునదికాదు.

తాను ప్రత్యేక సంఘాభిమానిని కా నని మొదల్యారుగారు నుడివెరిగాని (ద్రవిడ రాష్ట్ర) స్వరాజ్యపక్షమునకు బ్రాహ్మణులు కార్యనిర్వాహకోద్యోగులుగా నున్నార గాన స్వరాజ్యపక్షమును పూర్తిగా తిరస్కరింపవలెనని అయన నుడివెను. దీని నేమనవలెను, ఇది సరియైన ఆలోచనగాదు. చెన్నపురి స్వరాజ్యపక్షము భారత స్వరాజ్య పక్షమునందొకాఖి. భారత స్వరాజ్య పక్షమునకు జనకుడు బ్రాహ్మణేతర శ్రేష్ఠుడగు దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారే. భారత స్వరాజ్యపక్షమునందు నేను బ్రాహ్మణులకంటె బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్యయే హెచ్చుగా నున్నది. ఎవరో కొందరు బ్రాహ్మణులు గూడ స్వరాజ్యపక్షములో నున్నంతమాత్రమున నాపక్షము వారి విధానమును దేశీయులు తిరస్కరించెదరా? దీనిపేరు జాతీయమును వర్ణద్వేషమును కాదని యెవ రనగలరు?

మొదల్యారుగారు డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారికి మిత్రులని ఎనుటకు చాల సంతోషించుచున్నాను. డాక్టరుగారిని చెన్నపురి దొరతనమువారు చెరసాలకు పంపినపుడు గూడ నేటివరకే జన్మింపజేయువారికిని మొదల్యారుగారికిని అధికారము చాల అధికముగానే యుండెను రాజకీయశక్తులలో డాక్టరుగారు, డాక్టరు నోకరు. అయన విశమత్యమును కోరుచున్నార జన్మింపజేయువారు బ్రాహ్మణులపై అనుమానపడి వారిని ద్వేషించుచున్నారు. వరదరాజులుగారు కాంగ్రెసుసంఘములోనివారు. మొదల్యారుగారు కాంగ్రెసుసభ్యులు కారు. స్వరాజ్యపక్షమువారు వరదరాజులు గారికి ప్రతిఘటించుచున్నారనుట అసత్యము. కాంగ్రెసుపక్షమును నశింపజేయుటక స్వరాజ్యపక్షమువారు పూనుకొనలేదు. స్వరాజ్యపక్షమే కాంగ్రెసుపక్షము. స్వరాజ్యపక్షమునకు ప్రత్యేక సంఘాభిమాన మేమియును లేదు. వారివిధాన మతివిశాలమైనది.

శాసనసభలో ప్రభుత్వము త్రొక్కాలను తనపక్షమువారికిరించు చున్నారని మొదల్యారుగారు నుడివెరి. ఇటుల సలభముగా నందరును చెప్పగలరుగాని చేసినచూపెడువా రగుదు. జన్మింపు-స్వరాజ్యపక్షములు చేసినపనినిగూర్చి మొదల్యారుగారు నేనును మతసంబంధమును బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరసంబంధమును లేకుండ ఓటరులకు విన్నవింపదగును. నేనందులకు సమ్మతించెదను" అని సత్యమూర్తిగారు నేడు మాకు వ్రాసిరి

మహమ్మదీయ వార్తలు సుల్తాను వహిదుద్దీనుగారు

టర్కీ- వెనుకటి సుల్తానుపైని హత్యనేరము

"ఈ సుల్తాను యిప్పుడు యిటలేదేకేమునందున్నాడు. రషీదుదే అను టర్కీ దేశీయుని శివము సుల్తాను మహాలలో కనబడెను. ఆశనము తలపైని తుపాకీనుండుచెట్టు లుండెను. ఆసంగతిని యిటలే సి. వి. డి ఫోలీసువారికి తెలిపిరిగాని వారు మాత్రీతీయలేక పోయిరి. రషీదుదే ఆర్యునాత్మ చేసకొనెనని వైద్యులు నిర్ణయించుటచే ఫోలీసువారుగూడ నటులే వ్రాసి కేసు నడచివేసిరి. అటుపిమ్మట టర్కీదేశపు పత్రికలు రషీదుదే హత్యనుగూర్చి ఆందోళనమును ప్రారంభించెను. టర్కీ దొరతనము వారు యిటలే దొరతనమునకు వ్రాయగా మరల ఆనోకీ తీయవలెననివారు ఫోలీసువారికి ఉత్తరువు చేసిరి. ఇటలే దొరతనము వారికిరివయమున కలిపించుకొనుట అక్రమమని సుల్తాను ఆక్షేపించెను." అని అల్బులగా అను పత్రిక వ్రాసెను. (స్వతీయ విలేఖరి.)

ఒక దారుణమైన ఘాత

రాజంపేట తాలూకాకు చేరిన పెద ఓరెంపాడు అను గ్రామమున 27-9-25 నాడు రాత్రి రెండు ఖానీలు జరిగినవి. ధూళిపాటి పిచ్చయ్య యను నొక బ్రాహ్మణుడు ఆగ్రామ కరకాము. అచట నొక కాపు నింతిలో సంబంధ మనేకదినములుగ గలిగియుండెనట. నాటిరాత్రి వారిరువురును నేకముగ నుండగ నెవడో హఠాత్తుగ వారిపయబడి బల్లెముతో నిరువురను హాడిచి పలాయన మయ్యెనట. హంతకుల సడి యింకను గుర్తింపబడలేదు. వీ రిరువురును రాజంపేట ఆసుపత్రికి గొంపోబడి యున్నారు. అని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

కీ|| శే|| వి. ప్రకాశరావు పంతులుగారు (కడప)

ఇదివరకు కడపజిల్లాకోర్టులో శిరస్తదారుగానుండిన వి. ప్రకాశరావుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. నిన్న రాత్రి 1 గ.కు 34 వ యేట నే తుయోగము, జ్యోరముచే ఆకాలమరణ మొందినందుకు విచారముగ నున్నది. నెలరోజులనుండి ఆయన ఆరోగ్యము చెడినది కాని యెవ్వరును యింకలో కాలముచెల్లనని దలంపలేదు. విదేండ్లనుంచి శిరస్తదారుపని జేయుచుండిరి. అంతకుముందు శ్యామకాఖిలో విదేండ్ల అనుభవముగలదు. ఆయన అనేకవిషయములందు పాల్గొనెడివారు. స్థానిక అమెమారు నాలుక సంఘమునకు కార్యదర్శిగనుండి యాసంఘాభివృద్ధికై ప్రాణములెట్టెను. నేడు ఆతని స్మారకచిహ్నముగా జిల్లాజడ్జికోర్టు, మునసబు కోర్టు మాయబడినవి. వారి కుటుంబీకులకు వృద్ధ పితామహి, నల్లరుబిడ్డలు లెల్లిగార్లకు మా సానుభూతి చెల్లులన్నాము. (విలేఖరి)

ఎన్ని కలందు అక్రమ నివారణము (మా ప్రత్యేక ప్రతినిధి)

నిన్నటిదినము మైసూరు ప్రజాప్రతినిధి అసెంబ్లీయందు అన్యత్తుని ఉపన్యాసానంతరము చర్చింపబడిన విషయములలో ఎన్నికలయందు లంచములు, అధికార దుర్వినియోగము మున్నగు అక్రమముల నాపుటకై యొక బిల్లును ప్రభుత్వముపక్షమున ప్రధమ సభ్యులగు శే. ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు రుపపాదించిరి: "బ్రిటిషు ఇండియాచట్టము 1920 సం|| యొక్క 89 వ యాలను సంస్కరణముల సంఘమువారు శిఫార్సు గావించిరి. దాని ననుసరించి బిల్లు తయారుజేయబడెను. అందు మొదటి భాగము లంచముల నొసంగుట, లేని యధికారమును చలాయించుట, ఒక మనుషానికి బదులు వేరొకరు వోటుజేయుట, ఎన్నికల విషయములో అసత్యములు జెప్పట, ఒక అభ్యర్థియొక్క ఎన్నికకొరకై అధికారము లేని ఖర్చుజేయుట, చట్ట ప్రకారము ఎన్నికల లెక్కలు ఉంచవలయునోటులందు తయారుజేయుటకుండుట మున్నగు అక్రమములు గలవు. రెండవభాగమందు శాసనసభ ఎన్నికల తగాదాలందు విచారణ వివరములుగలవు. అట్టే విచారణల జరపుటకు బిల్లు జడ్జికి సంపూర్ణాధికార మొసంగుచున్నది అధికార దుర్వినియోగముగాని, లంచములు విషయములోగాని రుజువుజేయబడినవారు 5 సంవత్సరములవరకు ఎట్టి న్యాయకాఖోద్యోగిగ నుండుటకుగాని, ఎన్నికచే నగు ఎట్టి, యుద్వ్యంగమునకుగాని అర్హత లేకుండ జేయుటకును అవకాశముగలదు".

పై బిల్లుపై పలువురు సభ్యులు వేర్వేరు అభిప్రాయముల చెల్పిరి అభివృద్ధినిగోరెడి (ప్రోగ్రేసివు) పక్షమునందలి సభ్యులు బిల్లున కామోదము తెల్పిరి. బ్రాహ్మణేతరు లధిక సంఖ్యాకులుగ నుండు ప్రతిపక్షములోనివారు బిల్లునకు వ్యతిరేకాభి ప్రాయముల గవ్వరచిరి అధిక సంఖ్యాకులు బిల్లును ఆమోదించకపోవుటచే ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత మీటింగును ప్రవేశపెట్టుట నిలిపి యుంచిరి.

మైసూరు సివిల్ కోర్టు రిగ్యులేషను సవరణబిల్లు 1883 సం|| మైసూరు సివిల్ కోర్టు 1 వ రిగ్యులేషను క్రింద సభాగి నేటు జడ్జికోర్టు కోక జడ్జి, మునిసిఫ్ కోర్టున కోక మునసబును నియమించు నధికారము మాత్రమేగలదు. శే సులు అధికమై పని నిలచిపోయినపుడు ప్రత్యేక ఏర్పాటులతో అదనపు కోర్టులను నిర్మించవలసిన అవసరము గలుగుచున్నది. ధనవ్యయ మేగాక జిల్లాజడ్జి కేసులను అడివనల్ కోర్టులకప్పి అవి తీసివేయబడినపుడు తిరిగి తమ కోర్టులకు బ్రాన్స్ ఫర్ జేయవలసివచ్చుటచే ఎన్నియో చిక్కులు గలుగుచున్నవి. ఇట్టి కష్టములను నివారించుటకునై 1878 వుదాసు విసిట్ కోర్టు చట్టము సవరింపబడిన విధానములపై మైసూరు సివిల్ కోర్టు చట్టమునుగూడ సవరింప ప్రభుత్వమువారు దుద్దేశించిరి. దీనివలన రు 2500 లకు మాత్రమే అధికారముగల కోర్టు మునసబుకు రు 4000 లవరకు అధికారము హెచ్చుజేయబడెను. పై తీర్మానముపై సభ్యులు పలువురు వ్యతిరేకులగుటచే ప్రస్తుతము నిలిపివేయబడెను.

మోహినీ తైలము

5 తు|| నూనె గల నీసా 1-కి రూ. 0-12-0

స్త్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి సుఖానిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల ముఖలావణ్యమునకు ప్రాపకు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కల రవణీయ మగు సువాసన చెప్ప నలవిగాదు. తలకురాచి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు వారలకుకూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోమండును పుట్ట నీయదు. దీనియందు మనోహరమగు సువాసన ద్రవ్యములను జేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది నీసాల విక్రయించి మెప్పుబడనియున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

- మోహినీ తైలము:— మెదడుకు చలువచేయును.
- మోహినీ తైలము:— కండ్లకు చలువ జేయును.
- మోహినీ తైలము:— వెండ్రుకలు పెరుగును.
- మోహినీ తైలము:— వెండ్రుకలు రాలకుండును.
- మోహినీ తైలము:— వెండ్రుకలు నునుపు దేరును.
- మోహినీ తైలము:— మనోహరముగా నుండును.
- మోహినీ తైలము:— సువాసన గలిగి యుండును.
- మోహినీ తైలము:— తలయందు చుండు పోగొట్టును.
- మోహినీ తైలము:— వాసన రమ్యముగ నుండును.
- మోహినీ తైలము:— ముఖమునకు లేజస్సు నిచ్చును.
- మోహినీ తైలము అనేక నీసాలు విక్రయము.
- మోహినీ తైలము:— వెండ్రుకలను చిట్టనియ్యదు.

అమృతాలంబనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నాపేరును దుర్వినియోగము చేయుట

ఒకరు చెన్నపురినుండి వ్రాసిన లేఖ

ఆలేఖ నతడు అచ్చువేయించి నాకు పంపెను అది బహిరంగ లేఖ ద్రవిడరాష్ట్రమునందు స్వరాజ్యవాదులు చాల దుష్కార్యములను చేయుచున్నారనియును, కార్యోచనము ఎన్ని కలలో నాపేరును చాల దుర్వినియోగము చేసిరనియును ఆలేఖ యందు తెలుపబడెను ఆలేఖలోని కొన్ని వాక్యముల నీదిగువ ను ప్రకటించితిని

“అజ్ఞానమైన ఓటరులను చేదదీసి స్వరాజ్యపక్షమువారు వారికి వట్టి అబద్ధముల నన్నిటిని బోధించిరి ‘ఓటు నిచ్చెదమని చెప్పుడు వారు పంపిన బండిలోనే కూర్చునిరందు ఎన్నికల నంబరు గూడ వారివద్దనే వున్నకొనుడు ఓటు యిచ్చునపుడు మాత్రము మాపక్షము అభ్యర్థి కే యొసగును” అని ఓటరులకు స్వరాజ్యపక్షమువారు బోధించుటచే యీనారి జరిగిన కార్యోచనము ఎన్నికలలో చాలమంది ఓటరులు యిటులనే చేసిరి

వారు ఓటరులలో చాలమందికి బాగుగా ధనమునిచ్చిరి వారికి ఓటు యిచ్చిన ఓటరులలో చాలమంది లంచము వుచ్చు కొనియే యిచ్చిరి

భజన సంఘములని పేరు పెట్టుకొని స్త్రీలును పురుషులును మహాత్ముగాండీకై అని కేకలువేయుచు మహాత్మునకే మీరు ఓటు నిచ్చుచున్నారని ఓటరులకు బోధించుటచే అమా యకులగు ఓటరులు చాలమంది మీపేరు విని మోసపోయి వారికి ఓటునిచ్చిరి. కొంతమందికి సారాబుడ్లు యిచ్చి త్రాగిన మత్తులో మీపేరు చెప్పివారిచేత ఓట్ల నిప్పించిరి ఒక యిద్దరిలో వ్యభిచారిణులు చాలమంది యుండిరి జస్టిసుపక్షమువారు మిమ్ములను నగరమునుండి వెడలగొట్ట చూచుచున్నారు మీరు మాఅభ్యర్థికి ఓటునిచ్చినచో మీరు నగరమున వ్యభిచారిణులగు హములను పెట్టుకొని స్వభిచార వ్యాపారమును బాహుళముగా జరపుకొనుటకు కార్యగమనము మీకు సహాయముచేసెదరని వారికి మాయమాటలు చెప్పగా వారందరును నమ్మి స్వరాజ్య పక్షమునకు ఓటు చేసిరి

ఓట్లను లెక్కపెట్టినట్టి ఫలములలో మీపటములను ఎదురుగా బాగుగా కనబడెడుచోట నమర్చిరి అచట ఎల్ల పుడును కర్పూర హారతి నిచ్చుచుండుటకును గాంధీకి జయ-వహాయమును ఓటు నిండు అని అరచుటకును కూలియిచ్చి తుంటరులను కొంచ రిని నియమించిరి

అని ఆలేఖలోనున్నది చెన్నపురి ఎన్నికలలో నీఅక్రమము లన్నియును జరిగిన మాట నిజమేయైనచో అది చాలావోచ నీయమే యగును అట్టి దుష్కార్యములతో మీరు సంబంధమును వదలుకొనుడు అని ఆవిలేఖరి నాకువ్రాసెను. ఆ విలేఖరికి నా స్వభావము తెలియక అటుల వ్రాసెనోయేమో తెలియదు అపర్యము, దౌర్జన్యము, క్షుద్రామృతమునానా నేను చాల సారులు కరినముగా నిరసించియేయున్నాను. నాకేమనుదర్శిని యోగముచేయుట వలన నన్ను గూర్చి చురభిప్రాయము కలుగవచ్చునని అనుమానము ఏమాత్రము కలిగినను గూడ నేను ప్రాయశ్చిత్తపాప వ్రతమునుగూడ జరిపియున్నాను కాని నిష్కారముగా నాపేరుచెప్పి దుష్కార్యముల నెవరైన చేసినచో నేనేయును కేయజాలను నేను స్వరాజ్య పక్షముతో సంబంధమును వదలుకొనవలెననియే విలేఖరి అభిప్రాయమైనచో పండితమోతీలాలుగారుఅభ్యర్థుడుగా నున్నంత కాలమును వారి క్రీడు మారనంతకాలమును నేను సంబంధమును వదలుకొనజాలను నేను ఆ పక్షమువారికి సహాయము చేసెద నన్నంతమాత్రమున ఆపక్షమువారుగాని పక్షములోని వ్యక్తులుగాని చేయుపనుల నన్నిటిని నేనామోదించితినియే తెలప గూడదు. స్వరాజ్యపక్షములో గూడ మోసగాండ్రును నీచులును యున్నారనియే నేనును నమ్మెను నేనెరిగినంతవట్టుకు ప్రజాసంఘములన్నిటిలోను గూడ అట్టి మానవాధములు కొంద రుండవలెదలెదలు కావున ఒక సంఘముయొక్క పద్ధతులను ప్రధాన నాయకుల వర్తనమును మాత్రమే పరీక్షింప వలగును ఆ విషయములలో గూడ లోపమున్నచో వానిని విస్మరింప వలసియేయుండును స్వరాజ్యపక్షములో కొందరు దుర్మార్గులున్నచో సన్మార్గులగు చాలమందియున్నారని సమగ్రమును సార్వత్రికములను విమర్శించుటకు కష్టపడి పనిచేయు వారును చాల మంది యున్నారు. ఈ విషయమును స్వరాజ్య పక్షము యితర పక్షములకు తీసిపోదు. నిజముగా నిట్టి దుర్మార్గుల కరములగు పద్ధతులనే అధికముగా భారవలంబించుచున్నచో నేనెంత ప్రోత్సహ పరచిననుగూడ

మిల్లుల పనివాండ్రు దురవస్థ

కలకత్తాలోని పనివాండ్రు సీతీ

ఆయామిల్లులలో పనిచేయుచున్నవారి సంఖ్య

కంచెరపరామిల్లు	12000
హజిన్గోరు, నహితి, గోరీపూరు	30000
కధరపరా, ఇచాపూరు, క్యామనగరు	50000
కంకినారా, జగదలు	80000
టిటగరు	1,25,000
కమరహాటి, కాసీపూరు, డండాం,	
రెలియఫుట్టా, సీట్లా	65,000
తెలినిపరా, శ్రీరాంపూరు, రిషా, చంపదాన, సా	
స్థియా, సిసపూరు, హారా, లిలావా	1,50,000
బజ్జిబజ్జి, బవిరియా, రాజగంజి, తాళిగంజి, కిడరు	
పూరు	1,50,000

మొత్తము 6,62,000

వీరిలో చాలమందికి (పురుషులకు) చదువువారు వారి భార్యలకు అక్షరజ్ఞానముగూడలేదు వారి బిడ్డలకు నీతి పూర్తిగా తొలగిపోవుచున్నది పనివాండ్రు ఎంత సంపాదించినను జూదమాడియు, కల్లుత్రాగియు వ్యభిచారిణులను మరిగియు వ్యయముచేయుచుండురు ధనమంతయు వ్యయమైన పిమ్మట ఖింగారుపడి ఒక రూపాయికి ఒకసెలకు రెండవజాలు వడ్డీ (ఒక వారమునకు రెండవజాలు వడ్డీ కూడా నున్నది) చొప్పున కాబూలీలు మున్నగు వడ్డీ వ్యాపారులవద్ద బదులు చేయుదురు అజ్ఞానమువలననే వీరు దిన దినమును నశించిపోవుచున్నారు వీరి నుద్ధరించుటకు దారి యేదియును లేదా అని ఆ లేఖలో నున్నది

ఇతి అంతయును సత్యమే అని నేను చెప్పజాలనుగాని మొత్తముమీద కొద్ది తేడాతో నిజముగానే యుండును వారి నుద్ధరించెదనని దేశబంధుదాసుగా రివివరకు వాదనము చేసియున్నారగాన వారు చనిపోయినందున మీరిందులకు పూనుకొనవలెను మిల్లులవద్ద రాట్టచులను మగ్గులను పెట్టించుటకును యిదురవస్థను బయస్కాపులో పనివాండ్రుకు చూపించుటకును పదివేల రూపాయలను సమకూర్పవలెను అని గూడ ఆవిలేఖరి వ్రాసెను

అని ఉద్దేశము మంచిదేగాని సినిమాను చూచినంత మాత్రమున పనివాండ్రు దుర్మార్గుల తొలగదు రాట్టచులపై నూలు నడకుటకును మగ్గులపై బట్టలు నేయుటకును పనివాండ్రు కష్టముండదు ఆదాయముకొరకు వారాపనులనుచేయుట వారికి అనవసరము కాని సమైక్యతీనపుడు పనికివచ్చుటకు నేర్పుకొనవచ్చును వీరిలో వైతిక సాంఘిక సంస్కరణమును కలుగజేయుట మిక్కిలి కష్టమైనపని వివల వర్తనమునకు పేరెక్కిన సంస్కర్తలు ఎల్లప్పుడును పనివాండ్రు యధ్యనే నివసించుచు ఖిలలోనట్టి మార్పును క్రమముగా కలుగజేయవలయుండును దానికి పెట్టుబడి విస్తార యక్రమలేదు కావలసిన దానిని పనివాండ్రే యిచ్చెదరు ఇప్పుడు అహమదాబాదులోను జమ్షెదు పూరులోను అటులే జరుగుచున్నది (మో. క. గాంధీ- ఎంగు యిండియా 24-9-25)

అది నశింపకతప్పదు కావున ఎంతవర కిట్టి దురాచారముల నాపక్షమువా రామోదించుచున్నారను విషయము నే విలేఖరి యును దేశీయులును నేనునుగూడ కనుగొనవలసియున్నది ఇట్టి అక్రమములను చేయుటవలన మంచులొభము కలుగనున్ననుగూడ వాని నవలంబింపగూడదని తెలుపుటకు ఆ ఆ అక్రమములను ప్రకటించి వానిని నిరసింపుట మాత్రమే నాకర్తవ్యమగును ఆ పక్షమువారు బహుశాయా గిందలను ఖండించుచు వరల ప్రకటించవచ్చును అదిగాక భిన్నపక్షములకు కలహములు కలిగినపుడు కొందరు లేనిపోని నిందలనుగూడ కలిపించుచుండురుగాన వీనినన్నిటిని నేను నమ్ముటకుగూడ వీలులేదు నాకు మహాత్ముడని దేశీయులు నేరు పెట్టియున్నను కొందరు నా పైనగూడ లేనిపోనినిందలనుమోపి యే యున్నారు నేనుకలకత్తాలోనున్నపుడు అడినమాట తప్పి తినని నా పైని నిందమోపిరి రౌలు చట్టము అందోళన జరిగినపుడు పంజాబు దేశభక్తులలో చాలమంది దుష్కార్యములను చేసెనని నిష్కారముగా వారిపైని నిందమోపిరి ఎప్పుడో ఒక పుడు ఏదో ఒక నిందకు గురిగాని దేశసేవకు దౌర్జన్యము ఏదో మునుందుగుడ నుండియుండలేదు కావున యిట్టినిందలన్నిటిని తటాలున నమ్మగూడదు” (మో. క. గాంధీ, ఎంగు యిండియా 24-9-25.)

బర్తాలో పత్రికాధిపతివై వారంటు

రంగూను, సెప్టెంబరు 30—“బర్తాలో సాధన సంపత్తి నెవరభివృద్ధిజేసిరి” “బానిసత్వముయొక్క ఫలము” అను రాజద్రోహపు వ్యాసములను ఆగస్టు 21,28 తేదీలందు “దేశోపకారి” యను తమిళ వారపత్రికయందు ప్రచురించినందులకై ఆపత్రికయొక్క సంపాదకుడు ముద్రాపకుడు ప్రకాశకుడును టి యన్ సుబ్బయ్యనాయుడుగారిపై పోలీసు కమిషనరు ఫీర్కాదును గా ౪ చేయగా బిల్గామేజస్టిస్టు వారంటును పంపెను ముద్దాయిని రియలుమీడి విడిచిపెట్టిరి కేసు అక్టోబరు 19 తేదీన విచారకు వచ్చును. (ఆంధ్ర)

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ

సమాజము వారు

బెజవాడ నాటకశాలలో 3-10-25 తేదీ

శనివారం రాత్రి

సావిత్రి నాటకమును

ప్రదర్శించెదరు

ముఖ్యపాత్రలు—సత్యవతుడు యడవల్లి నూర్యశా రాయణరావుగారు సావిత్రి వుప్పలూరి సంతకరావుగారు యముడు గూడపాటి నరసింహారావునాయుడుగారు పై సమాజంబారు ప్రదర్శించు నాటకములలో సావిత్రి, ప్రహ్లాద, ద్రౌపది, సారంగధర, కీర్తనలపుస్తకములు హాల్వత్ల అప్పబడును. పుస్తకమువల పీచిచార్జి కాక రు 0-12-0 పీచి చార్జి ముందుపంపినవారికి పీచిద్వారా పుస్తకములు పంపుదుము నలయువారు కె. పున్నయ్యగారు, మైలవరం హాలు బెజవాడ అని వ్రాయుడు.

డాక్టర్ కె. పట్టాభిరామయ్య
కార్యదర్శి

నోటీసు

నా మైసూరిలో నా తాలూకు యన్టీటును మానేజి మెంటుచేసిన నల్లగోపు రఘునాయకలునాయుడుగారు మానేజి మెంటుకు సంబంధించిన వ్యవహారముల నాకు లెక్క చెప్పవలసియున్నారు సుమారు లక్షరూపాయలవరకు లెక్క చెప్పి ఫయిసలుచేయవలసియున్నది అందుకు సరించి నేను బెజవాడ సహారీనేటు కోర్టులో దావా దాఖలు చేయబోవుచున్నాను. ఈలోగా సదరు రఘునాయకులు నాయుడుగారి పేర ఉన్న యేలూరు తాలూకా పోలీసి గ్రామములోను, బెజవాడలోను ఉన్న ఆస్తిని ఎవరును తాకట్టు విక్రయం వగైరా అన్యక్రొంతములు పెట్టుకొనగూడదు నా తగాదా ఫయిసలయ్యే వరకు అట్టి అన్యక్రొంతములు చెల్లవు

లేటు తోట్లబ్రహ్మయ్యనాయుడుగారి కుమారుడు
సుందరరావు నాయుడు

20-9-25

క్రాన్ ధియేటరు

25-9-25 శనివారం నుండి, 2-10-25 శుక్రవారము వరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం- 30 శని, ఆదివారములందు ప్రత్యేకమాటిని 8 గ 15 ని గలదు.

మదన్ ధియేటరు లిమిటెడ్

హిందూదేశమును అంతటను పురాణముగానుండునట్టి మంచి ఉత్సాహమును గలిగించునట్టి కడపటిభాగము “రామాయణము” 10 క్రొత్త భాగములు

వెల్లింగ్టన్ సినిమా 953

29-9-25 మంగళవారమునుండి, 2-10-25 శుక్రవారము వరకు ప్రపంచమునందు జరిగిన విషయములన్నిటికంటెను గొప్పది మరియు గొప్పయోధుడు ఎప్పుడు ఓడిపోనట్టి వీరుడు

జాక్ డెమ్ప్సీ

6 వ వారము రెండుభాగములు యుగమునందు యెప్పుడును ఓడక, జయముపొందునట్టి వీరుడు రిడిల్ రైడరు కూడ చూపబడును.

విల్లియం డెస్సాండు, ఎలెక్సెండ్రావిక్ సాహసకార్యములు చూడలేనవి. కడపటివారము 4 భాగములు

పక్షం 165, కలెక్టరు, నరసింహారావుగారు జిల్లా
సర్పంచిగారు ప్రకటించియున్నాడు ఇ
కేసరి ప్రకటన కనుగొనియున్నది

